

Møte tirsdag den 17. juni 2008 kl. 15.27

President: Thorbjørn Jagland

Dagsorden (nr. 99):

1. Innstilling fra finanskomiteen om samtykke til å sette i kraft en protokoll om endring av overenskomst av 23. september 1996 mellom de nordiske land til unngåelse av dobbeltbeskatning og forebyggelse av skatteunndragelse med hensyn til skatter av inntekt og formue, undertegnet i Helsingfors den 4. april 2008 (Innst. S. nr. 280 (2007-2008), jf. St.prp. nr. 54 (2007-2008))
2. Innstilling fra utenrikskomiteen om overenskomster inngått med fremmede makter i 2006 (Innst. S. nr. 304 (2007-2008))
3. Innstilling fra utenrikskomiteen om samtykke til ratifikasjon av en frihandelsavtale mellom EFTA-statene og Canada og en bilateral landbruksavtale mellom Norge og Canada, begge av 26. januar 2008 (Innst. S. nr. 298 (2007-2008), jf. St.prp. nr. 60 (2007-2008))
4. Innstilling fra utenrikskomiteen om Noregs deltaking i den 62. ordinære generalforsamlinga i Dei sameinte nasjonane (FN) og vidareførte sesjonar av den 61. generalforsamlinga i FN (Innst. S. nr. 271 (2007-2008), jf. St.meld. nr. 20 (2007-2008))
5. Innstilling fra utenrikskomiteen om samarbeidet i Organisasjonen for sikkerhet og samarbeid i Europa (OSSE) i 2007 (Innst. S. nr. 300 (2007-2008), jf. St.meld. nr. 24 (2007-2008))
6. Innstilling fra utenrikskomiteen om samarbeidet i NATO i 2007 (Innst. S. nr. 302 (2007-2008), jf. St.meld. nr. 25 (2007-2008))
7. Innstilling fra utenrikskomiteen om Norges deltakelse i Europarådet i 2007 (Innst. S. nr. 303 (2007-2008), jf. St.meld. nr. 26 (2007-2008))
8. Innstilling frå utanrikskomiteen om samtykke til godkjenning av vedlegg VI av 14. juni 2005 om ansvar i krisesituasjonar der det er akutt fare for skade på miljøet, til Protokoll til Antarktistraktaten om miljøvern av 4. oktober 1991 (Innst. S. nr. 301 (2007-2008), jf. St.prp. nr. 64 (2007-2008))
9. Innstilling fra utenrikskomiteen om samtykke til at Norge deltar i den 11. påfyllingen av Det afrikanske utviklingsfondet (AfDF-XI) (Innst. S. nr. 299 (2007-2008), jf. St.prp. nr. 61 (2007-2008))
10. Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om arbeidsinnvandring (Innst. S. nr. 292 (2007-2008), jf. St.meld. nr. 18 (2007-2008))
11. Innstilling frå næringskomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Ingebrigt S. Sørfohn,

Laila Dávøy, May-Helen Molvær Grimstad og Hans Olav Syversen om at ideelle virksomheter som yter helse- og omsorgstjenester, herunder barnevernstjenester, unntas fra kravet om anbud i lov om offentlige anskaffelser

- (Innst. S. nr. 311 (2007-2008), jf. Dokument nr. 8:76 (2007-2008))
12. Innstilling frå næringskomiteen om samtykke til norsk innmelding i FN's turistorganisasjon, United Nations World Tourism Organization (UNWTO) (Innst. S. nr. 276 (2007-2008), jf. St.prp. nr. 51 (2007-2008))
 13. Innstilling fra næringskomiteen om eierskapssaker vedrørende Eksportfinans ASA mv. (Innst. S. nr. 308 (2007-2008), jf. St.prp. nr. 62 (2007-2008))
 14. Innstilling frå næringskomiteen om representantforslag frå stortingsrepresentantane Øyvind Korsberg, Per Sandberg, Hans Frode Kielland Asmyhr og Kåre Fostervold om å be Regjeringa utarbeide ei reiselivsmelding (Innst. S. nr. 313 (2007-2008), jf. Dokument nr. 8:112 (2007-2008))
 15. Innstilling fra næringskomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Torbjørn Hansen, Øyvind Halleraker, Finn Martin Vallersnes og Elisabeth Røbekk Nørve om virksomheten i Sjøfartsdirektoratet (Innst. S. nr. 285 (2007-2008), jf. Dokument nr. 8:90 (2007-2008))
 16. Innstilling fra næringskomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Torbjørn Hansen, Elisabeth Røbekk Nørve, Elisabeth Aspaker og Bent Høie om vekst i havbruksnæringen (Innst. S. nr. 281 (2007-2008), jf. Dokument nr. 8:103 (2007-2008))
 17. Referat

Presidenten: Representanten Jan-Henrik Fredriksen vil framsette et representantforslag.

Jan-Henrik Fredriksen (FrP) [15:26:41]: Jeg har den glede å overbringe et representantforslag fra Torbjørn Andersen, Tord Lien, Ketil Solvik-Olsen og meg selv om etablering av klekkeri- og smoltanlegg for laks i Tana.

Presidenten: Forslaget vil bli behandlet på reglementsmessig måte.

Sak nr. 1 [15:27:02]

Innstilling fra finanskomiteen om samtykke til å sette i kraft en protokoll om endring av overenskomst av 23. september 1996 mellom de nordiske land til unngåelse av dobbeltbeskatning og forebyggelse av skatteunndragelse med hensyn til skatter av inntekt og formue, undertegnet i Helsingfors den 4. april 2008 (Innst. S. nr. 280 (2007-2008), jf. St.prp. nr. 54 (2007-2008))

Gjermund Hagesæter (FrP) [15:27:44] (ordfører for saka): Eg skal ikkje bruke lang tid. Eg vil berre slå fast at det er ein einstemmig komite som står bak forslaget til vedtak i denne saka om endring av skatteavtalen mellom dei nordiske landa. Men opposisjonen har ein særmerknad på bakgrunn av at Regjeringa har signalisert at ein planlegg å innføre kjeldeslett for pensjonistar som har flytta frå Noreg til utlandet. Dette uttrykkjer opposisjonen skepsis til, og ein ber om at dette blir analysert grundig før ein kjem med forslag om slik kjeldeslett.

Men debatten om det får vi ta når den saka kjem til Stortinget.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 1.

(Votering, se side 3785)

Sak nr. 2 [15:28:39]

Innstilling fra utenrikskomiteen om overenskomster inngått med fremmede makter i 2006 (Innst. S. nr. 304 (2007-2008))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.

(Votering, se side 3785)

Sak nr. 3 [15:29:14]

Innstilling fra utenrikskomiteen om samtykke til ratifikasjon av en frihandelsavtale mellom EFTA-statene og Canada og en bilateral landbruksavtale mellom Norge og Canada, begge av 26. januar 2008 (Innst. S. nr. 298 (2007-2008), jf. St.prp. nr. 60 (2007-2008))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.

(Votering, se side 3785)

Sak nr. 4 [15:29:31]

Innstilling fra utenrikskomiteen om Noregs deltaking i den 62. ordinære generalforsamlinga i Dei sameinte nasjonane (FN) og vidareførte sesjonar av den 61. generalforsamlinga i FN (Innst. S. nr. 271 (2007-2008), jf. St.meld. nr. 20 (2007-2008))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.

(Votering, se side 3785)

Sak nr. 5 [15:29:53]

Innstilling fra utenrikskomiteen om samarbeidet i Organisasjonen for sikkerhet og samarbeid i Europa (OSSE) i 2007 (Innst. S. nr. 300 (2007-2008), jf. St.meld. nr. 24 (2007-2008))

Øyvind Vaksdal (FrP) [15:30:22] (ordfører for saken): Jeg vil bare knytte noen få kommentarer til saken. Som en ser, er innstillingen fra utenrikskomiteen enstemmig.

Jeg er tilfreds med at både Regjeringen og et enstemmig storting mener at OSSE må konsentrere arbeidet om organisasjonens kjerneoppgaver, som et forum for dialog og samarbeid om sikkerhetspolitiske spørsmål i bred forstand. Det er i tillegg viktig å understreke OSSEs aktive rolle i å forsøke å løse de gjenværende konflikter i Sør-Kaukasus og Moldova, og det fokus som rettes mot dette.

OSSE har, både ved tilstedeværelse i de ulike land og med demokratiserings- og menneskerettighetsprogrammer, spilt en viktig rolle i de omstillingsprosesser som har vært gjennomført, og som enkelte steder pågår fortsatt. Det er også avgjørende at organisasjonens rolle med arbeid for sikkerhet og stabilitet videreføres. Organisasjonen må heller ikke svekke fokuset på etniske og regionale konflikter, organisert kriminalitet, menneskehandel, omsetning av våpen og narkotika og internasjonal terrorisme. Også på disse områder har det vist seg at OSSE kan spille en viktig rolle.

Til slutt vil jeg understreke at utenriksministrenes beslutning fra Madrid om styrking av grensekontrollen mellom de sentralasiatiske land og Afghanistan aktivt må følges opp.

Alf Ivar Samuelsen (Sp) [15:32:04]: Jeg slutter meg fullt ut til det som ble sagt av saksordføreren. Imidlertid vil jeg rette oppmerksomheten mot det som i mange kretser kalles den glemte krigen. Det er situasjonen i Tsjetsjenia, som langt fra er ideell. Vi vet at det er en vanskelig sak å ta opp med Russland, men ikke desto mindre bør OSSE, såfremt det er praktisk mulig, ta dette opp med russiske myndigheter.

Jeg har brukt litt tid på å lese noe av det som den politiske journalisten Anna Politkovskaja har skrevet. Jeg må bare innrømme at det var rystende lesning. Situasjonen kan tilsynelatende se ut til å være noenlunde stabil, men det er langt fra en fredelig og rettferdig situasjon. Så min oppfordring er: Om det er mulig, vær snill og hold fram også den situasjonen.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 5.

(Votering, se side 3785)

Sak nr. 6 [15:33:25]

Innstilling fra utenrikskomiteen om samarbeidet i NATO i 2007 (Innst. S. nr. 302 (2007-2008), jf. St.meld. nr. 25 (2007-2008))

Marit Nybakk (A) [15:33:51]: Jeg tar ordet som den egentlige saksordfører for St.meld. nr. 25. Jeg har i ettertid forstått at reglene er slik at dersom saksordføreren har vararepresentant inne under avgivelsen, vil vararepresentanten også automatisk bli satt opp som saksordfører. Jeg får ta på min kappe at jeg ikke var klar over dette, for da hadde

jeg selvfølgelig lagt avgivelsen til en annen dag – ikke det at det spiller så stor rolle.

Så til meldingen om NATOs virksomhet i året som gikk. Når man leser de årlige meldingene om NATO, det gjelder altså ikke bare denne, er det tre ting som etter min oppfatning er slående.

Det ene er NATOs utrolige tilpasningsdyktighet og evne til endringer og modernisering i forhold til de endrede sikkerhetspolitiske rammebetingelsene.

Det andre er at NATO-alliansen i minst like stor grad som EU har vært et stabiliserende element i de nye demokratiene i Øst- og Sentral-Europa. Denne delen av NATOs virksomhet de siste to tiårene har ikke alltid vært like kjent eller påaktet.

Det tredje er NATOs evne til konstruktive kompromisser, selv om utgangspunktet for landene har vært forskjellig. Fra norsk side har man ved flere korsveier oppnådd viktige politiske resultater.

En rekke land i Øst- og Sentral-Europa var på 1990-tallet opptatt av å sikre sin selvstendighet gjennom NATOs kollektive sikkerhet og EUs økonomiske og politiske fellesskap. NATO-toppmøtet i 1997 gav klarsignal til Polen, til Ungarn og til Tsjekkia. I dag omfatter NATO 26 land. Albania og Kroatia blir også snart medlemmer. Jeg mener også at Vest-Balkans framtid med økonomisk utvikling og stabilitet ligger innenfor en euroatlantisk ramme. I tillegg vil på et eller annet tidspunkt Ukraina og Georgia bli trukket nærmere inn i alliansen, men der er det fortsatt mye igjen når det gjelder det å kvalifisere seg til medlemskap.

Meldingen slår fast at NATO-samarbeidet i 2007 var preget av sterk vilje både hos USA og hos de europeiske allierte til å søke felles løsninger på felles sikkerhetspolitiske utfordringer innenfor rammene av NATO. Denne viljen bygger på en felles erkjennelse av at et sterkt transatlantisk interesse- og verdifellesskap er nødvendig for å håndtere de utfordringene som alliansen står overfor.

Det har etter presidentvalget i Frankrike oppstått en ny dynamikk i den franske holdningen til NATO. Selv om Frankrike fortsatt prioriterer forsvars- og sikkerhetspolitikken innen EU, gjør presidenten det klart at det ikke skal være noe konkurranseforhold mellom EU og NATO.

NATO har i dag 50 000 tropper engasjert i fredsoppdrag på tre kontinenter og er derved blitt en hovedfaktor ved siden av FN for global sikkerhet. Den største operative utfordringen er, og vil være i lang tid framover, ISAF-operasjonen i Afghanistan. ISAF opererer etter mandat fra FNs sikkerhetsråd. Samtidig har Norge gått i bresjen også innen NATO-alliansen for å styrke arbeidet for utvikling i Afghanistan. Det er nå viktig at verdenssamfunnet støtter Kai Eide i hans arbeid, noe giverlandskonferansen i Paris også gav forhåpninger om.

Et felt der NATO kan komme til å spille en viktig rolle framover, er når det gjelder våpenkontroll, nedrustning og ikke-spredning. Her er det spennende at NATO er i gang med arbeidet for å lage et nytt strategisk konsept. Atomvåpenpolitikken og ikke-spredning vil her være helt sentrale temaer, sammen med transatlantisk dialog,

forholdet mellom EU og NATO, samarbeid om militære kapasiteter, bruk av NATO Response Force og oppfølgingen av Sikkerhetsrådets resolusjon 1325, om kvinner i sikkerhetspolitikk og når freden skal bygges.

Til slutt: Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre har en særmerknad i innstillingen om Regjeringens holdning til USAs mulige planer om et rakettskjold i Europa, og hvordan NATO skal håndtere dette. Jeg går ut fra at de selv vil begrunne sin mindretallsmerknad.

La meg understreke at Norge naturligvis i den saken, som i andre saker, tilkjenner i NATOs organer det som er vårt primærstandpunkt. Det gjør alle medlemsland i forskjellige saker. Slik forhandler man seg fram til et slutt-kommuniké, der Norge denne gangen fikk gjennomslag for forpliktende formuleringer om nedrustning, om våpenkontroll og om ikke-spredning. Jeg viser for øvrig til at rakettskjoldsaken ble grundig behandlet i denne salen 20. mai, og viser til mitt innlegg da. For øvrig vil vel den saken komme til fulle i neste års melding om NATOs virksomhet, nemlig virksomheten i 2008.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 6. (Votering, se side 3785)

Sak nr. 7 [15:39:36]

Innstilling fra utenrikskomiteen om Norges deltakelse i Europarådet i 2007 (Innst. S. nr. 303 (2007-2008), jf. St.meld. nr. 26 (2007-2008))

Øyvind Vaksdal (FrP) [15:39:57]: Da Stortinget for kort tid siden behandlet årsmeldingen fra den norske delegasjonen til Europarådets parlamentariske forsamling, satte jeg fokus på saksmengden ved Den europeiske menneskerettsdomstol. Russlands manglende ratifikasjon av protokoll 14 er et hinder for at vi kan få til en effektivisering av domstolen, som vi alle vet er tvingende nødvendig.

Som medlem av Europarådets Committee on Legal Affairs and Human Rights har jeg i snart tre år hatt befattning med denne. På komiteens møte 2. juni var dette igjen tema, der vi også hadde invitert lederen i den russiske komiteen for å diskutere saken. Komitelederen møtte dessverre ikke, men komiteen hadde likevel en interessant diskusjon om saken, der også de russiske medlemmene i komiteen deltok aktivt.

Komiteen vedtok at vår komiteleder, Herta Däubler-Gmelin, tidligere tysk justisminister, skulle dra til Moskva for samtaler i Dumaen om ratifikasjon av protokollen. Vi vedtok i tillegg å legge komitemøtet i november til Moskva, av samme grunn. Både jeg og andre oppfordret under debatten i Stortinget i mai også utenriksministeren til å påvirke russiske myndigheter til en snarlig ratifikasjon av protokollen. Jeg har sett i media at utenriksministeren har hatt omfattende kontakt med sin russiske kollega i det siste. Det kunne derfor være interessant å høre om protokoll 14 har vært tema i samtaler, og eventuelt hvordan de russiske reaksjonene var.

Eirin Falde hadde her overtatt presidentplassen.

Presidenten: Da gir presidenten ordet til sakens ordfører, Alf Ivar Samuelsen.

Alf Ivar Samuelsen (Sp) [15:41:53] (ordfører for saken): Takk, president. Jeg oppdaget at Fremskrittspartiet var særdeles tidlig ute, men det var hyggelig i sommer-været.

Vi har hatt til behandling melding om Europarådets arbeid i 2007. La meg konstatere at komiteen er enig om at dette arbeidet er viktig for vår verdensdel. Det er lagt betydelig vekt på å følge opp den handlingsplanen som ble vedtatt i 2005. Det gjelder styrking av menneskerettighetssystemet, demokratiarbeid, samarbeid med EU og OSSE, en interkulturell dialog og en videreutvikling av Europarådet som organisasjon.

Komiteen bemerker for øvrig at Europarådet særlig har kompetanse på en del av disse områdene – som menneskerettigheter, demokratiutvikling – ikke minst lokal demokratiutvikling – og dette med rettsstatsutvikling. Det gjøres et omfattende arbeid, men komiteen påpeker at det gis en liten forsiktig advarsel mot å spre seg for mye. Rådet bør holde seg innenfor sine kjerneområder og styrke samarbeidet med OSSE, EU og FN.

Som foregående taler var inne på, er det påpekt at det jobbes ennå med å få Russland til å ratifisere protokoll 14. Det er et arbeid som er nødvendig for at arbeidet i Europarådet kan gå litt mer smidig enn hva tilfellet er nå.

Komiteen er godt fornøyd med at Norge gir støtte til Europarådets fond for menneskerettigheter i samarbeid med eurobanken. Det er også positivt at Norge har ratifisert konvensjonen om menneskehandel, som gir beskyttelse for barn mot seksuell utnyttelse.

Med dette anbefaler jeg komiteens enstemmige innstilling.

Utenriksminister Jonas Gahr Støre [15:44:51]: Jeg vil følge opp spørsmålet fra representanten Vaksdal, og igjen gi uttrykk for at det er bra at norske parlamentarikere holder denne saken varm og tar den opp i alle sammenhenger. Russland er det eneste medlem av Europarådet som ikke har ratifisert protokoll 14 til Den europeiske menneskerettskonvensjon, og det er jo alvorlig, fordi protokollen ikke kan tre i kraft før Russland har ratifisert den. Ca. 25 pst. av klagene er mot Russland. Manglende russisk ratifikasjon av protokoll 14 gjør det da også vanskelig å gå videre med ytterligere reformtiltak som er nødvendige for at menneskerettighetspakken skal kunne bestå som en effektiv beskytter av menneskerettighetene i Europa.

Det er slik, som det ble framholdt, at det er den russiske Duma som har stemt ned dette. Den russiske justisministeren skal ha bedt den nye statsdumaen om å revurdere ratifikasjonsspørsmålet, men signalene fra Moskva er ikke positive, slik vi vurderer det. Vi har tatt opp dette spørsmålet ved flere anledninger. Statsministeren tok det opp i Moskva i juni 2007, og jeg tok det opp i mine

samtaler i Kirkenes med den russiske utenriksministeren i forrige uke. La meg for øvrig også nevne at min statssekretær Elisabeth Walaas har tatt det opp i Europarådet, og mitt embetsverk har tatt det opp i sikkerhetspolitiske konsultasjoner.

Utenriksminister Lavrov gav en ganske nøktern vurdering av situasjonen med forholdet til statsdumaen, og reiste også det spørsmålet som nå debatteres i visse kretser, hvorvidt man bør vurdere en protokoll 15, som kan være en ny modifisert protokoll som kanskje kan gjøre det mulig å komme videre. Men jeg kan bekrefte for representanten og den samlede komiteen at dette er noe Norge prioriterer og vil ta opp ved enhver passende anledning.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 7. (Votering, se side 3785)

Sak nr. 8 [15:46:39]

Innstilling frå utanrikskomiteen om samtykke til godkjenning av vedlegg VI av 14. juni 2005 om ansvar i krisesituasjoner der det er akutt fare for skade på miljøet, til Protokoll til Antarktistraktaten om miljøvern av 4. oktober 1991 (Innst. S. nr. 301 (2007-2008), jf. St.prp. nr. 64 (2007-2008))

Alf Ivar Samuelsen (Sp) [15:47:22] (ordfører for saken): Stortinget har fått seg forelagt vedlegg VI til Antarktistraktaten, en traktat om miljøvern av 4. oktober 1991.

Traktaten er et omfattende dokument, som legger opp til en betydelig ivaretagelse av miljøet i dette sårbare området. Det er definert som et verneområde og et område som skal forbeholdes fred og vitenskapelig forskning.

Behandlingen i dag er som sagt en videreutvikling av traktaten fra 1991. Det som er viktig å få på plass nå, er at den pålegger forurenser å rydde opp, alternativt er det muligheter for å få andre til å rydde opp mot at forurenser ved skadebot dekker skadeomfanget.

Vi konstaterer at Antarktis er blitt interessant i reiselivssammenheng. Ikke minst var et norsk skip, hurtigruteskipet «Nordkapp», på sightseeingtur fra Chile og fikk en grunnstøting, og det kunne jo ha endt med en miljøkatastrofe hvis ikke lykken hadde stått skipet bi på en slik måte som den gjorde. Det viser med all tydelighet hvor viktig det er å få dette vedlegget på plass.

Det som imidlertid må være et langsiktig overordnet mål, er å komme lenger enn kompromisset som vedlegget innebærer. For dette vedlegget gjelder turisttrafikk og turistskip. Det langsiktige målet må bli at all virksomhet i Antarktis blir underlagt de samme strenge krav om en fullstendig opprydding. Bare det kan tilfredsstillende hensynet til den sårbarheten som vi har i dette aktuelle området.

Med disse kommentarer anbefaler jeg komiteens enstemmige innstilling.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 8. (Votering, se side 3785)

Sak nr. 9 [15:50:12]

Innstilling fra utenrikskomiteen om samtykke til at Norge deltar i den 11. påfyllingen av Det afrikanske utviklingsfondet (AfDF-XI) (Innst. S. nr. 299 (2007-2008), jf. St.prp. nr. 61 (2007-2008))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 3786)

Stortinget har nå kommet til sak nr. 10. Presidenten vil imidlertid foreslå at vi starter med den saken på kveldsmøtet kl. 18. – Ingen har motsatt seg det, og formiddagens møte er hevet.

Møtet hevet kl. 15.51.

Møte tirsdag den 17. juni 2008 kl. 18

President: Eirin Faldet

Dagsorden:

Sakene på dagens kart (nr. 99)

Sak nr. 10 [18:01:39]

Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om arbeidsinnvandring (Innst. S. nr. 292 (2007-2008), jf. St.meld. nr. 18 (2007-2008))

Presidenten: Arbeids- og inkluderingsminister Bjarne Håkon Hanssen har sykdomsforfall. Nærings- og handelsminister Dag Terje Andersen vil være til stede under behandlingen av saken.

Etter ønske fra kommunal- og forvaltningskomiteen vil presidenten foreslå at debatten blir begrenset til 1 time og 5 minutter, og at taletiden blir fordelt slik på gruppene: Arbeiderpartiet 20 minutter, Fremskrittspartiet 15 minutter, Høyre 10 minutter og Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre 5 minutter hver.

Videre vil presidenten foreslå at det ikke gis anledning til replikker etter de enkelte innlegg, og at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Kari Lise Holmberg (H) [18:02:50] (ordfører for saken): Mange har ventet på – og imøteser – denne stortingsmeldingen. At Norge trenger mer utenlandsk arbeidskraft, har vært tydelig lenge. Selv om svært mange arbeidsinnvandrere nå har kommet til Norge, vil behovet trolig vedvare. Den store mangelen på arbeidskraft viser at vi må både forsterke inkluderingsarbeidet og øke arbeidsinnvandringen.

Stortingsmeldingen gir en god og grundig gjennomgang av de sammenhenger som spørsmålet om arbeidsinnvandring må vurderes opp mot og ses i forhold til. Den sier lite om integrering, men bør så absolutt kunne legge grunnlaget for en mer opplyst og nøktern debatt om arbeidsinnvandring framover.

Det er et bredt flertall som står bak komiteinnstillingen til St.meld. nr. 18 for 2007-2008, Arbeidsinnvandring. Både Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre kan sammen med regjeringspartiene stille seg bak de fleste forslagene i meldingen. Det er bare Fremskrittspartiet som reserverer seg og ikke stemmer for Regjeringens forslag. Imidlertid står partiet sammen med både Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre om enkelte tilleggsforslag.

Jeg vil kort redegjøre for noen av de punktene i meldingen som det er bred enighet om.

Det er et svært viktig grep at arbeidsgiver nå får større ansvar for rekrutteringen av fagfolk og nøkkelpersonell utenfor EØS-området. Graden av dette er vi imidlertid uenige om.

Det er positivt at vi er enige om å støtte forenklingstiltak som innebærer en enklere og raskere saksbehandling, herunder en rask overgang til elektroniske saksbehandlingssystemer i utlendingsforvaltningen. Nesten samtlige høringsinstanser har påpekt behovet for en enklere og raskere saksgang.

Så er det viktig at myndighetene fortsatt fokuserer på reguleringsmekanismene som skal forhindre sosial dumping og press mot avtaleverket i norsk arbeidsliv. Det er positivt at vilkårene for å kunne arbeide i Norge fortsatt skal være basert på avtalene som er framforhandlet av partene i arbeidslivet.

Det er viktig å se tiltak i lys av hjernefluktproblematikken. Tiltak som iverksettes i Norge, må ikke tømme utviklingsland for verdifull kompetanse. Det er også veldig positivt at svært mange av høringsinstansene har tatt opp denne problemstillingen.

Så vil jeg som saksordfører framheve noen av de områdene der en *ikke* har kommet til enighet i komiteen.

Det første gjelder datoen for iverksettelse av forslagene. Regjeringspartiene ønsker ikke å legge sterkt nok trykk på at endringene skal iverksettes fra 1. januar 2009, slik Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre vil. I stedet støtter de rød-grønne partiene her Regjeringens antydninger om 1. januar 2010.

Virksomhetenes mulighet til selv å definere hva slags kompetanse som trengs, og hva som skal være lønnsnivået, er det andre uenighetspunktet jeg vil framheve. Mens man i meldingen og også stortingsflertallet mener at for å kunne defineres som høyt kvalifisert spesialist og nøkkelpersonell skal lønnen måtte være over et visst nivå. Det antydes om lag 600 000 kr. Opposisjonspartiene støtter ikke dette, men mener at det er bedriftene selv som best vet hva slags kompetanse som trengs. Mindretallet ønsker heller ikke å binde spesialistbegrepet til et så høyt lønnsnivå som 600 000 kr. Dette synspunktet ble for øvrig trukket fram av flere organisasjoner i komiteens høringsrunde.

Det tredje punktet er at Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre fremmer forslag om å be Regjeringen vurdere godkjenningsordninger og regelverk vedrørende arbeid som au pair. Jeg har erfart at au pair-ordningen ligger i et noe uklart grenseland, og at det fra flere hold reises en rekke betenkeligheter ved praksisen. Regjeringspartiene har ikke villet gå inn på forslaget som vi har fremmet, men har heller ikke kommet med andre synspunkter eller lagt inn motforestillinger til mindretallsforslaget. Jeg kunne tenke meg at settestatsråden – dersom han ser seg i stand til det – gir sitt syn på den au pair-praksisen vi har her i landet.

Regjeringen skal ha ros for å ha opprettet et service-senter for arbeidsinnvandrere her i Oslo. Dette har blitt svært godt mottatt og er tydelig etterspurt. Lignende servicekontorer bør etableres flere steder i landet. Både Høyre, Kristelig Folkeparti, Venstre og Fremskrittspartiet står bak forslaget om å opprette et tilsvarende senter i Stavanger. Rogalandsregionen har etter Oslo flest arbeidsinnvandrere i landet og burde derfor etter vår mening stille først i køen. Men regjeringspartiene støtter ikke det forslaget, og jeg kunne tenke meg å spørre statsråden hvorfor.

Overgangsordningene mener vi bør oppheves. Det gjel-

der de østeuropeiske landene. Det fremmer mindretallet forslag om. Men å oppheve overgangsordningene er tydeligvis ikke Regjeringen eller regjeringspartiene klar for, og jeg ber statsråden begrunne hvorfor dette ikke kan gjøres umiddelbart. Vi kan ikke se noen som helst grunn til å vente med det.

Først etter nesten tre år i regjering har Bjarne Håkon Hanssen lagt fram for Stortinget denne meldingen om arbeidsinnvandring. Næringslivet har i lang tid etterlyst både enklere regler og raskere saksgang for å få tilsatt nødvendig utenlandsk arbeidskraft. Og i Høyre har vi ved flere anledninger fremmet forslag i Stortinget for å imøtekomme samfunnets behov for å få flere arbeidstakere. Men hver eneste gang har regjeringspartiene latt det gå prestisje i saken og stemt ned fornuftige Høyre-forslag. Men de ligger i denne innstillingen.

I stortingsmeldingen har Regjeringen på mange områder kopiert Høyres politikk. Hovedinnholdet er derfor identisk med mange av de forslagene vi har fremmet tidligere, så det var ingen overraskelse at det ble et bredt flertall i komiteen. Men Regjeringen har etter Høyres mening brukt altfor lang tid. Det er lenge siden næringslivet sa fra om at det haster med å få på plass bedre tiltak, enklere rutiner og mer fleksibelt regelverk. Det er uforståelig at Regjeringen vil iverksette det som står i meldingen først fra 1. januar 2010, når en først har måttet vente så lenge – og så skal det gå enda lengre tid. Det haster, men hittil har altså ikke posisjonen lyttet. Det er fortsatt ikke for sent. Jeg kunne tenke meg å utfordre statsråden på å framskynde denne prosessen. Fortsatt kan man klare å få det iverksatt fra 1. januar 2009.

Høyre mener også at Regjeringen burde gått lenger i sine forslag, og at den kunne ha bidratt mer for å gjøre det lettere for norsk næringsliv å få tilgang på arbeidskraft. Regjeringen er fortsatt for skeptisk til å gi bedriftene vide fullmakter. Og det gjelder forslag som jeg har orientert om at vi er uenige om.

I Høyre mener vi at det er arbeidsgiverne som best vet hvilken kompetanse bedriftene trenger, og de bør selv definere det behovet de har – definere hva en spesialist er. Vi vil igjen si at vi mener at Regjeringen setter for høye krav både til kompetanse og til lønn. Vi må imøtekomme næringslivet og bedriftene ved å senke den terskelen. Høyres forslag ville ha gjort det lettere og mer fleksibelt for både arbeidsgivere og arbeidstakere.

I denne innstillingen har vi bl.a. fremmet forslag om overgangsordningene, forslag med hensyn til å definere hva en bedrift er, og forslag om å innføre en visumordning med lang varighet for arbeidstakere som er ansatt i bedrifter som er lokalisert både i Norge og i utlandet. Dette visumet må gi rett til ubegrenset innreise til og utreise fra Norge. Det må selvfølgelig skje innenfor rammen av våre Schengen-forpliktelser. Men det er en fleksibilitet som denne typen bedrifter har etterlyst, og som de sårt trenger.

Jeg har sagt det før: Først ventet Regjeringen i tre år med å legge fram denne meldingen, og så skal den altså ikke tre i kraft før i januar 2010. Det er for dårlig, det tar for lang tid. Jeg håper at statsråden som nå sitter i salen, kan ta utfordringen og framskynde hele prosessen.

Avslutningsvis vil jeg ta opp alle de forslagene som Høyre har fremmet både alene og sammen med andre partier.

Sigvald Oppebøen Hansen hadde her teke over presidentplassen.

Presidenten: Representanten Kari Lise Holmberg har teke opp dei forslaga ho refererte til.

Arild Stokkan-Grande (A) [18:12:58]: Migrasjon er kanskje den faktoren som i dag forandrer verden mest. Folk reiser mye mer enn før. Gjennom flytrafikken er hvert land i praksis hverandres naboland. En person som er født i land a, studerer i land b, treffer der en kjæreste fra land c, og sammen bosetter de seg i land d.

Både den frivillige migrasjonen og den migrasjonen som kommer som resultat av konflikter og ustabile forhold, øker. Vi kan enten velge å delta i denne nye verden, eller vi kan velge å lukke øynene for endringene og stå utenfor. Med denne meldingen velger vi det første, og det er særlig to forhold som gjør dette viktig. For det første trenger vi flere folk. Når vi spør næringslivet hva som begrenser deres utviklingspotensial, er den faktoren som begrenser dem mest, mangelen på arbeidskraft. Videre ser vi også at i en globalisert verden og i en globalisert økonomi er vi også avhengige av den kompetansen arbeidsinnvandringen gir oss for å møte de utfordringene som næringslivet står overfor.

Vi har mottatt mange innspill i denne prosessen – fra næringsliv, arbeidstakerorganisasjoner, kommuner osv., som ønsker mer fleksible og smidige ordninger. Dette svarer vi på med denne innstillingen.

Det vil bli enklere å starte arbeidet før arbeidstillatelse foreligger. I nordområdene åpnes det for flerreisevisum med gyldighet i inntil fem år. Saksbehandlingstiden skal ned i fire uker. Det planlegges servicekontorer for å lette prosessen både for arbeidssøker og for arbeidsgiver. Representanten Holmberg prøver her å oppkonstruere en konflikt. Tvert imot sier flertallet i sin merknad at Rogaland er en naturlig region å etablere et slikt servicesenter i. Men det er positivt at opposisjonen er så glad for at vi har begynt prosessen med å etablere servicekontor, at de nå springer føttene av seg for å foreslå hvor det skal ligge. Familiemedlemmene til studenter får mulighet til heltidsarbeid, og ansatte i internasjonale selskaper skal enklere kunne flytte seg mellom land. Dette er kun noen eksempler på den politikken som nå er staket ut. Det har vært en ganske stor enighet i komiteen om hovedmålsettingene for denne politikken. I så måte har jeg stor tro på at denne meldingen vil være et godt grunnlag for å møte utfordringene i framtidens internasjonale arbeidsmarked.

Men Norge er ikke alene om dette behovet. Det er stor konkurranse om de beste hodene. Vi må gjøre det vi kan for å sørge for at folk faktisk velger Norge. Da er spennende jobbmuligheter viktig. Men noen ganger trenger man mer for å overbevise. Jeg er glad for at Regjeringen i meldingen signaliserer at de vil utrede muligheten for å innføre norskopplæring for arbeidsinnvandrere. Samtidig

sender vi også et viktig signal når vi lanserer ideen om eventuelt å innføre en individrettet tiltakspakke for medfølgende familier. Dersom barn og ektefeller også kommer til Norge, har vi alt å vinne på at disse blir fanget opp, slik at de kan delta i det norske samfunnet. Jobbmuligheter og velferdstilbud for medfølgende familie vil være viktig i markedsføringen, og kanskje det lille ekstra som skal til, for å velge Norge framfor f.eks. Canada. Vi får også rapporter fra større bedrifter, kanskje særlig i Distrikts-Norge, som sier at det er én ting å få inn folk, men at de også mister folk etter ganske kort tid i jobben, ofte på grunn av manglende fritidstilbud. Her har også kommunene et ansvar for å legge til rette for å beholde arbeidstakere over lengre tid.

Migrasjon, og gjennom det arbeidsinnvandring, representerer fantastiske muligheter. Men da må også samfunnet foreta noen strategiske investeringer. Mange av dem som kommer til Norge for å jobbe, velger å bli i landet. De henter sin familie hit og vil bygge seg en framtid her. Det gir oss også et ansvar for å sørge for at integreringen av medfølgende familie blir så god som mulig. Vi kan ikke, som Fremskrittspartiet tar til orde for i innstillingen, skyve ansvaret fullt ut over på næringslivet eller den enkelte. Det blir dyrt og tidkrevende for næringslivet, noe som er dårlig næringspolitikk, og i alle fall en forferdelig dårlig integreringspolitikk.

Per-Willy Amundsen (FrP) [18:18:00]: St.meld. nr. 18 for 2007-2008 om arbeidsinnvandring skulle vise seg å bli en ganske annen sak når den nådde Stortinget, enn mange av oss kanskje hadde trodd og – jeg vil si – fryktet. I oppspillet til stortingsmeldingen i de årene som er gått fra Regjeringen tiltrådte og fram til stortingsmeldingen ble lagt fram, var det en mengde støy i media rundt denne regjeringens arbeidsinnvandringspolitikk. Mye av det kan sikkert tilskrives pressens litt frie omgang med utsagn som diverse statsråder kom med, men det etterlot et inntrykk av at det her var en svært, svært dramatisk endring i norsk arbeidsinnvandringspolitikk.

Jeg skal referere litt fra media i denne perioden. I VG onsdag 20. september 2006 gav arbeids- og inkluderingsminister Bjarne Håkon Hanssen ganske klart inntrykk av at man ville åpne for en massiv arbeidsinnvandring fra Pakistan, i forbindelse med at han var på besøk der. I mars i fjor kom statsråd Erik Solheim med noen uttalelser i forhold til å hente 130 000 helsearbeidere fra utviklingsland i tiden framover. Jeg siterer fra Helserevyen, der statsråd Erik Solheim sier:

«Vi kommer til å trenge mer enn 100 000 flere folk i helsevesenet i Norge i de nærmeste ti årene. Jeg tror ikke noen ser noen utsikt til at vi kan fylle det med folk som allerede er i landet.»

Det står også:

«Regjeringen mener det vil bli nødvendig å importere minst 130 000 helsearbeidere fra u-land i årene framover.»

I februar i år var statsråd Bjarne Håkon Hanssen på besøk i Tyrkia. I forbindelse med hans besøk kom det et ganske oppsiktsvekkende oppslag i den engelskspråklige

tyrkiske avisen Today's Zaman, hvor det går an å lese følgende:

«In a joint press conference with Labor Minister Faruk Çelik in Ankara, Norwegian Labor and Social Inclusion Minister Bjarne Håkon Hanssen announced on Thursday that Norway is planning to make changes to its immigration laws to allow it to host 100,000 Turks to fill jobs there.»

Dette ble noe moderert i ettertid av statsråd Bjarne Håkon Hanssen, men det hadde skapt et inntrykk av at det her var en ganske dramatisk omlegging av norsk arbeidsinnvandringspolitikk.

Men så kom stortingsmeldingen. Heldigvis hadde Regjeringen og Bjarne Håkon Hanssen og hans departement valgt å lytte til alle de faglige rådene som var kommet, ikke minst fra økonomer, om at en massiv arbeidsinnvandring til Norge nok ikke er løsningen på noen av de utfordringene Norge står overfor. Blant annet kom Frischsenteret for samfunnsøkonomisk forskning med veldig klare meldinger, en rekke økonomer gjorde det, LO og NHO kom også med klare anbefalinger – og det var heldigvis ikke de dramatiske forslagene som kom på bordet.

Grunnen til det er rett og slett at vi har ikke behov for massiv arbeidsinnvandring i Norge. Arbeidsinnvandring kan kun dekke kortsiktige, midlertidige behov vi måtte ha for høykompetent nøkkelpersonell i norske bedrifter. Men det er altså ikke noen langsiktig løsning, dersom man opplever – og det gjør vi for så vidt – at arbeidsmarkedet er i ubalanse. Da handler det om å fikse arbeidsmarkedet, for å si det ganske enkelt.

Eldrebølgen som også har blitt holdt frem som en stor utfordring for nasjonen, kan ikke møtes med økt arbeidsinnvandring. Vi må sikkert gjøre en del omstillinger, bl.a. i forhold til helsearbeidere i norske kommuner, arbeidsvilkår og sikkert lønn, og ikke minst å få folk til å stå lenger i disse yrkene. Man kan altså ikke løse slike utfordringer gjennom arbeidsinnvandring. Grunnen til det er jo åpenbar, som alle økonomer sier, nemlig at hvis en henter arbeidsinnvandrere fra utlandet til Norge, er det personer som også kommer til å etterspørre varer og tjenester i Norge, som kommer til å trenge sykehjems plasser den dagen de blir gamle, som kommer til å trenge barnehageplasser til sine barn, trenge helsetjenester osv. En kan altså ikke løse store utfordringer i arbeidsmarkedet gjennom arbeidsinnvandring.

Men det vi må ha, er et system som sikrer at bedrifter kan få tak i det nøkkelpersonellet de sårt trenger i en situasjon hvor vi ikke har den nødvendige kompetansen i rikt monn i Norge. Da trenger man arbeidsinnvandring som et supplement i forhold til å hente hit den høyt kvalifiserte arbeidskraften. Men da stiller Norge med en del utfordringer og en del – jeg holdt på å si – dårlige fortrinn. Det skyldes det norske arbeidsmarkedet og hvordan norsk arbeidskraft prises. Vi er ikke spesielt konkurransedyktige i forhold til høyt kvalifisert arbeidskraft, mens vi derimot er det i forhold til ufaglært arbeidskraft.

Norge har gjennom EU og EØS tilgang til et arbeidsmarked som er hundre ganger større enn det norske. Det bor en halv milliard mennesker innenfor dette systemet.

Det er klart at de aller, aller fleste behov norsk næringsliv måtte ha for arbeidskraft fra utlandet, kan man dekke ved å hente arbeidskraft fra dette området. Arbeidsinnvandring fra tredjeland er en begrenset, men nødvendig sak, som man for så vidt også må legge til rette for.

Men da stiller Fremskrittspartiet en del kritiske spørsmål, for en del av de forslagene som Regjeringen legger opp til, og som for så vidt støttes av alle opposisjonspartiene minus Fremskrittspartiet, bærer preg av å være en ren subsidiering av norske bedrifter. Dersom det er slik at staten skal drive markedsføring, og at staten skal legge til rette med kostbare integreringstiltak i forbindelse med arbeidsinnvandring, er det i realiteten en subsidiering av arbeidskraft vi snakker om. Det er en kostnad som etter mitt skjønn burde ligge til den enkelte bedrift.

Dersom man velger å hente arbeidskraft fra utlandet, bør man også ta den kostnaden som følger med, også de kostnadene det vil bli for skattebetalerne. Derfor fremmer Fremskrittspartiet et forslag om at vi bør utrede nærmere en arbeidsinnvandringsordning hvor man direkte tilbakefører kostnadene i forbindelse med arbeidsinnvandring til den enkelte bedrift – rett og slett la markedsmekanismen fungere. Det er klart at dersom en arbeidsgiver er villig til å betale litt ekstra for arbeidskraft både gjennom lønn og også i forhold til sosiale kostnader i et større perspektiv, og hente den fra utlandet, vil de jo ha råd til å hente den arbeidskraften. Da vil markedet avgjøre det, og det vil ikke være en sak staten trenger å blande seg altfor mye opp i.

Jeg tror sakens ordfører, representanten Holmberg fra Høyre, kom i skade for å si noe feil da hun hevdet at Fremskrittspartiet ikke gikk inn for at for å kunne defineres som høyt kvalifiserte spesialister og nøkkelpersonell skal lønnen måtte være anslagsvis 600 000 kr. Det er feil; Fremskrittspartiet synes at det for så vidt kan være et fornuftig system. Det vi derimot ikke er tilhengere av, er at man skal ha et tilsvarende system i forhold til såkalte faglærte. Fremskrittspartiet støtter for øvrig også den åpningen Regjeringen legger opp til i forhold til Russland.

Jeg tar med det opp Fremskrittspartiets forslag.

Presidenten: Representanten Per-Willy Amundsen har teke opp det forslaget han refererte til.

Rolf Reikvam (SV) [18:28:25]: Jeg vet ikke hva representanten Amundsen legger i «massiv arbeidsinnvandring», men det er likevel et faktum at i løpet av de siste årene har vel nesten 25 pst. av det økte arbeidskraftbehovet i Norge blitt dekket ved at folk har kommet til Norge gjennom arbeidsinnvandring og på andre måter. Om det er massivt eller ikke, vet jeg ikke, men det er i hvert fall et faktum. Når det gjelder at markedsmekanismen skal fungere innenfor EU- og EØS-området, er det vel stort sett markedsmekanismen som fungerer, så jeg vet ikke hva han etterspør.

Det er grunn til å ta på alvor de utfordringene vi har når det gjelder framtidig behov for arbeidskraft. Tidligere har vi dekket arbeidskraftbehovet ved at grupper med lav arbeidsdeltakelse har kommet inn på arbeidsmarkedet. På slutten av 1960-tallet var det økt deltakelse fra kvinne-

ne som dekket det økte behovet. I dag har vi ikke denne arbeidskraftreserven.

Den generelle arbeidsledigheten er lav. Likevel er det grunn til å minne om at blant minoritetsbefolkningen finnes det fortsatt stor arbeidsledighet. Arbeidsledigheten varierer fra ca. 10 pst. til 15–20 pst. i de ulike gruppene. På samme måten som for 40 år siden er det et viktig arbeidsmarkedstiltak å mobilisere egne ressurser – å få flere av innvandrerbefolkningen i arbeid er viktig både for den enkelte og for samfunnet. Arbeid vil styrke integreringsarbeidet, og for den enkelte vil det gi inntekter som styrker selvbildet.

90 pst. av arbeidsinnvandrerne kommer fra nærområdene, dvs. EØS-området. Kun én av ti kommer fra tredjeland, altså land som er utenfor EØS-området. Dette er et viktig bakgrunnstykke, fordi noen prøver å framstille det som om det flommer over av arbeidskraft fra tredjeland og fra utviklingsland.

Meldingen problematiserer og diskuterer på en god måte forholdet rundt arbeidsinnvandring. Økt arbeidsinnvandring vil kunne endre den etablerte balansen mellom arbeidstakere og arbeidsgivere. Denne balansen har vært en av grunnpilarene i velferdssamfunnet. Dersom tilbudet av arbeidskraft økes, vil arbeidstakernes stilling på arbeidsmarkedet kunne bli undergravd. En sterk fagbevegelse er en viktig garanti for velferdssamfunnet. Vi kan få et økt press både mot landsdekkende tariffavtaler og mot sosial dumping. Det er derfor helt nødvendig i alle prinsipielle saker som gjelder arbeidsinnvandring, at det er et tett samarbeid mellom myndighetene og fagbevegelsen. Alle forsøk på å undergrave norske lønns- og arbeidsvilkår må slås hardt ned på. Det er ikke bare én bransjes tariffavtale det dreier seg om. I sin ytterste konsekvens dreier det seg om den framtidige velferdsmodellen.

En forutsetning for å sikre oppslutning om et høyt fellesforbruk er at de som skal bidra, kjenner til at det skjer på en måte som sikrer rettferdighet og likebehandling. Det er spesielt viktig etter at EU-domstolen avsa den etter hvert kjente Vaxholm-dommen før jul. Den kan gjøre det vanskeligere å allmenngjøre tariffavtaler og være et press i retning av innføring av minstelønnssetser. Dommen slår fast at det ikke kan brukes arbeidskamp for å sikre at utenlandsk arbeidskraft i Sverige skal lønnes i samsvar med svenske avtaler. Er det inngått tariffavtaler i hjemlandet, kan arbeidsgiver kreve at det er de som skal gjelde.

Utstasjoneringsdirektivet, derimot, understreker at utenlandsk arbeidskraft i et land ikke kan lønnes under gjeldende avtaler i vedkommende land. Isolert sett betyr det at dommen er en klar svekkelse av arbeidstakernes muligheter til å drive arbeidskamp. Derfor er det en grunn til at myndighetene og fagbevegelsen er på vakt mot en utvikling som kan undergrave viktige deler av arbeidslivets grunnleggende lover.

Et mindretall her i salen, Fremskrittspartiet, Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti, gjør de forholdsvis små lønnsforskjellene her i landet til et problem. De argumenterer med at den sammenpressede lønnsstrukturen – hva nå det måtte være – er et problem, og mener at Regjeringen må ta dette problemet på alvor hvis man skal videre-

utvikle velferdssamfunnet til å bli en kunnskapsnasjon. Med andre ord: Skap større lønnsforskjeller og ulikheter mellom folk, og vi blir en kunnskapsnasjon. Det er altså opposisjonens svar på de utfordringene vi har. Dette må jeg ta avstand fra.

Meldingen understreker at arbeidsinnvandring fra tredjeland skal være arbeidskraft med minst utdanning på fagnivå. Behovet for arbeidskraft er stort sett dekket. Dette reiser en del grunnleggende problemer, som det må tas stilling til. Er det riktig av oss i den rike verden å importere ferdig utdannet arbeidskraft fra fattige utviklingsland? Dette er kompetanse som de selv trenger for å utvikle og skape grunnlag for framtidig økonomisk vekst. Derfor er det så viktig når vi henter arbeidskraft fra fattige land, at det etableres kompensatoriske ordninger, at vi altså hjelper til med å utdanne ny arbeidskraft.

Björg Tørresdal (KrF) [18:33:47]: Hele utgangspunktet for denne debatten handler om at Norge trenger arbeidskraft. Det finnes ikke én løsning, men arbeidsinnvandring er én av de faktorene som vil være med på å bidra til en løsning.

Vi har de senere årene hatt en eksplosiv vekst når det gjelder arbeidsinnvandring til Norge. Vi har ventet lenge på en stortingsmelding om arbeidsinnvandring. Det som kommer, er positivt med tanke på at Regjeringen varsler tiltak for å tiltrekke viktig arbeidskraft. Det kommer sent, men det kommer godt. Enda bedre kunne det selvfølgelig blitt om Regjeringen gikk inn for alle de gode forslagene som har kommet fra opposisjonen de siste årene. Regjeringen har nølt lenge med meldingen. Derfor er det helt nødvendig at tiltakene blir satt i verk raskt.

Regjeringen burde sørge for at iverksetting av forslagene som er lagt fram i meldingen, skjer fra 1. januar 2009, og at det legges opp til enkeltvis forsøk på et enda tidligere tidspunkt, for det er behov for et enklere regelverk. Det må bli mindre byråkrati og en raskere saksbehandling. EØS/EFTA gir oss som kjent tilgang til et arbeidsmarked som er hundre ganger større enn vårt eget. 62 pst. av arbeidsinnvandrerne kommer fra nye EU-land. Skal vi være attraktive for arbeidere fra disse landene, må vi sørge for at vi har et system som raskt og effektivt ivaretar behandling av deres søknader og deres interesser.

Det er slett ikke noen selvfølge at kompetent arbeidskraft søker seg til Norge. Vi er ikke attraktive når det gjelder lønn. En kan like det eller ikke like det – lønn er én av de faktorene som betyr noe når folk velger å bosette seg i et land. Vi må ta noen grep som gjør oss attraktive. Det er behov for å gå kraftigere til verks for å tiltrekke seg de gode hodene. Vi ønsker at utenlandske studenter som tar høyere utdanning i Norge, automatisk skal få en rett til fem års arbeidstillatelse etter fullendt utdanning. Det vil gi en vinn-vinn-situasjon – mer arbeidskraft til Norge og mer kompetanse til studentens hjemland når vedkommende måtte vende tilbake. En slik ordning vil også gi incentiver for studentene til å fullføre.

Norge har en spesialistkvote for å kunne rekruttere kompetanse fra ikke-EU-land. Denne kvoten er på 5 000 personer. Det er et tankekors at Norge på langt nær har

klart å fylle denne kvoten. Jeg stiller spørsmål om kravene for denne tillatelsen er for rigide og firkantede. Jeg mener bedriftene i mye større grad må få et ord med i laget når det gjelder å bestemme hvilken kompetanse som skal til for å bli definert som faglært eller spesialist. Vi må ikke stille for høye lønnskrav til dem som er spesialister.

Det er viktig at vi lærer av erfaringene fra arbeidsinnvandringen på 1970-tallet, og at vi tilbyr en mye mer målrettet integrering av arbeidsinnvandrere og deres familier. Integreringspolitikken må ta høyde for at flere blir i landet permanent. Det er alle partiene enige om i innstillingen, med unntak av Fremskrittspartiet.

Jeg mener at Regjeringen må sikre at arbeidsinnvandrere og deres familier får god norskopplæring. Det er viktig for alle parter at arbeiderne lærer språket og dermed lettere kan orientere seg om sine rettigheter og plikter som arbeidstakere og som innbyggere i landet. Det er ikke arbeidsinnvandrere som kommer til landet – det er mennesker. Gode norskkunnskaper bidrar også til kvalitet og sikkerhet på arbeidsplassen.

Rogaland er den regionen etter Oslo som har flest arbeidsinnvandrere. Kristelig Folkeparti foreslår derfor sammen med Høyre, Venstre og Fremskrittspartiet at det opprettes et servicesenter for utenlandske arbeidstakere i Stavanger. Regjeringspartiene sier at de vil vurdere om det skal opprettes. Det er ikke nødvendig å vurdere det lenger.

I Rogaland tar det opptil fem måneder å behandle en søknad om arbeidstillatelse. I Oslo tar det ned i fem dager. De lange ventetidene i Rogaland skyldes at myndigheten er delegert til politiet, mens Utlendingsseksjonen ikke har ressurser til å håndtere en slik økende pågang. Det hoper seg rett og slett opp.

Samtidig øker behovet for kompetent arbeidskraft. Et servicesenter i Stavanger etter Tøyen-modellen må komme, og det må komme nå! Det ble sagt av representanten Stokkan-Grande at opposisjonen oppkonstruerer en konflikt. Nei da, vi er enige om at det må komme et servicesenter i Stavanger. Der er det ingen konflikt. Men opposisjonen peker på at en ikke må nøle lenger – nå har en nølt lenge nok! Derfor overrasker det meg hvis regjeringspartiene stemmer mot forslaget om et servicesenter i Stavanger.

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) [18:39:04]: Gratulerer med dagen! Det er i dag 200 år siden Wergeland ble født. Det er vel den personen i norsk historie som er mest kjent for sin kamp mot fremmedfrykt. Han endret jo syn etter hvert som han reiste til Paris, ble litt klokere og skjønnte at hans tidligere syn på innvandringspolitikken hadde vært uklok. Han jobbet for å endre Grunnloven § 2 – all ære til ham!

I tillegg til at han ønsket å fjerne jødeparagrafen, gav han ut et blad som het «For arbeiderklassen» – et blad som var rettet mot praktisk og moralsk opplysning for arbeidsfolk i byer og forsteder.

I dag diskuterer vi arbeidsinnvandring – en kombinasjon av begge problemstillinger, spør du meg. Jeg vil problematisere litt rundt de utfordringene vi har når det gjelder arbeidsinnvandring.

Det ene jeg har lyst til å problematisere, og som stiller oss overfor mange dilemmaer, er at vi i nord importerer arbeidskraft fra dem i sør. Vi som i utgangspunktet har god råd, god økonomi og har mulighet til å utdanne folk og satse penger på det, legger opp til en politikk der vi skal importere arbeidskraft fra sør. Derfor er jeg glad for at dette både i meldingen og i innstillingen beskrives på en grundig måte, og at en samlet komite ønsker å få på plass internasjonale retningslinjer med et regelverk for migrasjon, spesielt når det gjelder helsearbeidere. Det er viktig at vi ikke bare er oss selv nærmest i denne diskusjonen.

Et annet dilemma som jeg mener det er viktig å diskutere, er mobilisering av innenlandsk arbeidskraft. Én ting er at hvis vi ser på ledighetstallene i Norge, så er de ganske lave. Hvis vi ser på yrkesdeltakelsen for en del grupper, er også den skremmende lav. Jeg er redd for – med et ensidig fokus på arbeidsinnvandring – at dette kan bli en slags hvilepute når det gjelder å mobilisere innenlandsk arbeidskraft. Spesielt innenfor en del av de innvandregruppene som kommer til Norge, spesielt kvoteflyktningsgrupper, ser vi at yrkesdeltakelsen er altfor lav. Vi må samtidig også ha fokus på det. Dette er også omtalt både i meldingen og i innstillingen. Vi må følge det veldig tett. Det er fort gjort at vi sier det i en melding, og det er fort gjort at vi sier det i en innstilling, men når det kommer til praktisk virkelighet, kan det bli en slags hvilepute.

Det tredje jeg har lyst til å problematisere, er lønnsdannelse. Det er ingen tvil om at en kan komme opp i konflikt når en importerer så mye ufaglært arbeidskraft i forhold til den arbeidskraften som allerede er i Norge, og at det kan danne et lønnspress. Når en hører debatten her i dag, kan en bli enda mer skremt. Både Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti framstiller det nesten som et problem at vi har en så lik lønnsdannelse i Norge. Noe av det jeg er mest redd for, også når det gjelder arbeidsinnvandring, er at de som er i praktiske yrker, og som gjør en praktisk jobb, blir hengende etter, mens de som kan språket og kan skrive norsk, i utgangspunktet skyter fra. Den utviklingen skal vi følge svært tett, så vi ikke får et mer todelt arbeidsmarked, for det er utelukkende av det dårlige, slik jeg ser det.

Jeg hadde lyst til å begynne innlegget mitt med å problematisere litt, for i Senterpartiet mener vi at vi trenger mer arbeidsinnvandring til Norge. Vi ser at det er viktig for å klare å løse alle de oppgavene som vi mener er viktige, både innenfor offentlig sektor og innenfor næringslivet, for at de skal kunne få gode arbeidsvilkår. Men vi kan ikke utelukkende tenke på hvordan vi selv skal kunne løse våre oppgaver, uten at vi ser hvilke utfordringer det skaper for andre, og uten at vi eventuelt klarer å mobilisere innenlandsk arbeidskraft. Men vi er med på hele ferden, og vi er glade for den ferden vi er med på for å tilrettelegge for mer arbeidsinnvandring.

Jeg vil avslutte med Wergeland. Som jeg sa, gav han ut et blad som var til opplysning for arbeidsfolk i forsteder og byer. Noe av den viktigste jobben vi gjør nå når vi får økt arbeidsinnvandring, er å sørge for at arbeidsinnvandrerne blir integrert i det norske samfunnet. Når det gjelder den arbeidsinnvandringsbølgen som vi hadde på 1970-tallet,

som også er omtalt i innstillingen, ser vi at veldig mange etter en viss periode kom over på trygdeytelser og falt ut av arbeidsmarkedet. Jeg tror at noe av det viktigste vi kan gjøre for å holde folk i arbeid over lang tid, er å sørge for at de får gode språkkunnskaper, god kjennskap og en god integrering og inkludering. Dette gjelder også dem som i utgangspunktet tror de bare skal bli her i en kort periode.

Så: Gratulerer med dagen!

Vera Lysklætt (V) [18:43:47]: Jeg vil starte med å rose Regjeringen for St.meld. nr. 18 og den retningen på tiltakene som i dag blir vedtatt. Under debatten om utlendingsloven tidligere i vår tok vi opp mange av våre forslag og bad Regjeringen ta disse på alvor. Vi kan i dag kvittere ut mange av dem, dog ikke alle, og det er fortsatt mulig å gjøre mer for å skaffe oss utenlandsk arbeidskraft. Det viser bl.a. de forslagene som Venstre fremmer sammen med Høyre og Kristelig Folkeparti. Det er også mulig å innføre noen av tiltakene raskere enn 1. januar 2010, som er antydnet.

Venstre mener at arbeidsinnvandring er et gode for norsk næringsliv, og at dette ikke må få negative konsekvenser for det norske arbeidsmarkedet. Vi er positive til at vilkårene for å kunne arbeide i Norge fortsatt skal være basert på avtalene forhandlet fram av partene i arbeidslivet.

Arbeidsinnvandringsinstituttet er det området der vi skal kunne koste på oss å velge, men det betinger at vi har nok å velge blant. I dag er ikke Norge blant de mest attraktive landene for dem som søker lykken i et annet land gjennom arbeid. Det kommer langt færre enn det maksimale taket på 5 000 fra land utenfor EU. Fram til oktober 2006 har det bare vært rekruttert 1 542 spesialister.

Venstre mener det er særlig viktig å legge vekt på rekruttering av arbeidskraft med høyere kompetanse. Det har lenge vært mangel på arbeidskraft i store deler av norsk arbeidsliv, og vi mener det er viktig at Regjeringen evner å profilere Norge og norske arbeidsplasser. Vi ønsker derfor at det skal utvikles en mer aktiv politikk for å tiltrekke oss svært høyt kompetent arbeidskraft og studenter på doktorgradsnivå. Det må utarbeides en egen nasjonal strategi for dette. Det er også viktig at det utvikles systematisk kunnskap om Norges status i det internasjonale arbeidsmarkedet. I dag er det slik at Norge ofte taper i konkurransen i forhold til land som Canada og Storbritannia, til tross for at Norge årlig kåres til et av verdens beste land å bo i. Det må bl.a. drives oppsøkende virksomhet utenfor landets grenser i større grad enn i dag, med informasjon om muligheten for arbeid og studier i Norge. Forskningsinstitusjonene må styrkes for å tiltrekke seg flere utenlandske forskere. Jeg viser i så måte til det forslaget vi har sammen med Høyre og Kristelig Folkeparti om en nasjonal strategi.

Vi mener videre at utenlandske studenter som har fullført høyere utdanning i Norge, bør få rett til arbeidstillatelse i inntil fem år. En slik ordning vil være positiv både for Norge og for studenten, som vil få mulighet til å øke sin kompetanse og arbeidserfaring. Ordningen vil dessuten fungere som et incentiv for å fullføre studiene.

De aller fleste arbeidsinnvandrerne i Norge kommer

fra nærområdene, spesielt fra de andre nordiske landene, Polen og de baltiske land. Om lag ni av ti tillatelser til arbeidsinnvandrere blir i dag gitt til personer fra EØS/EFTA-området, mens hver tiende arbeidstillatelse blir gitt til borgere av tredjeland, dvs. land utenfor EØS/EFTA-området. Langt de fleste er menn.

I min egen landsdel, Nord-Norge og Finnmark, ser vi en økende mangel på arbeidskraft i offentlig sektor, i privat sektor og særlig i fiskeindustrien. Jeg og Venstre er derfor godt fornøyd med at Regjeringen nå åpner for midlertidig tillatelse for russere fra Barentsregionen til å arbeide i de tre nordligste fylkene. Barentsregionen er på mange måter vårt nærområde, både kulturelt og i næringsøyemed. Økt mobilitet og samkvem på Nordkalotten er en styrke for alle, og kan samtidig også bidra til å løse noen av utfordringene vi står overfor i regionen, både med tanke på arbeidskraft og med tanke på kjønns- og alderssammensetning. Det er imidlertid viktig å presisere at det ikke er hjerneflukt vi skal åpne for.

Integrering og språkopplæring er viktig også for arbeidsinnvandrere og ikke minst for deres familie som måtte følge med. Press på boligtilbudet i mange kommuner skaper ekstra utfordringer med bosetting av både arbeidsinnvandrere, flyktninger og asylsøkere, og dermed også for integreringsarbeidet. Generelt må kommunene bli bedre til å utvikle et mer mangfoldig og tilpasset boligtilbud. De må også bli flinkere til å utnytte startlånet. Her har staten ved Husbanken en utfordring.

Venstre mener det er behov for en gjennomgang av vilkårene for startlån. I en slik gjennomgang bør det bl.a. vurderes om startlån kan gis som støtte til depositum. Mange leietakere, f.eks. arbeidsinnvandrere, er i stand til å betale månedlige husleieutgifter, men mangler ofte kapital til å innløse et større depositum.

Vi må også bidra til å utløse kreativitet og mangfold gjennom at arbeidsinnvandrere også kan bli arbeidsgivere og gründere. Gründersenteret i Drammen er et eksempel på at dette er mulig, og vi ønsker å stimulere ytterligere til slike katalysatorer.

Statsråd Dag Terje Andersen [18:49:16]: Norge har de tre siste årene hatt en veldig sterk vekst i arbeidsinnvandringen. Antall tillatelser til arbeid viser fortsatt vekst.

Det er bred enighet i komiteen om at arbeidsinnvandring er positivt for norsk økonomi. Jeg tolker både innstillingen og saksordførers innlegg slik at Regjeringen får stor tilslutning til retningslinjene for en framtidig arbeidsinnvandringspolitikk.

Som komiteen selv påpeker, bygger vi på og videreutvikler arbeidsinnvandringspolitikken fra de to siste regjeringene. Mindretallet foreslår tiltak som vi ikke er beredt til å ta stilling til i dag, men som Regjeringen vil vurdere i det videre arbeidet.

Jeg vil benytte anledningen til å trekke fram enkelte viktige sider. En av de sterkeste drivkreftene bak arbeidsmigrasjon er den enkeltes mulighet for å bedre sin egen og familiens levestandard. Arbeidsmigrasjon gir også arbeidsgiverne muligheter til å søke etter kompetent arbeids-

kraft over landegrenser. Samtidig er det Regjeringens syn at arbeidsmigrasjon har en verdi i seg selv, ut over det rent økonomiske aspektet. Arbeidsinnvandring bidrar til mangfold i samfunnet.

Selv om arbeidsmigrasjon i utgangspunktet er et gode, følger det med utfordringer. Ivaretagelsen av den norske arbeidslivsmodellen og integreringen av innvandrerne i det norske samfunnet er her helt sentralt.

Vi må unngå at arbeidsinnvandring fører til en todeling av arbeidslivet med vesentlig dårligere vilkår og standarder enn det som gjelder i resten av arbeidslivet. Det er også viktig å unngå framveksten av svart økonomi. Arbeid for å sikre likeverdige lønns- og arbeidsvilkår og mot sosial dumping, er viktig, både for arbeidsinnvandrerne og for seriøse virksomheter i Norge.

Hovedmålet for arbeidsinnvandringspolitikken er å legge til rette for at bedrifter og virksomheter kan rekruttere arbeidskraft fra utlandet på en enkel og effektiv måte ved behov.

Gjennom EØS-avtalen deltar Norge i et stort, åpent europeisk arbeidsmarked med felles rammeverk. Rekruttering innenfor dette området kan påvirkes bl.a. gjennom informasjon og rekrutteringskampanjer.

Regjeringen ønsker å videreføre hovedprinsippet i dagens regelverk for borgere fra land utenfor EØS-området. Innvandring fra tredjeland skal gi fleksibel tilgang på arbeidskraft til virksomhetene, samtidig som vi beholder samfunnsmessig kontroll på innretningen og antallet. Vi er tilfreds med at hele komiteen slutter seg til dette.

Det er imidlertid nødvendig å revidere regelverket. Det må utformes slik at arbeidsgivere kan rekruttere på en enklere og mer effektiv måte. I meldingen setter vi et mål om maksimal saksbehandlingstid på fire uker. I tillegg ønsker vi å utvikle ordninger som gir arbeidsgivere større ansvar bl.a. for å vurdere arbeidstakernes kompetanse.

Stortinget har nylig vedtatt en ny utlendingslov. Regjeringen vil i nær framtid komme til Stortinget med forslag til kapittel 13 i loven, som omfatter EØS-borgeres rettigheter, i tråd med Stortingets vedtak 23. mai om å innlemme direktiv 2004/38/EF om unionsborgeres og deres familiemedlemmers rett til å ferdes og oppholde seg fritt på medlemsstatenes territorium. I tilknytning til den nye utlendingsloven skal det utarbeides nye forskrifter. Regjeringen vil ta med seg komiteens innstilling og synspunkter fra debatten i dag i det arbeidet. Målet er å ha en ny utlendingslov med forskrifter på plass fra 1. januar 2010.

Komiteen peker på at det er ønskelig å gjennomføre enkelte av forslagene i meldingen før 1. januar 2010. Det er et synspunkt som Regjeringen deler, og vi vil arbeide for dette.

Så kan jeg kanskje få lov til å starte med å besvare noen av de spørsmål som bl.a. saksordføreren nevnte i sitt innlegg, for jeg forstår det slik at det ikke er anledning til replikker etter dette innlegget. Jeg vil begynne med au pair-forslaget fra mindretallet. Når det gjelder au pair-ordningen, er vi en del av internasjonale, her europeiske, konvensjoner, og det er da nødvendig å prøve å ta vare på den intensjonen som ligger i au pair-ordningen i forhold til å gi unge mennesker anledning til å få erfaring fra andre

land, f.eks. fra Norge. Det er selvfølgelig ikke i strid med at Regjeringens ambisjoner er – på samme måte som det er for forslagsstillerne – at det ikke skal kunne virke som billig alternativ arbeidskraft på andre arbeidsområder. Vi er selvfølgelig innstilt på å følge opp det, men altså i tråd med de konvensjoner vi har forpliktet oss til å følge.

Hvis det er anledning, tegner jeg meg umiddelbart for et 3-minutters innlegg for å besvare ytterligere spørsmål som er stilt så langt i debatten.

Presidenten: Det kan presidenten bekrefte at det er anledning til. Det er notert.

Tore Hagebakken (A) [18:54:54]: Å skaffe nok og kvalifisert arbeidskraft vil være en av hovedutfordringene for Norge i framtida. Allerede i dag merker vi godt at vi har mangel på kvalifiserte arbeidstakere. Vi trenger ikke å se lenger enn til utbygging av barnehager. Bevilgningene har vært store – her som ellers i kommunesektoren de siste åra – men mangel på folk til å bygge barnehager har utgjort en stor utfordring.

Vi vet også at kostnadene ved store samferdselsprosjekter på kort tid har økt med opptil 30 pst., bl.a. på grunn av den harde konkurransen om å få folk til å gjennomføre prosjektene. Denne mangelen fører til sterkt press i økonomien, høyere priser, og at alle prosjekter, både for det offentlige og det private, trenger lengre tid på å bli realisert.

Enkelte næringer merker tydelig mangelen på ekspertise, sjøl om vi i Norge utdanner mange dyktige fagfolk på høyt nivå, for behovet er stort, og det blir stadig større. For eksempel i olje- og gassindustrien og i offshorenæringen vet vi at det er behov for folk med spisskompetanse for å kunne være konkurransedyktig – ja, rett og slett for å få gjort jobbene og for å videreutvikle virksomheten.

Offentlig sektor står også overfor store utfordringer i så måte. Eksempelvis mangler Sykehuset Innlandet nå 20 legespesialister. Jeg er glad for at det er en såpass bred oppslutning i komiteen om en offensiv politikk for arbeidsinnvandring til Norge. Sjøl om hovedfokuset vårt for arbeidsmarkedet også framover vil være å mobilisere den innenlandske arbeidskraften, vet vi helt klart at det er behov for å ha arbeidsinnvandring som et viktig supplement.

Som flere har vært inne på, har det de siste årene vært en nærmest eksplosiv vekst i arbeidsinnvandringen til Norge. Når vi nå får på plass et mer smidig system, kan det føre til at Norge blir et enda mer attraktivt arbeidsmarked. Da er det svært viktig at vi klarer å beholde de gode lønns- og arbeidsvilkårene vi har i norsk arbeidsliv. Det er noe vi i Arbeiderpartiet og Regjeringa også er sterkt opptatt av. Dette ble også understreket av statsråden i hans innlegg.

Vi har heldigvis en regjering som fører en offensiv politikk mot sosial dumping. Dette ble ført opp i denne meldingen. Det trengs, for vi har sett mange eksempler på utenlandske arbeidere som har jobbet her i landet under særs dårlige forhold. En forutsetning for en mer fleksibel politikk på arbeidsinnvandringsområdet er at vi også har klare spilleregler for arbeidsformidling. Viktige skritt for

å sikre dette blir tatt i løpet av kort tid, når det blir innført både godkjenningssystem for utleie av arbeidskraft og nye bestemmelser i arbeidsmiljøloven.

Sjøl om komiteen er uenig på en del punkter, er det bra at så godt som et samlet storting nå stiller seg bak de ulike tiltak som vil bli vedtatt, og som sikrer at både næringslivet og velferdstilbudet vårt forhåpentligvis får den arbeidskraften som trengs, både i dag og i åra som kommer.

Ib Thomsen (FrP) [18:58:53]: Fremskrittspartiet mener på prinsipielt grunnlag at det ideelt sett burde vært friest mulig bevegelse over landegrensene av varer, tjenester, kapital og arbeidskraft.

Norge som velferdsstat gjør at arbeidskraftimporten kan være lønnsom for enkelte bedrifter, men kan være et tapsprosjekt for skattebetalerne. Dette kan f.eks. skje dersom arbeidsinnvandrerer mister jobben og ender opp med å leve på norske sosiale ordninger resten av livet.

Jeg mener vi bør se nærmere på hvorvidt det finnes noen løsninger som gjør at det kan bli bedre samsvar mellom hva som lønner seg for den enkelte bedrift, og hva som lønner seg for skattebetalerne i Norge. Regjeringens forslag til inntektskriterium fjerner noen av de verste symptomene i dagens system. Men Fremskrittspartiet ønsker i utgangspunktet et system som tar utfordringen ved roten.

Andre kriterier kan brukes for å sikre at arbeidsinnvandring som er bedriftsøkonomisk lønnsom, alltid også vil være samfunnsøkonomisk lønnsom innenfor velferdsstatens rammer, hvis man krever at arbeidsgiveren må dekke enhver framtidig bruk av velferdsordninger knyttet til arbeidsinnvandrerer og dennes familie. De fleste bedrifter vil da ha problemer med å garantere for ethvert potensielt framtidig bruk av offentlige velferdsordninger knyttet til arbeidstakere fra tredjeland. Men jeg antar at noen forsikringsselskaper vil kunne stille opp, slik at den enkelte arbeidsgiver kan forsikre seg mot en slik risiko som vi peker på. En viktig forutsetning for ordningen er at arbeidsinnvandrerer fra tredjeland avskjæres muligheten til å kunne opparbeide seg permanent opphold i Norge.

Jeg vil vise til at Norge, i motsetning til Tyskland, Nederland og Danmark, aldri tidligere har hatt noen gjestearbeiderordninger. Tvert imot kom de første gjestearbeidere til landet på turistvisum, noe som bl.a. dokumenteres i Dagbladets artikkel «Ingen kan hjelpe pakistanerne i Oslo» fra 1971. Pakistanerne som ble omtalt i denne artikkelen, fikk bli, etter å ha mottatt hjelp fra både Røde Kors og andre veldedige organisasjoner.

Økt arbeidskraftbehov skal i hovedsak dekkes av innenlandsk arbeidskraft, og arbeidsinnvandring skal kun være et supplement. Blant annet vil reduksjon av sykefravær og ufrivillig deltidsarbeid frigjøre store arbeidskraftreserver.

Det er ikke en offentlig oppgave å finansiere eventuelle integreringsordninger overfor arbeidsinnvandrerer. Bedriftene og de store oljeselskapene som importerer arbeidskraft, har et selvstendig ansvar overfor dem de henter til landet.

UDI har et eget servicesenter for utenlandske arbeidstakere på Tøyen i Oslo, der politiet, UDI, Arbeidstilsynet og skatteetaten er representert. Dette senteret har blitt

en stor suksess. Rogaland fylkeskommune og Stavanger-regionens Næringsutvikling har bedt om at det opprettes et tilsvarende senter i Stavanger. De viser til at Rogaland er den regionen etter Oslo som har flest arbeidsinnvandre- re, noe som kan skyldes oljeindustrien, og ønsker at det i Rogaland opprettes et servicesenter etter Tøyen-modellen. Derfor er jeg noe forundret over at Regjeringen ikke er vil- lig til å etablere et slikt servicesenter til beste for de be- driftene som ligger i denne regionen, og dem som søker om arbeidsinnvandring. Det Regjeringen sier i meldingen, er at de kun skal vurdere dette – og det holder ikke.

Steinar Gullvåg (A) [19:03:33]: På Oslos serverings- steder er det knapt mulig å møte andre enn svenske servi- tører for tida. Uten innvandrere fra tredjeland kunne ikke norsk hotellnæring klare seg, og både renholdsbransjen og eldreomsorgen ville ha store problemer med å skaffe seg arbeidskraft. Uten bygningsarbeidere fra Litauen og Polen ville mange norske byggeprosjekter stoppe opp. Bær- og grønnsaksdyrkerne i Vestfold trenger hjelp fra polske og baltiske sesongarbeidere for å kunne høste produktene sine. Kort sagt: Norsk næringsliv er allerede avhengig av en betydelig arbeidsinnvandring.

Tilgangen på arbeidskraft er nå en begrensende faktor i norsk økonomi og en direkte årsak til at vi f.eks. ikke kan øke tempoet i veg- og jernbaneutbyggingen. Vi har sim- pelthen verken folk nok eller utstyr nok til å bygge stort mer enn vi gjør i dag, hvis vi ikke øker innvandringen ytter- ligere. Det er bare ett parti som ikke skjønner denne sam- menhengen men forståelsen for sammenhenger i politik- ken har da heller aldri vært dette partiets styrke. Men idet vi ønsker utenlandsk arbeidskraft velkommen til Norge, aksepterer vi ikke at grådige arbeidsgivere skal skape et bunnskikt av utenlandske arbeidstakere uten rettigheter og med luselønn, slik tilfellet er i mange andre land der inn- vandrerne utgjør underklassen i samfunnet. De som kom- mer hit, skal ha norsk lønn, de skal ha norske arbeidsvilkår, og de skal følge norsk lov.

Media har i den siste tida vist interesse for en viss bygg- mester fra Tønsberg som langt fra har oppfylt de krav vi må stille til en norsk arbeidsgiver med hensyn til boligfor- hold og lønns- og arbeidsvilkår. Det er bra at både media og myndigheter slår ned på slike tilfeller. Arbeidsgivere som tilbyr mindreverdige vilkår, eller som lukker øynene for at underentreprenøren gjør det, begår urett mot egne ansatte. Men det er verre enn som så: De undergraver våre faglige rettigheter, og de undergraver norske arbeidsplasser.

Da næringskomiteen nylig var på reise i Finnmark, Nikel og Murmansk, fikk vi høre om et arbeidsmarked pre- get av liten mobilitet og stor etterspørsel etter kvalifisert arbeidskraft.

Jeg er glad for at Regjeringen nå tar initiativ til flere nye ordninger som i realiteten åpner grensen i Storskog, og som betyr

- at russere i Barentsregionen kan få en midlertidig ar- beidstillatelse som gir mulighet til å ta arbeid i våre tre nordligste fylker, uten spesielle krav til kompetanse
- at det åpnes for mulighet til deltidsarbeid for grense- pendlere fra Russland

- at det opprettes et felles informasjons- og saksbehand- lingskontor i Kirkenes
- at det generelt legges til rette for enklere grensepas- seringer og endret praksis for visumsøknader og innreisekontroll og
- at det tas initiativ til en bilateral avtale med Russland om grenseboerbevis, som i seg selv vil gjøre gren- sepasseringen lettere for folk som bor i området

Dette er en viktig del av norsk nordområdepolitikk, og bør være en kilde til økt økonomisk aktivitet i et område av landet som lenge har vært preget av fraflytting og ar- beidsledighet. Pessimisme er snudd til optimisme, også på Kolahalvøya, selv om befolkningen der ennå kan se langt etter den velstandutviklingen vi har hatt på norsk side av grensen. Men det er etter hvert også mange russere som har søkt et bedre liv i Norge. Enklere grensepasseringer gjør det mulig å bo i Russland og arbeide i Norge, hvilket også kan bidra til velstandsutviklingen på russisk side av grensen.

Presidenten: Dei talarane som heretter får ordet, har ei taletid på inntil 3 minutt.

Statsråd Dag Terje Andersen [19:08:07]: Jeg bad om ordet for å få muligheten til å gi noen ytterligere kommentarer kanskje særlig til spørsmålet om overgangsordninge- ne, som saksordføreren, Holmberg, tok opp.

Som det går fram av Regjeringens forslag og flertalls- innstillingen, er det slik at overgangsreglene særlig for de åtte første av de ti nye medlemslandene, skal diskuteres med partene. Muligheten til overgangsordninger går ut i mai neste år, så vi snakker om enten mai neste år eller noe tidligere. I de to siste landene, Romania og Bulgaria, er det muligheter for å ha overgangsordninger noe lenger, men vi synes uansett det er riktig tilnærming til en slik sak at vi diskuterer overgangsordningene med partene i arbeids- livet. Disse partene i arbeidslivet har vært sentrale når det gjelder å ha overgangsreglene som ett av mange bidrag til å motvirke sosial dumping, som også mindretallspartiene sier andre steder i innstillingen at de er opptatt av, bl.a. for å kunne styrke Arbeidstilsynet, som for så vidt Regjeringen er så for at den allerede har gjort det.

I den sammenheng ble jeg mer overrasket da jeg leste et annet sted i innstillingen at mindretallspartiene fak- tisk er bekymret for den sammenpressede lønnsstrukturen i Norge, med utgangspunkt i mulighetene til å rekruttere kompetent arbeidskraft fra andre land. Det er rene ord for pengene – disse partiene mener at lønnsforskjellene skul- le vært større. Er det noe som virkelig er et konkurranse- fortrinn for Norge, ja så er det at vi har godt kvalifiser- te folk på alle nivåer i en bedrifts produksjon, men det er også at vi på grunn av vårt utdanningssystem og vår li- kestillingstanke og likeverdstanke ikke har så store lønns- forskjeller i forhold til de høyest lønte stillingene. Det er faktisk en ressurs for Norge for å rekruttere kompetanse i Norge.

Så til servicesentre. Der kunne jeg være fristet til rett og slett å si det slik at vi er så glad for at opposisjonen også er fornøyd med de tiltak Regjeringen har satt inn,

at det er utålmodighet fra opposisjonen for å få mer rød-grønn politikk. Vi for vår del synes det er riktig å vurdere det tiltakets kostnader i forhold til andre tiltak som vi skal ha plass til i statsbudsjettet. Derfor er jeg veldig fornøyd med flertallets formuleringer om at en skal vurdere å etablere servicesenter også andre steder, og Rogaland er spesielt nevnt.

Så vil jeg bare få lov til å si at den saken vi behandler her, er en vesentlig del av norsk næringspolitikk. Jeg vet at næringsministeren er veldig glad for de tiltak som nå settes inn når det gjelder høy kompetent arbeidskraft, som vi trenger mer utveksling av både fra norske bedrifter og ut og fra utenlandske bedrifter og inn. De eksemplene som representanten Gullvåg nevnte fra Russland, har bidratt til et mer dynamisk arbeidsmarked.

Kari Lise Holmberg (H) [19:11:38]: Jeg faller for fristelsen til å si til statsråden som snakker om den store tilslutningen til den rød-grønne politikken når det gjelder arbeidsinnvandring, at jeg tror han har glemt historien. Hvis vi tenker tilbake til forrige stortingsperiode, husker jeg veldig godt alle debattene vi hadde om arbeidsmiljøloven og arbeidsinnvandring. Det var ikke den store tilslutningen Høyre fikk da vi understreket behovet for arbeidsinnvandring den gang. Jeg sier heller velkommen etter. Det er bra at vi er så samstemte nå om at det er viktig med arbeidsinnvandring, og at det er viktig å legge forholdene til rette for dem som kommer til landet.

Da går jeg litt over til Fremskrittspartiet, som snakker om subsidiering av arbeidskraft. Vel er vi enig med Fremskrittspartiet i at når det gjelder språkopplæring, har vi lagt det ansvaret over på bedriftene. Jeg ser at i enkelte små lokalsamfunn kan det være vanskelig å få det til, så jeg tror vi skal være så praktiske alle sammen og si at her får både det offentlige, arbeidstakere og de som kommer, prøve å lage et fellesskap. Jeg er sikker på at hvis man legger de gode kreftene sammen, får man til en språkopplæring som vil fungere for arbeidsinnvandrerne også.

Det jeg er opptatt av, er at vi må ha integreringstiltak også for dem som kommer hit ved arbeidsinnvandring. Selvfølgelig kommer de til Norge med et annet utgangspunkt enn asylsøkere og flyktninger. De kommer hit med en helt annen bakgrunn og helt andre opplevelser. Arbeidsinnvandrerne kommer som en ressursgruppe. Men likevel, selv om de kommer til landet vårt som en ressursgruppe og skal jobbe, har de kanskje barn som skal gå på skole, barn som skal gå i barnehage, en ektefelle eller ledsager som trenger å få tilrettelagt forholdene, og jeg mener det er en plikt for oss som et anstendig samfunn å legge forholdene til rette for dem som kommer til landet vårt. Det kreves mer når det gjelder flyktninger og asylsøkere, men det kreves også at vi imøtekommer de behovene andre nyankomne har. Det viktigste er de tiltak som kan gjøres på lokalt nivå – i nabolag, på skoler, i miljøet, altså i hele det sosiale fellesskapet.

Så helt til slutt: Trygve Slagsvold Vedum nevnte en del om ikke å ta arbeidskraft fra fattige land. Det er bra at han trakk opp det i debatten. Jeg har bare lyst til å si at for et par-tre år siden var jeg i Etiopia på et sykehus

som var ganske nybygd og fint, hvor det var to ting som slo meg. Det ene var at de hadde fått maskiner fra Sverige som ikke fungerte fordi de ikke hadde noen som klarte å reparere maskinene. Det andre var at de hadde ikke leger igjen heller, fordi legene var reist til Vest-Europa. Det er et apropos til at denne debatten er viktig.

Eirin Faldet hadde her gjeninntatt presidentplassen.

Per-Willy Amundsen (FrP) [19:15:11]: Representanten Steinar Gullvåg fra Arbeiderpartiet hadde nettopp et innlegg der han ganske klart hevdet at Norge er avhengig av arbeidsinnvandring. Han viste til hotell- og restaurantbransjen. Han viste til eldreomsorg. Han viste endog til bygging av veier. Og så sier han med klar adresse til Fremskrittspartiet at det visstnok er et parti som ikke har forstått denne problemstillingen. Det er svært interessant, for da tilkjenner gir han at det nettopp er representanten Gullvåg som ikke har forstått problemstillingen.

Selv om man mener at det er mangel på kapasitet når det gjelder veibygging i Norge, er det fullstendig mulig å bygge veier uten permanent arbeidskraftinnvandring. Det går fullt ut an å engasjere utenlandske bedrifter til å gjøre det. Det har til og med den effekt at kjøp av tjenester fra utlandet ikke slår inn i finanspolitikken. Det er fullt mulig å forholde seg til det. Dersom det ikke hadde vært svensker som jobbet i hoteller og restauranter i Norge, er det selvfølgelig ikke slik at ikke noen ville tilby hotell- og restauranttjenester, for det er noe som heter marked – arbeidsmarked i denne sammenheng. Da finnes det tilbydere, og det finnes personer som etterspør et tilbud. Det fastsettes en pris der tilbud og etterspørsel møtes – ganske grunnleggende sosialøkonomi. Lønnsdannelsen vil selvfølgelig bli påvirket av forholdet mellom tilbud og etterspørsel, og man vil nødvendigvis måtte betale litt mer for denne arbeidskraften. Men arbeidskraften vil finnes. Den vil alltid finnes. Så det å si at man er avhengig av arbeidsinnvandring, blir svært feilaktig.

Det er fullt mulig å kjøpe tjenester fra utlandet, og det er fullt mulig å la prismekanismen fungere slik at man på den måten får den arbeidskraften man trenger. Ikke minst er det en yrkesgruppe som virkelig burde være interessert i at vi lar prismekanismen fungere. Det er de som jobber i eldreomsorgen – sykepleiere og hjelpepleiere, som mange mener har lave lønninger i dag. Det er klart at dersom man lar prismekanismen fungere, vil den type arbeidskraft bli priset høyere fordi det er stor etterspørsel etter dem. Da vil det overhodet ikke være behov for massiv arbeidskraftinnvandring innen helse- og omsorgssektoren.

Ola Borten Moe (Sp) [19:18:44]: Jeg kan ikke dy meg når vi får denne type dosering om hvor unødvendig det er med arbeidsinnvandring til Norge. Jeg vil feste noen kommentarer til det.

Vi har allerede i dag mangel på arbeidskraft innenfor en del viktige sektorer. Det er et stort problem, og det overrasker meg at Fremskrittspartiet ikke ser ut til å ta det på alvor. Når man spør næringslivet om hva de etterspør,

hva er det største problemet for vekst og utvikling framover, svarer de: tilgang på nok kompetent arbeidskraft. Det hadde vært greit om man kunne ha tatt det inn over seg også i Fremskrittspartiet.

Det er jo slik at hvis man kikker på demografien, som komiteen har gjort i innstillingen, og ser på hvordan sammensetningen av ulike aldersgrupper vil utvikle seg i Norge framover, er det ingen tvil om at etterspørselen etter og behovet for helsetjenester kommer til å gå dramatisk opp i framtiden. Det bør vi begynne å forberede oss på allerede i dag. Alternativet er muligens at vi er nødt til å allokere en større del, ifølge Fremskrittspartiets resonnement, av arbeidskraftreserven inn i helse- og omsorgstjenestene. Men da vil det være færre igjen til å videreføre et produktivt og effektivt næringsliv, som igjen er grunnlaget for en effektiv og god velferdsstat. Jeg vil rett og slett utfordre Fremskrittspartiet når det gjelder hele deres tilnærming og tankegang når det gjelder behovet for arbeidskraft, for dette henger rett og slett ikke på greip.

Avslutningsvis: Fremskrittspartiet sier at det er et gode å presse prisen på arbeidskraft høyt for å allokere flere inn i omsorgsyrkene, stort sett offentlig ansatte. Da er det i hvert fall ikke særlig lurt å sette ned skattene, for det er først og fremst skattefinansierte tjenester dette dreier seg om. Det harmonerer for øvrig dårlig med det som bruker å være Fremskrittspartiets politikk.

Presidenten: Per-Willy Amundsen har hatt ordet to ganger og får ordet til en kort merknad, begrenset til 1 minutt.

Per-Willy Amundsen (FrP) [19:21:10]: Jeg vil oppfordre representanten Ola Borten Moe fra Senterpartiet til faktisk å lese komiteens innstilling og lese stortingsmeldingen. Da vil han se at Fremskrittspartiet ikke totalt avviser arbeidsinnvandring. Men vi sier, i motsetning til representanten Gullvåg og andre som ikke har fulgt hele debatten, at arbeidsinnvandring kan kun utgjøre et supplement til et velfungerende arbeidsmarked innad i Norge. Da er det altså slik at man på sikt nok må akseptere å allokere mer norsk arbeidskraft innenfor pleie og omsorg. Det er en naturlig konsekvens av aldersutviklingen. Men det trenger ikke representere et problem i seg selv. Det finnes mange måter å møte det på, bl.a. at det ikke nødvendigvis er det offentlige som må levere disse tjenestene i alt omfang. Kanskje kan private løsninger møte denne problemstillingen. Det er en litt endimensjonal måte å tenke på. Arbeidsinnvandring vil i et massivt omfang kun skalere opp økonomien. Det vil altså ikke løse (presidenten avbryter) ...

Steinar Gullvåg (A) [19:22:43]: Jeg tror nesten jeg må be om at finanskomiteens medlemmer spesielt merker seg den nokså særegne forelesning i sosialøkonomi som representanten Amundsen har foredratt fra denne talerstol. Det at Fremskrittspartiet faktisk lukker øynene for det avhengighetsforhold som norsk arbeidsliv har i forhold til utenlandsk arbeidskraft, er etter min oppfatning ganske oppsiktsvekkende, og viser hvor liten kontakt representanter for dette partiet har med norsk arbeidsliv og med norsk næringsliv

generelt. Det er for så vidt ikke noen overraskelse for meg.

Ola Borten Moe (Sp) [19:23:53]: Representanten Amundsen sa to ting i sitt innlegg som fortjener en kommentar.

For det første innrømmer Fremskrittspartiet at det på sikt kan være nødvendig med arbeidsinnvandring. Det er nå i hvert fall en modifisering av det innlegget jeg hørte representanten holde tidligere, der han sa at dette var helt unødvendig.

Han innrømmer også at det kommer til å være behov for en større allokering av arbeidskraft inn i visse yrker. Da synes jeg det kunne vært greit at vi fra Fremskrittspartiet får et svar på hvilke næringer det er som skal bære velferdsstaten i framtiden – hvilke næringer skal vi utvikle, og hvilke næringer skal vi bygge ned? Vi vet at Fremskrittspartiet ikke har noe særlig til overs for landbruket, men det er tross alt ikke mer enn 50 000 bønder, og det er altså ikke nok å omskolere dem for å kunne ivareta våre velferdsoppgaver i framtiden. Så det hadde vært greit om Fremskrittspartiet kunne ha vært ærlig på hvilke næringer man ønsker å bygge ned.

Så har jeg lyst til også å utfordre representanten på det han sa om at dette ikke trenger å komme innenfor offentlig sektor. Det spiller da ingen rolle. Det spiller jo ingen rolle om dette er et offentlig eller privat anliggende. Det er uansett en regning som skal betales, og det kommer uansett til å være arbeidskraft her som vi ikke kan bruke til noe annet.

Ib Thomsen (FrP) [19:25:32]: Det er interessant at debatten har tatt litt av og har tatt av med representanter som kommer inn i saken midtveis i debatten. Det virker ikke som om de har lest innstillingen fra komiteen.

Det ble påstått at Fremskrittspartiet ikke har kontakt med arbeidslivet. Det vil jeg avvise og påpeke er helt feil. Er det noen som har kontakt med arbeidslivet, så er det i hvert fall Fremskrittspartiet, ved at man har representanter som har vært ute i det private arbeidsliv og har fungert veldig bra der.

Næringslivet i Stavanger-regionen etterlyser et servicesenter i Rogaland, noe regjeringspartiene ikke kan love dem. Det er det de spør om. De ønsker å få en lettere hverdag når det gjelder arbeidsinnvandringen til landet. De ønsker at hverdagen skal bli lettere og saksbehandlingstiden kortere. Så jeg vil oppfordre regjeringspartiene til å si ja til et servicesenter i Rogaland og ikke bare si at de ønsker å vurdere det, for det er ikke nok for arbeidslivet.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 10.

(Votering, se side 3786)

Sak nr. 11

Innstilling fra næringskomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Ingebrigt S. Sørfohn, Laila Dávøy, May-Helen Molvær Grimstad og Hans Olav Syver-

sen om at ideelle virksomheter som yter helse- og omsorgstjenester, herunder barnevernstjenester, unntas fra kravet om anbud i lov om offentlige anskaffelser (Innst. S. nr. 311 (2007-2008), jf. Dokument nr. 8:76 (2007-2008))

Presidenten: Etter ønske fra næringskomiteen vil presidenten foreslå at taletiden blir begrenset til 5 minutter til hver gruppe og 5 minutter til statsråden.

Videre vil presidenten foreslå at det blir gitt anledning til fem replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av Regjeringen – innenfor den fordelte taletid.

Videre foreslås det at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Gunvor Eldegard (A) [19:28:21] (ordfører for saka): Me skal no behandla representantforslaget frå representantane Ingebrigt S. Sørfohn, Laila Dävøy, May-Helen Molvær Grimstad og Hans Olav Syversen. Dei foreslår at ideelle verksemdar som yter helse- og omsorgstjenester, også barnevernstjenester, skal verta fritakne frå kravet om anbud i lov om offentlege innkjøp.

Det er allereie eit unntak i forskriftene for helse- og omsorgstjenester, som er såkalla uprioriterte tenester. Men det er innkjøparane sjølve som skal ta stilling til om dei vil ha anbud eller ikkje, og eg forstår at det er ulik praksis rundt omkring: Helse Sør-Aust brukar anbud, medan Helse Vest ikkje gjer det.

Det er viktig å vere klar over at EØS-avtalen likevel stiller krav til at det offentlege følgjer visse grunnleggjande EØS-rettslege prinsipp ved kjøp av desse tenestene, sjølv om enkelte helse- og omsorgstjenester ikkje er omfatta av innkjøpsdirektivet sine detaljerte prosedyreregjar om anbuds konkurranse. Prinsippet om openheit må følgjast, noko som inneber at ein må sikra tilstrekkeleg offentlegheit kring kontrakten som ein skal inngå. Andre leverandørar skal sikrast tilgang til naudsente opplysningar og ha tilgang til å melde si interesse før tildeling av kontrakt. Likeins må alle aktuelle og potensielle leverandørar behandlast likt.

Det er mange meiningar i denne saka, men eit klart fleirtal i komiteen deler forslagsstillerane sitt syn om at konkurranse ikkje alltid er hensiktsmessig, og at enkelte sektorar på området ikkje eignar seg for konkurranseutsetjing.

Dei frivillige organisasjonane spelar ei viktig rolle for den norske velferdsstaten og er eit viktig supplement til offentlege etatar. Mellom anna har det innan barnevernet lenge vore ein kombinasjon av offentlege og private institusjonar som sikrar dei behova samfunnet har for tenester på dette feltet. Arbeidarpartiet ønskjer at dei ideelle og private ikkje-kommersielle organisasjonane også i framtida skal vera ein viktig bidragsytar til velferdsstaten, og vil leggja til rette for det.

Under den opne høyringa i komiteen kom det fram at helseføretaka har ulik praktisering når det gjeld konkurranseutsetjing og anbuds konkurranse i samband med kjøp av tenester til m.a. rusbehandling. Men det som er

viktig no, er at det er eit arbeid på gang i Regjeringa der dei juridiske problemstillingane vert vurderte, og at det i samband med dette vil verta vurdert kva for tenester som eventuelt skal haldast utanfor krava lova set til konkurranse. For som statsråden seier i brevet til komiteen, er det komplekse problemstillingar, både av juridisk og faktisk karakter, som vert tekne opp i dette representantforslaget.

Eg vil streka under at eit eventuelt handlingsrom innan EØS-reglane om offentlege innkjøp må nyttast. Eg er glad for at statsråden seier at det i samband med dette spesielt bør vurderast om barnevernstjenester kan haldast utanfor lova. Det som er viktig i denne samanhengen, er at me sørgjer for at dei svakaste i samfunnet, barn som har behov for barnevernstjenester, vert varetekne på best mogleg måte og får den hjelpa og omsorga dei treng. Me må sikra at det vert stilt strenge kvalitetskrav, uavhengig av om det er det offentlege eller ein ideell organisasjon som skal yta tenesta.

Eg har merka meg at mens Høgre og Framstegspartiet ønskjer seg meir marknadstenking og fleire kommersielle innslag innan helse- og omsorgstjenester, tek Kristeleg Folkeparti her til orde for det motsette. Fleirtalet i komiteen, bortsett frå medlemene frå Framstegspartiet og Kristeleg Folkeparti, tilrår at saka vert lagd ved møteprotokollen.

Eg reknar med at Framstegspartiet og Kristeleg Folkeparti vil forklara forslaga sine sjølve.

Kåre Fostervold (FrP) [19:32:33]: La meg først gi honnør til forslagsstillerne for å sette søkelyset på en viktig problemstilling, selv om jeg er uenig i forslagsstillerens konklusjon.

Det er viktig å legge til rette for at ideelle og kommersielle aktører kan delta i utføringen av tjenester som blir finansiert av det offentlige. Fremskrittspartiet vil derfor alltid stille seg positivt til forslag som ivaretar dette hensynet. Dessverre er forslaget vi nå behandler, ikke et forsøk på tilrettelegging, men derimot et forslag om å innføre et tilnærmet monopol på enkelte tjenester for offentlige og ideelle organisasjoner.

Et monopol, uansett hvilke tjenester det måtte vedrøre, vil ta bort et av de mest positive momentene som sunn konkurranse medfører, nemlig en kontinuerlig fokusering på kvalitet. Vi mener det er viktig å fokusere på å ha det kvalitetsmessig beste tilbudet, uansett leverandør, og at vi får mest mulig tjenester tilbake for de ressursene vi har tilgjengelig. Det er vanskelig å få til når man legger opp til å utelukke private aktører fra markedet.

Fremskrittspartiet ønsker ikke en forskjellsbehandling av offentlige, ideelle og kommersielle aktører, slik forslagsstillerne her legger opp til. Vi mener at de utfordringene som de ideelle organisasjonene har gitt uttrykk for i sine innspill til komiteen, kan løses ved en gjennomgang av kriteriene i anbudene og ved å kvalitetssikre gjennomføringen av anbudsprosessene. Uansett vil det alltid foreligge en grad av usikkerhet når man inngår en tidsbegrenset avtale med det offentlige.

Den beste måten ideelle eller private organisasjoner kan unngå dette på, er nettopp ved å fokusere på kvalitet

og effektivitet i sine tilbud, slik at de står i en sterk forhandlingsposisjon når nye anbud skal innleveres. På den måten sørger man for et best mulig tilbud til dem som tjenesten er til for, nemlig brukerne. Og skulle det være slik at det kvalitetsmessig beste tilbudet er en noe dyrere løsning, er det tillatt å velge dette tilbudet, slik at dette hensynet er ivarettatt uten at man innfører forslagsstillernes monopolmodell.

En annen uheldig side ved forslaget er at det kan utelukke nye aktører fra å komme i betraktning. Det finnes nok av gode historier om tidligere offentlig ansatte innenfor omsorgssektoren som har startet for seg selv. De har startet fordi de ser at det offentlige tjenestetilbudet ikke er godt nok eller mangelfullt. Det ville da være svært uheldig om man skulle ødelegge muligheten for disse private gründerne, som innenfor helse- og omsorgssektoren veldig ofte er kvinner.

Etter dagens lov om offentlige anskaffelser er det mulig å gjøre unntak fra konkurransereglene for ideelle organisasjoner, noe som er uheldig dersom målet er å gi et kvalitetsmessig best mulig tilbud til tjenestemottakerne. Dersom det nå skal gjøres til en plikt å unnta ideelle organisasjoner fra reglene om åpen konkurranse, mener jeg det vil gi mindre penger til å drive nødvendig helsehjelp, og at det vil gi et dårligere tilbud til befolkningen.

Jeg fremmer derfor Fremskrittspartiets forslag som ligger i innstillingen.

Presidenten: Representanten Kåre Fostervold har tatt opp det forslaget han refererte til.

Elisabeth Røbekk Nørve (H) [19:36:13]: Forslagsstillerne fremmer ønske om et regelverk som kan sikre mangfold og tiltak innen bl.a. rusbehandling, rusomsorg, rehabilitering, eldreomsorg og barne- og familievern.

Høyre er enig med forslagsstillerne i at frivillige organisasjoner spiller en viktig rolle i den norske velferdsstaten, og at de er et viktig supplement til det offentlige tilbudet. På flere områder er faktisk de private aktørene selve bærebjelken i det offentlige helsetilbudet, eksempelvis innenfor rusomsorgen og i fastlegeordningen. Innenfor barnevernet har vi lenge hatt en kombinasjon av offentlige og private institusjoner, som i fellesskap har bidratt til å sikre tjenester på området.

For Høyre er det viktig at ideelle og private organisasjoner også i framtiden skal være en del av det totale tjenestetilbudet. Det er derfor svært uheldig at Bufetat i sitt brev som er sendt ut til de ulike regionene, skriver at kommersielle aktører skal utfases.

Den rød-grønne regjeringen har også instruert de regionale helseforetakene om å begrense bruken av private, kommersielle aktører i helsetjenesten. Som følge av dette har ventelistene ved landets sykehus økt med 25 000 pasienter under regjeringen Stoltenberg. Til sammenligning ble køene redusert med 20 000 pasienter pr. år under Samarbeidsregjeringen. Samtidig har salget av private helseforsikringer økt med om lag 70 pst., ifølge Finansnærings Hovedorganisasjon.

De private sykehusene rapporterer om en betydelig

økning i pasienter som sjøl betaler for nødvendig helsehjelp. Dette viser at den rød-grønne regjeringens politikk fører til en klassesdelt helsetjeneste, der pasienter med dårlig økonomi må stå i offentlige køer, mens pasienter med god økonomi kan kjøpe seg ut av de økende helsekøene.

Samtidig ser vi at de regionale helseforetakene og det statlige barnevernet har en uheldig dobbeltrolle som eier av egne foretak og bestiller av helse- og barnevernstjenester. Dette innebærer at private aktører ikke gis likeverdige konkurransevilkår i forhold til drift av offentlige helse- og barnevernstjenester.

Høyre mener derfor det er viktig å få gjennomført organisatoriske endringer som bidrar til mer uavhengige bestillerorganisasjoner, noe som vil sikre en reell sammenligning av offentlige og private tjenester. Først da kan befolkningen få et best mulig helse- og barnevernstilbud innenfor de ressurser som stilles til rådighet. Det må også vurderes konkret om denne type anskaffelser skal skje ved anbud eller ikke. Det avgjørende bør uansett være hensynet til å skaffe best mulig tilbud til den enkelte.

Høyre mener at konkurranse og anbud er viktig, og at i de fleste tilfeller er anbud den riktige framgangsmåten – dette fordi det sikrer effektiv bruk av offentlige midler, samtidig som det sikrer likebehandling og åpenhet. Til tross for det innser vi at i noen tilfeller kan det virke unaturlig og unødvendig å benytte seg av anbud, fordi tilbyderne er få, og fordi de representerer ulike og spesialiserte tilbud som ikke er direkte sammenlignbare. Særlig ser vi at dette kan være tilfelle innenfor barnevern, psykiatri og rusomsorgen. Dersom anbudskonkurranser bidrar til at disse aktørene må avvike eller går konkurs, kan det i neste omgang bety mindre konkurranse og mindre tilbudsmangfold.

Høyre er opptatt av å ha åpenhet i systemet rundt anskaffelser uten anbud for å forhindre at det kun er enkelte ideelle organisasjoner som får tilby sine tjenester. Vi ber derfor om at det blir lagt til rette for et system der det ved fornyelse av avtaler blir anledning for andre som tilbyr samme tjeneste, innenfor en gitt ramme, til å komme med tilbud.

Høyre støtter forslagsstillerne uro for situasjonen på rusfeltet. Forslagsstillerne viser til en rekke institusjoner som står i fare for å bli lagt ned som følge av Regjeringens politikk og manglende avtaler med Helse Sør-Øst. Dessverre viser det seg at dette er virkeligheten også flere plasser i landet.

Høyre er også enig med forslagsstillerne i at satsing på poliklinisk behandling ikke bør erstatte eksisterende døgnbehandling. Den må tvert imot komme som en styrking av rusbehandlingen og som en del av opptrappingsplanen for rusfeltet.

Tidligere helseminister Ansgar Gabrielsen fra Høyre gav i 2005 klar beskjed om at ingen døgntilbud i psykisk helsevern skal legges ned før et alternativ er på plass. Brustad bør nå vise samme handlekraft og pålegge Helse Sør-Øst å forhindre nedleggelse av tilbud i private og ideelle institusjoner før nye behandlingsplasser står klare.

Høyre ser private, ideelle institusjoner som et verdifullt

supplement og korrektiv til de offentlige tjenestene, og vi mener at det må finnes en fornuftig balansegang mellom bruk av anbud og andre anskaffelsesordninger som sikrer et best mulig tilbud for brukerne.

Høyre støtter at forslaget vedlegges protokollen.

Ingebrigt S. Sørfohn (KrF) [19:41:53]: Dagens anbodspolitik trugar tilbodet til tusenvis av barnevernsbarn, rusmisbrukarar og eldre. Dei ideelle organisasjonane i helse- og omsorgssektoren har ikkje dei same finansielle musklane som store, kommersielle aktørar eller som statlege aktørar, og dei når ofte ikkje opp i anbodskonkurransen. Men dei tenestene desse institusjonane utfører, er det ingen som kan erstatta. Så viss desse ideelle institusjonane forsvinn, så forsvinn samtidig enormt verdifulle og heilt uerstattelege behandlings- og omsorgstilbod.

Kristeleg Folkeparti er generelt for konkurranse i offentlege innkjøp. Men her dreier det seg om menneske, ikkje om datamaskinar eller annan hardware. Det dreier seg om menneske som treng langsiktige tilbod, kompetanse og omsorg. Resultatet av dagens sterke konkurransefokusering på helse- og omsorgstenestene er at ein tek altfor lite vare på dette viktige aspektet. Kortsiktige kontraktar, tilbod som står i fare for å verta nedlagde og kompetanse som er bygd opp over lang tid, kan gå tapt for alltid. Dette er dei mørke skyene over anbodspolitikken som i dag pregar eit viktig område innafor helse- og omsorgstilbodet.

For eksempel står ei rekkje rusinstitusjonar i fare for å verta lagde ned som følgje av manglande avtalar med Helse Sør-Aust. Kimerud Stiftelse har 21 av 21 plassar ledige og har allereie sagt opp 28 tilsette, Stiftelsen Fossumkollektivet har 25 av 50 plassar ledige, ValdresKlinikken har 12 av 16 plassar ledige, osv. Frelsesarmeen sa under høyringa i denne saka at det ikkje er overraskande om dei fleste ideelle institusjonane er avvikla innan fem år viss dagens anbodspolitik ikkje vert endra.

Dette er fullstendig uakseptabelt. Utsette grupper skal ikkje ut på anbud. Kristeleg Folkeparti har difor fremja forslag om at ideelle institusjonar i helse- og omsorgssektoren vert unntatte frå anbodskravet i lov om offentlege innkjøp.

Regjeringa og saksordføraren skal ha ros for å ha vist ei positiv haldning til å få gjort noko med denne situasjonen. Eg er glad for at ein samla komite, bortsett frå Framstegspartiet og Høgre, strekar under at handlingsrommet som EØS-avtala gjev for unntak frå anbodskravet, skal nyttast.

Samtidig er eg uroa for at Regjeringa si utgreiing vil trekkja altfor langt ut i tid. Dette er ein vanskeleg tematik, og det er lett å forsvinna ned i alle problema og avgrensingane. Då kan dessverre saka løysa seg sjølv, for då forsvinn dei ideelle institusjonane. Taparane vert born, rusmisbrukarar og eldre.

Det hastar med å få på plass tiltak som sikrar at Helse Sør-Aust stoggar anbodspraksisen sin og kjem inn på den avtalepraksisen som vert ført i resten av Helse-Noreg.

Kristeleg Folkeparti ønskjer, og me arbeider for, eit samfunn som er prega av livskvalitet og fellesskap – eit samfunn der konkurranse og økonomi er verkemiddel, ikkje mål. Eg håpar – og eg trur faktisk – at Regjeringa

delar den visjonen. Men då må dei ideelle organisasjonane få unntak frå kravet om anbud når det gjeld institusjonsdrift, og då trengst det raske tiltak overfor Helse Sør-Aust, slik at praksisen der vert den same som i dei andre helseregionane.

Så vil eg ta opp Kristeleg Folkeparti sine forslag.

Presidenten: Representanten Ingebrigt S. Sørfohn har tatt opp de forslagene han refererte til.

Leif Helge Kongshaug (V) [19:46:06]: La meg starte med å berømme forslagsstillerne for å ha satt et viktig tema på dagsordenen, og videre saksordføreren for å ha gjort en god jobb i saken.

Vi har en situasjon i helsevesenet hvor salget av private helseforsikringer har økt, og som også representanten Nørve var inne på, har de private sykehusene hatt en økning i antall pasienter som betaler for nødvendig helsehjelp. Videre har ventelistene økt med 20 000 pasienter under regjeringen Stoltenberg, mens de ble redusert under Samarbeidsregjeringen.

Venstre viser til at en under Samarbeidsregjeringen gjennom St.meld. nr. 15 for 2004-2005 Om konkurransepolitikken åpnet for unntak fra anskaffelsesreglementet for kjøp av helse- og sosialtjenester. Det denne regjeringen har gjort, er å begrense bruken av barnevernstjenester fra private og ideelle organisasjoner.

Venstre mener at et sterkt offentlig helsevesen under demokratisk styring er den beste garantien for at de tilgjengelige helseressursene blir brukt til å skape et likeverdig tilbud. I tillegg til et offentlig helsevesen må det være rom for private aktører. Venstre ønsker å medvirke til at dagens samarbeid mellom private, ideelle og offentlige helsetjenesteleverandører videreutvikles, med valgfrihet for pasientene i tråd med dagens lovgivning, og der det offentlige blir gode bestillere. Venstre mener at spesielt ideelle organisasjoner som driver med barnevernstjenester, utgjør et verdifullt supplement til de statlige barnevernsinstitusjonene. De driver ofte svært rasjonelt, og kan gi et tilbud med et annet innhold enn statens barnevernstjenester.

Venstre er opptatt av å ha åpenhet i systemet rundt anskaffelser uten anbud for å forhindre at det kun er enkelte ideelle organisasjoner som får tilby sine tjenester. Derfor vil Venstre, sammen med Høyre, at det blir lagt til rette for et system ved fornyelse av avtaler, hvor det som regel blir anledning for andre som tilbyr samme tjeneste, også å komme med tilbud.

Venstre er også bekymret for situasjonen på rusfeltet, der en rekke ideelle og private institusjoner som tilbyr rusbehandling, står i fare for å legge ned virksomheten, samtidig som vi vet at det står 3 500 mennesker i kø for å få legemiddellassistert rusbehandling. Venstre understreker betydningen av å tilby flere behandlingsplasser for rusmisbrukere og mennesker med psykiske lidelser. Målet skal være at alle skal kunne få behandlingsplass når de er motivert for det. Rusmisbrukere har krav på helsetjenester på lik linje med andre pasienter. Barn av foreldre med rusproblemer, gravide rusmisbrukere og mennesker som har både rusproblemer og psykiske lidelser, må få spesiell oppfølging.

Venstre mener at private og ideelle institusjoner er et verdifullt supplement og ofte også et korrektiv til de offentlige tjenestene. Dersom slike institusjoner blir lagt ned som en følge av manglende avtaler med de regionale helseforetakene, er det beklagelig, da både viktig kompetanse og erfaring går tapt. For Venstre er det ikke avgjørende hvem som gir tilbud om tjenester, men kvaliteten på tjenestene og hva som er mest til gagn for brukerne på kort og på lang sikt. Da trenger vi et mangfold av tilbud, men samtidig et system som gir alle ideelle institusjoner mulighet til å være med og tilby sine tjenester. Det krever et system med åpenhet i prosessene.

Statsråd Heidi Grande Røys [19:50:23]: Lat meg òg starte med å takke forslagsstillarane for å reise ein viktig debatt.

I Soria Moria-erklæringa har vi sagt at vi vil «legge til rette for at frivillig sektor kan videreutvikle sin funksjon i å løse samfunnsoppgaver».

Vi ynskjer eit godt samarbeid med ideelle organisasjonar, der det vert lagt til rette for samfunnsmessig engasjement. Med eit krav til open konkurranse risikerer ein at desse omsyna ikkje vert tilstrekkeleg vareteknene. Det er det bl.a. forslagsstillarane har vore inne på.

I tråd med dette bestemte Regjeringa i 2006 å vidareføre eit unntak i reglane om offentlege innkjøp for kjøp av helse- og sosialtenester frå ideelle organisasjonar. Statlege og kommunale innkjøparar kan difor forhandle direkte med ideelle organisasjonar når dei skal kjøpe helse- og sosialtenester, utan å måtte gå vegen om open kunngjering av konkurransen og dei krava til prosess som då følger.

Unntaket inneber at det i utgangspunktet er tilstrekkeleg at oppdragsgivar følgjer dei grunnleggjande krava som vert stilte til alle innkjøp. Lova om offentlege innkjøp har bl.a. eit krav til konkurranse så langt det er mogleg. Dette inneber at når det skal kjøpast inn helse- og sosialtenester, skal ein be om tilbod frå fleire ideelle organisasjonar. Ein skal altså likebehandle dei. Det vert dermed ingen open konkurranse, men ein skjerma konkurranse der berre dei ideelle organisasjonane kan tilby sine tenester. Regelverket er ikkje til hinder for at innkjøparen t.d. vel tilbod på basis av kven som leverer best kvalitet, og lét vere å la pris vere eit konkurranselement.

Regelverket inneheld heller ingen bestemte krav til kor lenge kontrakten skal vare. Det er opp til innkjøparen å fastsetje ei passande tidslengd på bakgrunn av ei vurdering av kva bl.a. kontrakten gjeld, kor kompleks han er, og omsynet til brukarane. Innanfor helse- og omsorgssektoren er det såleis tillate å inngå avtalar som varer lenger. Det skulle difor vere mogleg å inngå gode, stabile avtalar med ideelle organisasjonar innanfor dagens regelverk.

Eg tolkar forslagsstillarane slik at dei er på linje med Regjeringa i ynsket om å leggje til rette for at frivillig sektor skal og kan bidra til å løyse viktige oppgåver i samfunnet, særleg innanfor helse- og omsorgssektoren. Som forslagsstillar Sørfohn sa, dette handlar om menneske, og det er mennesket som skal møte tenesta. Det er eg heilt einig med representanten Sørfohn i.

Forslaget om å lage eit fullstendig unntak frå lova sitt krav til konkurranse reiser likevel fleire komplekse problemstillingar, både av juridisk og faktisk karakter.

Innkjøp av helse- og sosialtenester er såkalla uprioriterte tenester. Det betyr at dei ikkje er omfatta av dei detaljerte prosedyrereglane i innkjøpsdirektivet, med eit par unntak. Det følgjer likevel av EØS-avtalen at prinsippa om bl.a. transparens, som eg har høyrte fleire har vore opptekne av, og likehandsaming uansett må følgjast ved slike kjøp, dersom dei har grenseoverskridande interesse.

Grenseoverskridande interesse dreier seg om om kontrakten i tilstrekkeleg grad har innverknad på den indre marknaden. Det er vanskeleg generelt å seie om kontraktar om helse- og sosialtenester har ei slik grenseoverskridande interesse eller ikkje. Det må ein vurdere i kvart enkelt tilfelle. Ein kan ikkje berre sjå på kven som i dag tilbyr tenester, men òg på om det potensielt kan tenkjast å vere av interesse for utanlandske aktørar.

Dersom vi lagar eit fullstendig unntak, vert det eit spørsmål om korleis kvar einskild innkjøpar skal sørje for ei riktig vurdering av om kontrakten har ei grenseoverskridande interesse, og korleis EØS-avtalen i så fall skal overhaldast. Dette er vanskelege vurderingar for kvar einskild innkjøpar.

Lat det vere heilt klårt at Regjeringa trass i desse faktiske og juridiske utfordringane meiner at det er viktig å gi dei ideelle organisasjonane gode rammevilkår. Desse organisasjonane er viktige aktørar i samfunnet og yter tenester av stor verdi for offentleg sektor.

Vi vurderer forslaget med stort alvor. Samtidig trur eg det er lurt å sjå nærare på dagens unntak. I kva omfang vert det faktisk nytta? Fleire representantar har jo kome med eksempel på det motsette. Kva ligg til grunn for at nokre innkjøparar framleis vel å nytte ein praksis med anbuds-konkurranse trass i at dei har anledning til å nytte unntaket? Bør vi rett og slett lage ein slags offentleg rettleiar, ei rettleiing der vi lyfter fram det vi ser på som den beste praksisen på feltet?

I lys av dette er eg glad for at eit breitt flertal i dag ikkje vel å støtte forslaget, men legg det ved protokollen og ventar på Regjeringa sitt vidare arbeid i saka.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Ingebrigt S. Sørfohn (KrF) [19:55:35]: Eg vil gje ros til statsråden for å ha møtt forslaget vårt på ein open og positiv måte. Eg er glad for viljen til å gjera noko med dette, men eg er uroleg for at utgreiinga/vurderinga kan ta eit osean av tid, og at endringane kan koma for seint. For det er jo slik at enkelte av desse institusjonane ligg veldig tungt i vatnet, for å seia det forsiktig, og er i ferd med å gå under. Så spørsmålet mitt er: Er statsråden, i tillegg til dei vurderingar som vert gjorde, villig til å gjera raske grep overfor Helse Sør-Øst, slik at institusjonsplasar som i dag er i ferd med å forsvinna, kan verta berga? Med andre ord, vil ho sørja for at det vert gjeve beskjed om at Helse Sør-Øst skal bruka same avtalepraksis som dei andre helseregionane?

Statsråd Heidi Grande Røys [19:56:29]: Då er vi inne på helse- og omsorgsministeren sitt ansvarsområde, så eg skal ikkje gi meg ut på å svare på vegner av henne. Men ho gjer jo fortløpande vurderingar av dei ulike helseføretaka sin praksis opp mot Regjeringa sin politikk, og er også sjølv sagt godt orientert om debatten og den innstillinga som ligg føre frå Stortinget i dag. Eg kjem sjølv sagt til å ha ein vidare dialog med henne og vidareføre inntrykket frå denne debatten.

Elles, dersom det går an å vere litt uærbødig: Då representanten Sørfohn sa at han var redd for at endringane kunne kome for seint, trudde eg faktisk han frykta for ei regjering som er noko meir blå enn denne regjeringa er, nemleg ei regjering av Framstegspartiet og Høgre neste år, som tydelegvis signaliserer ei heilt anna haldning til konkurransepolitikk enn det denne regjeringa står for, og som eg opplever gjennom denne saka og fleire andre saker har stor støtte frå Kristeleg Folkeparti. Så for å seie det slik: Vi skal gjere kva vi kan både for å gjere dei endringane som må til for å vareta ideelle organisasjonar, og også sjølv sagt for å vinne valet neste år, slik at vi også dei neste fire åra fører ein annan type konkurransepolitikk enn Høgre og Framstegspartiet.

Ingebrigt S. Sørfohn (KrF) [19:57:40]: Eg føler behov for å avklara ei openberr mistyding her, for det får vera måte på å tenkja langt. Fram til neste val er nok dessverre dei fleste av desse institusjonane allereie historie, dersom det ikkje vert gjort noko. Det er det som er mitt problem. Mi bekymring er knytt til at utgreiinga/vurderinga kan ta for lang tid. Det går an å grava seg djupt ned i dette, for det er kompliserte problemstillingar. På eit eller anna tidspunkt må ein skjera igjennom, og det er det eg håpar at statsråden er villig til. Elles kan endringane koma for seint, for dette hastar. Det var det som var bodskapen i replikken min.

Statsråd Heidi Grande Røys [19:58:25]: Eg deler, som eg sa, representanten Sørfohn og dei andre forslagsstillarane sin intensjon om å ta vare på den unike innsatsen som desse frivillige, ideelle organisasjonane yter når det gjeld offentleg omsorg, fyrst og fremst, men også når det gjeld andre store delar av samfunnslivet vårt, der desse er viktige aktørar. Eg er sjølv sagt oppteken av at dei skal ha rammevilkår som gjer at dei kan halde fram med det. Men det som eg har peika på i brevet mitt til Stortinget, er jo at forslaget ikkje nødvendigvis vil føre til ein endra praksis. Då må ein innføre eit forbod mot konkurranse, og det er eit eventuelt forbod mot konkurranse som reiser desse juridiske problemstillingane fyrst og fremst opp mot EØS-avtalen, som vi må setje oss ned og vurdere. Så kan jo eg stå her og meine noko om EØS-avtalen. Det skal eg la vere, men det er der utfordringa ligg, ikkje å løyse det gjennom å gå inn for det forslaget som Kristeleg Folkeparti har fremja her. Det vil faktisk ikkje påleggje den enkelte innkjøpar å endre praksis. Då er det andre grep som må til, og vi skal vurdere dei andre grepa.

Laila Dávøy (KrF) [19:59:37]: Jeg synes dette blir litt uklart – jeg skjønner ikke alt, for å si det slik. Det stats-

råden sier, er at unntaket fortsatt gjelder. Samtidig kan vi altså dokumentere, fra institusjon til institusjon, spesielt i Helse Sør-Øst-området, men også innenfor andre helseregioner og innenfor Bufdir, at praksisen er endret. Blant annet har man sagt opp avtaler istedenfor å videreføre dem i 2007. Det er lagt opp til et helt nytt regime fra myndighetenes side.

Så snakker statsråden her i dag om et fullstendig unntak. Vi har ikke i dette representantforslaget bedt om et fullstendig unntak, men slik det fungerer i dag, er det i disse dager mange institusjoner som avvikles. Ansatte er sagt opp, og klienter vet ikke hvor de skal være om en måned eller to. Vi står overfor en situasjon der det ikke hjelper å utrede utover høsten. Da er det for sent. Vil statsråden sammen med helseministeren gripe inn umiddelbart?

Statsråd Heidi Grande Røys [20:00:38]: Det at eit unntak ligg i lova, er ikkje eit pålegg til den enkelte innkjøpar, men det er ei moglegheit for den enkelte innkjøpar. Difor er det eg seier at dagens innkjøpar har to val: Anten kan han velje å følgje konkurranseregelverket heilt ut, slik som representantane frå både Høgre og Framstegspartiet tek til orde for at han bør, eller han kan bruke unntaket, som vi har lagt til rette for, og som har brei støtte frå bl.a. Kristeleg Folkeparti i Stortinget, og då kunne få ein konkurranse berre blant dei ideelle organisasjonane. Men så lenge det ikkje er eit pålegg om å nytte unntaket, vil praksis vere slik som representanten Dávøy òg er inne på, og ein vil kunne få ulike utfall av det.

Vi kan ikkje vedta forslaget frå Kristeleg Folkeparti og dermed på ein måte sikre oss i forhold til det, då må ein faktisk ha eit generelt forbod mot konkurranse. Det er sannsynlegvis i strid med EØS-avtalen. Difor må vi gå nøye gjennom det og sjå kva utveg vi kan finne for at også ideelle organisasjonar skal kunne vere tilbydarar på dette området i framtida.

Elisabeth Røbekk Nørve (H) [20:01:55]: Jeg hadde i utgangspunktet ikke tenkt å ta replikk, men jeg merket meg at statsråden her sauser sammen Høyre og Fremskrittspartiet. Derfor kunne jeg tenke meg å stille statsråden spørsmål om hun har fått med seg at Høyre her står sammen med regjeringspartiene og Venstre om å vedlegge saken protokollen og avvente det som Regjeringa skal komme med senere.

Vi har også veldig klart vist til at vi ønsker at en her skal se på muligheten for å bruke de frivillige og ideelle organisasjonene der det er mulig.

Thorbjørn Jagland hadde her overtatt presidentplassen.

Statsråd Heidi Grande Røys [20:02:33]: Det er ei veldig god presisering representanten Elisabeth Røbekk Nørve her kjem med. Mi oppfatning etter snart tre år som konkurransestatsråd er jo at spesielt Høgre og Framstegspartiet står tett saman i alle konkurranse saker og ønskjer konkurranse, og tøffare konkurranse, på mange fleire område.

Viss dette betyr at Høgre no innser at helse- og omsorgsområdet kanskje ikkje er godt eigna for full konkurranse, er jo det gledeleg. Det betyr at vi har endå breiare fleirtal i Stortinget for det som står i Soria Moria-erklæringa, nemleg at vi ikkje ønskjer konkurranse på viktige område som helse og omsorg og utdanning. Viss det no òg har Høgre si støtte, er jo ingenting betre enn det, og eg registrerer det med glede.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til replikk.

De talere som heretter får ordet, har en taletid på inntil 3 minutter.

Lise Christoffersen (A) [20:03:42]: Jeg vil starte med å si at jeg er veldig fornøyd med at Kristelig Folkeparti har fremmet dette representantforslaget. For det betyr, som andre også har vært inne på, at det er et solid flertall i Stortinget i denne perioden for å begrense bruken av anbud på viktige tjenesteområder der ideelle, frivillige organisasjoner tradisjonelt har vært viktige tilbydere av tjenester. Jeg håper at dette flertallet er solid nok til også å overleve et valg. Høyre blir jeg imidlertid ikke helt klok på i denne saken, for de både vil ha anbud og vil ikke ha anbud. Fremskrittspartiet derimot er krystallklare: De vil ha anbud over hele linja.

Hva vil så flertallet? I regjeringserklæringen står det bl.a.:

«Omsorgstjenestene skal være et offentlig ansvar. Regjeringen vil legge til rette for gode vilkår for frivillig sektor som viktige bidragsyttere og supplement til de offentlige tjenestene. Vi ønsker ikke kommersialisering og privatisering av grunnleggende offentlige velferdstjenester.»

I Soria Moria-erklæringen finnes det mange likelydende utsagn:

- «Vi ønsker ikke markedsstyring (...) der markedet ikke fungerer.»
- «Frivillige organisasjoner, stiftelser, samvirkeorganisasjoner og andre deltar på mange områder som viktige bidragsyttere og supplement til offentlige tjenester.»
- «Regjeringen vil: legge til rette for at frivillig sektor kan videreutvikle sin funksjon i å løse samfunnsoppgaver.»

Dette var også vist til i statsrådens brev.

Når forslagsstillerne her viser til at «helse- og omsorgstjenester, herunder barnevernstjenester, skiller seg fra andre tjenester på grunn av hensynet til å gi gode og forutsigbare tilbud til spesielt utsatte brukergrupper», kunne jeg ikke være mer enig. Men som medlem av arbeids- og sosialkomiteen har jeg lyst til å supplere den lista med rehabiliteringstjenester og viktige deler av arbeidsmarkeds tiltakene, særlig for dem som er aller vanskeligst stilt i forhold til arbeidsmarkedet.

Og så opplever vi at vi møter oss sjøl i døra. Til tross for all god vilje ser vi altså at gode, ikke-kommersielle tilbud legges ned fordi de taper anbudet. Men dette er tjenester som ikke handler om pris alene. Det handler om kvalitet, bygd på lang erfaring med brukergruppenes spe-

sielle behov. Det handler om brukernes behov for trygghet og gjenkjennelighet. Det kan med rimelig grunn stilles spørsmål om hva som skjer med kvaliteten i denne typen tjenester hvis gjentatte anbudsrunder gjør at tilbud bygges opp, for deretter å bygges ned, og nye bygges opp igjen osv.

EØS-regelverket krever at slike tjenester må ut på anbud, heter det ganske ofte, men dette regelverket er altså ikke absolutt. Det har vi hørt her i dag. Jeg er derfor veldig fornøyd med at vår regjering allerede har tatt tak i problemet. Statsministeren sa her i salen 30. april i år at han vil se om anbudstenkningen har gått for langt, slik at de frivillige taper, og han vil bruke det handlingsrommet som måtte være innen regelverket. Statsråden bekrefter på sin side at hun vil involvere ulike departementer og mange typer tjenester i en undersøkelse av dette og komme tilbake til Stortinget med resultatet. Det er bra, for det haster å få orden på dette feltet før enda flere tilbud blir borte.

Laila Dāvøy (KrF) [20:07:07]: Mange gode ideelle institusjoner innen rus, psykiatri, rehabilitering og barnevern står i disse dager ikke bare i fare for, men er i gang med å avvikle eller redusere driften. Spesielt gjelder det Helse Sør-Øst-området.

Jeg vil sitere fra noen henvendelser vi har fått. Først fra et brev fra RIO, Rusmisbrukernes Interesseorganisasjon, der de forklarer konsekvensen av den nye avtalepraksisen i Helse Sør-Øst:

«Rusavhengige står i lange køer – de blir lengre for hver dag. Folk som har plass i behandlingsinstitusjon på ett sted plasseres andre steder med kortere behandlingstid. Fristbruddpasientene blir det flere og flere av. Kvaliteten blir dårligere og dårligere. Mangfoldet pulveriseres. Rusavhengige hånes. Rusorganisasjonene og de som har bygd opp kompetanse gjennom mange år latterliggjøres og ignorerer og blir ikke tatt med i prosessene. Kari Henriksen forsvarer HSØ, mens Sylvia Brustad gir HSØ hele skylda. Ingenting henger sammen. Man går frem og tilbake i måten å argumentere på. Noen sier at man øker kapasiteten gjennom å legge ned 70 døgnplasser – pluss andre døgnplasser i gamle sør. Selv polikliniske plasser forsvinner i Buskerud. Man korter ned behandlingstiden og sier at kapasiteten økes og kvaliteten styrkes. Ingen andre ser dette.»

Et annet brev er fra Josephines Stiftelse Barnehjem, Norges eldste barnehjem, drevet siden 1834. De skriver følgende:

«Da staten overtok i 2004, overtok de også driftsavtalene som vi og flere andre private ideelle organisasjoner hadde med fylkeskommunen. I mai 2007, sa Staten opp disse driftsavtalene med alle oss private ideelle.» – I 2007!

De sier videre:

«Vi ble fortalt at vi ville bli invitert til å delta i en anbudskonkurranse. Dette ville bli en konkurranse, hvor man altså skulle konkurrere med tidligere samarbeidspartnere for å få gjennomslag for sitt anbud.»

Så sier de følgende om den måten dette gjøres på: Det er nå

- dårligere samarbeidsforhold mellom institusjonene
- mindre forutsigbar drift
- uønsket flytting av barn og unge dersom en institusjon ikke får anbud, og dermed legges ned – slik vi ser i dag
- bruk av ekstra mye tid og krefter på anbudsrunder
- dårlige arbeidsforhold for ansatte som følge av usikkerhet vedrørende fortsatt drift, og derved oppsplitting av gode personalgrupper

Brevet avsluttes med at de ber om hjelp fra stortingspolitikkerne. I likhet med mange andre har de møtt lukkede dører fra Regjeringens side.

Noe må kunne gjøres umiddelbart for å stoppe det. For hvordan kan den rød-grønne regjeringen akseptere at helse- og sosialinstitusjoner f.eks. i disse dager legges ut på anbud med to til fire års mellomrom, mens vi innen andre sektorer, f.eks. bosstømming, kan få avtaler opp til ti år? Det må man jo kunne gjøre noe med umiddelbart.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 11.

(Votering, se side 3787)

Sak nr. 12 [20:10:15]

Innstilling frå næringskomiteen om samtykke til norsk innmelding i FNs turistorganisasjon, United Nations World Tourism Organization (UNWTO) (Innst. S. nr. 276 (2007-2008), jf. St.prp. nr. 51 (2007-2008))

Sigvald Oppebøen Hansen (A) [20:10:43] (ordfører for saka): I denne saka ber Regjeringa om Stortinget sitt samtykke til å melde Noreg inn i Unitet Nations World Tourism Organization, UNWTO. Ein slik medlemskap vil gje norske reiselivsaktørar tilgang til eit stort internasjonalt kompetansenettverk.

Denne saka er ei klar oppfølging av den nasjonale strategien for reiselivsnæringa som Regjeringa presenterte i desember i fjor. Denne medlemskapen inneber m.a. at norske myndigheiter og reiselivsnæringa får oppdatert statistikk og analysar og dessutan regelmessige trend- og prognoserapportar.

Det er ingen tvil om at me treng høg kompetanse blant alle dei som jobbar i reiselivsnæringa. Men me har òg eit behov for kunnskap om næringa. Kompetanse er nemleg ein føresetnad for at norske bedrifter skal kunne utnytte dei moglegheitene som ligg i reiselivet. Medlemskapen i UNWTO vil medverke til å nå måla som Regjeringa har sett for reiselivsnæringa, nemleg auka verdiskaping og produktivitet, levedyktige distrikt gjennom fleire heilårsarbeidsplassar og, ikkje minst, berekraftig turisme.

Det er kanskje på det siste området, det som gjeld berekraftig reiseliv, at det er særskilt behov for betre kunnskap. Dette er eit område som UNWTO har sterkt fokus og mykje kompetanse på. Denne organisasjonen har nemleg etablert eit stort nettverk av bedrifter og utdanningsinstitusjonar over heile verda som norske aktørar kan lære av. For både næringa og myndigheiter vil ein medlemskap

vere viktig for utveksling av erfaringar og kunnskap. Heile nettverket består av 157 medlemsland.

Eg går ut frå at Framstegspartiet sjølv vil argumentere for sitt eige mindretalsforslag, men eg vil frå mi side tilrå innstillinga.

Øyvind Korsberg (FrP) [20:13:22]: Jeg skal bare knytte noen korte kommentarer til forslaget vårt. Vi skal jo debattere en reiselivsmelding om litt her i salen.

Det det blir tatt stilling til i denne saken, er en liten del av den nasjonale reiselivsstrategien som Regjeringen har lagt fram. Vi hadde jo ønsket at Regjeringen skulle legge fram en sak for Stortinget når det gjelder reiseliv, der man kan se helheten og diskutere helheten både nasjonalt og internasjonalt. Det får vi altså ikke anledning til, men vi får bare enkeltelementer. Vi mener at det er viktig å behandle reiselivsnæringens rammevilkår bredt; derfor ønsker vi å stemme imot dette forslaget fra Regjeringen.

Vi har jo merket oss at det er sagt at dette er et ønske som reiselivsnæringen har kommet med. Vel, ut fra de svarene vi har fått fra departementet på de spørsmål vi har stilt, kan man jo ikke si at det er et bredt krav fra reiselivsnæringen. Det var vel Fellesforbundet som bad Regjeringen vurdere et medlemskap.

Dette er altså en organisasjon som har eksistert siden midten av 1970-tallet. Det er ikke en ny organisasjon. Det er ingen andre nordiske land som er med i denne organisasjonen, så at det skal gi så veldig mange fordeler og være en viktig kilde, kan man sikkert stille spørsmål ved. Det blir nok en viktig kilde for kurs og konferanser for embetsverket, men noe mer enn det er jeg stygt redd for at det ikke kommer ut av det.

Til slutt tar jeg opp Fremskrittspartiets forslag.

Presidenten: Representanten Øyvind Korsberg har tatt opp det forslaget han refererte til.

Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 12.

(Votering, se side 3787)

Sak nr. 13 [20:15:17]

Innstilling fra næringskomiteen om eierskapsaker vedrørende Eksportfinans ASA mv. (Innst. S. nr. 308 (2007-2008), jf. St.prp. nr. 62 (2007-2008))

Steinar Gullvåg (A) [20:15:46] (ordfører for saken): En samstemt næringskomitee slutter seg til forslaget om at staten skal delta i en garantiavtale som bidrar til å sikre selskapet Eksportfinans mot ytterligere tap i sin verdipapirportefølje. Staten har som kjent en eierandel på 15 pst. i selskapet. Garantiavtalen, som er særegen og konstruert for Eksportfinans sine behov, beskytter aksjonærverdiene i selskapet, inkludert aksjekapitalforhøyelsen på 1,2 milliarder kr fra mars 2008.

Eksportfinans er avhengig av høy kredittverdighet i de internasjonale kapitalmarkedene dersom selskapet skal fylle sin oppgave og sikre norske bedrifter en konkurransedyktig eksportfinansiering. Den statlige eierandelen er

av stor betydning for selskapets soliditet og rating i de internasjonale kapitalmarkedene.

Uroen i de internasjonale kapitalmarkedene har påført Eksportfinans et betydelig fall i verdipapirporteføljen. Det er bakgrunnen for garantiavtalen med selskapets største private aksjonærer innenfor en ramme på 5 milliarder kr. Statens andel av garantirammen er begrenset oppad til 750 mill. kr i samsvar med statens eierandel. De største private aksjonærene har sluttet seg til avtalen. Nå følger altså staten etter.

Staten har et kommersielt utgangspunkt for sitt engasjement i Eksportfinans ASA. Men det ligger også et strategisk element i eierskapet, nettopp fordi staten som eier bidrar vesentlig til selskapets kredittverdighet. Jeg har f.eks. merket meg at administrerende direktør Gisele Marchand mener at det vil vekke oppsikt om staten som en betydelig eier ikke slutter seg til den garantiavtalen som generalforsamlingen for lengst har vedtatt.

Jeg vil sluttelig peke på at Regjeringen på bakgrunn av de siste måneders utvikling i finansmarkedene vil gjøre en nærmere vurdering av selskapets forretningsmodell, strategi og virksomhetsområder.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 13.

(Votering, se side 3788)

Sak nr. 14 [20:18:06]

Innstilling frå næringskomiteen om representantforslag frå stortingsrepresentantane Øyvind Korsberg, Per Sandberg, Hans Frode Kielland Asmyhr og Kåre Fostervold om å be Regjeringa utarbeide ei reiselivsmelding (Innst. S. nr. 313 (2007-2008), jf. Dokument nr. 8:112 (2007-2008))

Presidenten: Etter ønske fra næringskomiteen vil presidenten foreslå at taletiden blir begrenset til 5 minutter til hver gruppe og 5 minutter til statsråden.

Videre vil presidenten foreslå at det gis anledning til fem replikker med svar etter innlegg fra medlemmet av Regjeringen innenfor den fordelte taletid.

Videre vil presidenten foreslå at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Sigvald Oppebøen Hansen (A) [20:18:55] (ordfører for saka): Me skal no behandle eit representantforslag frå Framstegspartiet.

Det er inga politisk usemje om at reiseliv er ei viktig distriktsnæring. Det medverkar til attraktive lokalsamfunn, sjølv om det i desse lokalsamfunna er utfordringar knytte til sesongsvingingar.

Reiselivsnæringa er eit tema som har vore diskutert i denne salen mange gonger i løpet av denne stortingsperioden. Næringsministeren la fram sin reiselivsstrategi i desember 2007. Regjeringa har gjeve rekordstore løyvingar til reiselivet kvart einaste år sidan regjeringsskiftet i 2005,

og det gjev resultat. I 2007 hadde Noreg 4,3 millionar utanlandske overnattingsgjester, og det er ein auke på 5,4 pst. frå 2006. Det viser at Noreg tek del i den internasjonale veksten i reiselivet.

Innovasjon Noreg fekk i 2007 ei offentleg løyving på 200 mill. kr til internasjonal marknadsføring av Noreg som reisemål, og det er ei dobling frå 2005. Det har gjeve Innovasjon Noreg moglegheit til å satse meir på internasjonal marknadsføring enn tidlegare, ifølgje reiselivsdirektøren i Innovasjon Noreg, Per Arne Tuftin.

I 2008 er denne budsjettposten auka til 215 mill. kr, og me skal satse enda meir i framtida. Da blir det meiningslaust at Framstegspartiet kritiserer Regjeringa for å vere handlingslamma i reiselivspolitikken, og påstår at tiltaka innafør reiselivet er prega av uklære og skiftande mål. Heilt frå det tidspunktet Regjeringa definerte reiselivet som eit satsingsområde innafør næringspolitikken og bestemte at dette var eitt av dei fem områda det skulle lagast ein nasjonal strategi for, har Framstegspartiet vore alt anna enn konstruktive. Dei har vore overmåte kritiske. Til dømes: Da departementet jobba med reiselivsstrategien, meinte Framstegspartiet at Regjeringa somla, og kravde at saka skulle leggjast fram for Stortinget. Da strategien blei lagd fram i fjor, var det ros å få frå næringa. Mellom anna sa NHO Reiseliv sin administrerende direktør at det var mange interessante og gode grep i strategien, og dei var svært nøgde med å ha fått gjennomslag for mange av dei viktigaste sakene som NHO kjempa for.

Reiselivsstrategien blei nemleg til i tett dialog med næringa og gjennom eit breitt samarbeid med alle involverte departement, men det held visst ikkje for Framstegspartiet. Ei stortingsmelding må til, meinte dei. Da hasta kanskje ikkje saka så mykje likevel? Det er jo ikkje slik at ei stortingsmelding kan utarbeidast på veldig kort tid. Slike meldingar tek tid.

Frå ei samla reiselivsnæring var det mange lovord å få for reiselivsstrategien, og det blei uttrykt stor glede over at Regjeringa hadde levert ein heilskapleg reiselivsstrategi, med mange konkrete og fornuftige forslag. Samtidig rykte Framstegspartiet ut og kritiserte strategien. Dette er ein reiselivsstrategi utan innhald, sa representanten Korsberg den gongen. Det som overraskar meg kanskje enda meir, er at resten av opposisjonen òg legg seg på den same retorikken som Framstegspartiet i denne saka, og konkluderer med at arbeidet med strategien ikkje har gjeve tilfredsstillande resultat for næringa. Det skal bli interessant å høyre dei respektive talarane frå desse partia når dei skal argumentere for at ei ny stortingsmelding om norsk reiseliv skal vere svaret på dei utfordringane som denne næringa står overfor – når både NHO og Innovasjon Noreg er full av lovord for den innsatsen dagens regjering gjer.

Det politiske miljøet har hatt og har ei rekkje anledningar til å drøfte norsk reiselivspolitik, m.a. når me i budsjettsamanheng skal løyve midlar til oppfølging av strategien. Eg vil rå opposisjonspartia til å vere meir konstruktive i den samanhengen.

Øyvind Korsberg (FrP) [20:24:14]: Det er helt riktig som saksordføreren sier, at denne saken har vi disku-

tert mange ganger før i denne salen. Hver gang er det opposisjonspartiene som reiser debatten. Det kommer ikke fra Regjeringen. Vi er altså nok en gang nødt til å fremme et Dokument nr. 8-forslag for å få en debatt om dette.

Forrige gang vi diskuterte dette var i 2006. Da var også Sigvald Oppebøen Hansen saksordfører. Jeg har lyst til å sitere litt fra det han sa den gangen:

«Regjeringa vil, som tidlegare sagt, utvikle ein nasjonal reiselivsstrategi. Derfor er mi tilråding at Dokument nr.8-forslaget blir lagt ved protokollen – dette fordi Regjeringa enno ikkje har bestemt seg for om ei sak skal fremjast i form av ei eiga stortingsmelding eller ein eigen proposisjon som tek i seg ein handlingsplan/strategiplan for reiselivet.»

Det var den gangen. Nå har pipen fått en helt annen lyd. Det er tydelig at her har det skjedd ting underveis som gjør at man har endret strategi, men det er interessant at det er den samme saksordføreren, selv om argumentasjonen er litt annerledes.

Reiseliv er en viktig sak for oss. Det er etter vårt syn en viktig sak for Stortinget. Det er også en viktig sak for Regjeringen. Da synes jeg det burde være enkelt å fremme en sak for Stortinget. Jeg tror det ville være en sak med mye enighet, kanskje ikke om alle virkemidlene, men om at man får det opp på agendaen. For reiselivet berører svært mange departementer, og man er nødt til å ha en helhetlig satsing på det.

På et raskt sveip jeg hadde på Internett i dag, fant jeg noen artikler om reiselivet. Den ene var på NA24, som hadde følgende sak: «Norge – ditt dyreste ferieland». Der tok de opp alle problemstillingene som reiselivet står overfor når det gjelder kostnader. Det har også vært lignende artikler på Internett. Det er saker som dukker opp hele tiden som viser de utfordringene som reiselivet står overfor. Det som er bakgrunnen for de artiklene som står i dag, er internasjonale undersøkelser som viser at Norge er et svært dyrt land å feriere i. I samtlige av de tre undersøkelsene får Norge bunn plassering. Det er de rammevilkår som reiselivsnæringen står overfor, og da synes jeg det blir merkelig at Regjeringen ikke ønsker å fremme en sak om reiselivet for Stortinget.

Nesten hver eneste sak vi behandler her i salen, har konsekvenser for reiselivet. Jordbruksoppkjøret er nevnt i disse artiklene som eksempel på hva som gir økte kostnader for reiselivet i form av dyrere mat. Drivstoff er et annet eksempel. Norge er et dyrt land å reise rundt i. Veinettet er et annet eksempel. Det fikk komiteen erfare da vi var på reise i Buskerud og kom til Hol, der samtlige ordførere som kom med innspill, klaget på veistandarden. Det er klart at da burde det være fullt mulig å ha en debatt som også engasjerte andre komiteer og statsråder.

Så er det slik at ikke alt har gått på skinner i regjeringkvartalet når det gjelder reiselivet. Professor Georg Kamfjord sa opp sin stilling som prosjektleder for den nasjonale reiselivsstrategien i fjor høst. Han hadde ganske mange sterke innvendinger mot det som skjedde i regjeringkvartalet – eller det som ikke skjedde i regjeringkvartalet – når det gjelder satsing på reiselivet. Han viste

til at det var ni departementer involvert i prosessen med å utarbeide en strategi. Det var tydeligvis ikke alle som gikk i samme retning. Han sier også at den politiske ambisjonen og ambisjonen i embetsverket ikke samsvarer. Han peker på en rekke problemstillinger der den strategien som Regjeringen tydeligvis har, ikke har den forankringen den burde hatt i embetsverket. Protesten og den oppsigelsen han kom med, viser at dette ikke har gått på skinner hos Regjeringen.

Til slutt tar jeg opp Fremskrittspartiets forslag.

Presidenten: Representanten Øyvind Korsberg har tatt opp det forslaget han refererte til.

Elisabeth Røbekk Nørve (H) [20:29:42]: Reiselivsnæringen er en bransje i sterk internasjonal vekst. Mulighetene for økt verdiskaping innenfor norsk reiselivsnæring er store, og i Norge har vi en rekke naturgitte fortrinn som bør utnyttes i tråd med en offensiv næringspolitikk.

Den internasjonale konkurransen på reiselivsområdet blir stadig sterkere, noe som vil gi norsk reiseliv stadig nye utfordringer også i framtiden. For å møte disse utfordringene og lykkes bedre i mange deler av landet er det viktig at reiselivsnæringen får gode rammevilkår, og at vi politisk legger til rette for økt helårsdrift. Samtidig mener Høyre det vil være viktig med en styrket og mer målrettet satsing på internasjonal markedsføring av Norge som reisemål.

Til tross for at reiseliv i mange år har vært på den politiske dagsorden, har tiltakene på området vært dårlig samkjørte. Reiselivsnæringen i Norge må i dag forholde seg til flere departement og manglende samordning. Det er derfor på høy tid med mer målrettet og samordnet satsing, i likhet med hva andre konkurrerende land gjør.

Reiseliv er også en betydelig distriktsnæring, og den er en bærebjelke for verdiskaping. Den er en forutsetning for lokal aktivitet og en viktig tilleggsnæring til nedadgående sysselsetting i jordbruket. Samtidig som det er snakk om mange viktige kvinnearbeidsplasser, blir det sagt at sysselsetting innen reiseliv er større enn både fiskeri og landbruk i Finnmark.

Den offentlige innsatsen for markedsføring av Norge som reiselivsdestinasjon har økt etter at Samarbeidsregjeringen la fram en handlingsplan i 2005 og foreslo en satsing i budsjettet for 2006. Dagens regjering har pekt på reiseliv som en av fem strategiske næringer og har i to år arbeidet med en strategi for næringen, uten at dette har gitt tilfredsstillende resultater.

I innstillingen som vi behandler i dag, kan Høyre og Fremskrittspartiet vise til flere uttalelser fra statsråden, fra 2005 og fram til nå, der statsråden har lovet å komme tilbake til Stortinget med Regjeringens sentrale strategi på området. Så langt er det dessverre bare tomme ord. Samtidig lovet Regjeringen i Soria Moria-erklæringen at de ville satse på flere helårsarbeidsplasser innen reiseliv. Etter tre år i regjering opplever vi dessverre at det også her er langt mellom ord og handling. Dersom det fortsatt er Regjeringens og statsrådets ønske å vise at det er hold i løftene om at vi fortsatt skal ha lys i husene innerst inne i fjorder og ytterst ute i havgapet, vil det kreve kreative po-

litiske grep med tilretteleggelse for helårsturisme og økt næringsaktivitet.

Jeg har tidligere utfordret statsråden når det gjelder helårsturisme i turistbygda og reiselivsfyrtårnet Geiranger og Geirangerfjorden. Den lille bygda med sine 230 innbyggere er innlemmet i UNESCOs eksklusive verdensarvliste. Med ca. 500 000 besøkende turister årlig fordelt på noen uker i sommerhalvåret er det et sterkt ønske å kunne fordele turismen på større deler av året. Stengte veier i vinterhalvåret bidrar dessverre til å svekke Geiranger som reiselivsprodukt i lange perioder, når bygda stadig isoleres av snøras. Det bidrar til avbestillinger og svært usikre rammevilkår for den største næringsaktøren i bygda, som er Union Hotel.

Når vi vet at UNESCOs verdensarvstatus er tuftet på et levende lokalsamfunn og bevaring av natur og kultur, forplikter det ikke bare lokalt, men også nasjonalt. Jeg vil derfor nok en gang benytte anledningen til å utfordre statsråden, slik at Regjeringen i praksis kan vise at det virkelige er hold i løftene om å satse på mer helårsturisme. Jeg tillater meg derfor å stille statsråden følgende spørsmål: Vil statsråden ta utfordringen og løfte fram verdensarvområdet Geiranger som et pilotprosjekt for helårsturisme? Det mangler bare et lite hull i fjellet for at turistbygda Geiranger skal få åpen vei og forutsigbar helårsdrift.

Reiselivsnæringen er en næring som er helt avhengig av gode offentlige rammebetingelser, og som er avhengig av helheten av rammebetingelser. Jeg vil derfor til slutt avrunde med å anmode statsråden om å ta opposisjonen og saken som vi behandler her i dag, på største alvor. Høyre håper at statsråden nå snarest kommer til Stortinget med en egen stortingsmelding som presenterer en langt bedre samordning mellom berørte departement. Vi forventer en mer samordnet og målrettet strategi for norsk reiselivsnæring enn det vi ser i dag.

Jeg forstod det slik at Fremskrittspartiets representant tok opp fellesforslaget.

Presidenten: Det stemmer.

Leif Helge Kongshaug (V) [20:34:37]: Venstre deler mye av forslagsstillernes frustrasjon over en manglende satsing på reiseliv.

Den 18. desember 2007 la Regjeringen fram sin reiselivsstrategi «Verdifulle opplevelser», som ikke fant veien innom Stortinget for behandling, dessverre.

Reiselivet er en stor næring, som flere har vært inne på. Det er synd at ikke Stortinget ble invitert til en grundig debatt om framtiden i norsk reiseliv og de utfordringene som en har.

Reiselivsnæringen har gjennomsnittlig en lønnsomhet og er ikke lenger en ulønnsom næring, men vi finner selvfølgelig store variasjoner her som i alle andre næringer. Det går jo ikke bare på rammebetingelser, det går jo også selvfølgelig på dyktighet hos den enkelte som driver.

Spesielt for distriktene er reiseliv blitt en viktig næring, og er en framtidsrettet næring med et større potensial enn det en har klart å utnytte så langt. Ofte er reiselivsnæring viktig tilleggsnæring til landbruk og for så vidt andre næ-

ringer også, og er med på å gi et viktig bidrag både når det gjelder lønnsomhet, og når det gjelder bosetting. Jeg er for øvrig enig med representanten Røbekk Nørve, som slår et slag for en bedre samordnet innsats når det gjelder reiseliv. Hun var innom verdensarvområdet Geiranger og den turistdestinasjonen. Det er veldig beklagelig at veien inn til Geiranger sørøstfra ikke var åpnet før nå i juni på grunn av fare for ras. Det er vanskelig å satse på helårsturisme når en ikke får åpnet veien før det snart er midtsommers.

Skal vi klare å utnytte de ubrukte ressursene som ligger i reiseliv, må vi sikre god kvalitet på de tjenestene vi skal levere. Venstre er spent på hvor mye penger Regjeringen vil legge inn i statsbudsjettet for 2009 for å gjennomføre kvalitetssikringsordningen for reiselivsnæringen, og da spesielt for overnattingssteder og restauranter. Vi er et høykostland, vi er dyre å bo og ferdes i, og det vil vi bli også i framtiden. Da er det viktig at det er kvalitet man får igjen når man besøker oss. Irland er et glimrende eksempel på et land hvor regjeringen brukte penger på å kvalitetssikre overnattingssteder og restauranter. Da kvalitetssikringsordningen var gjennomført, brukte de store ressurser på markedsføring. Det målrettede arbeidet har gitt gode resultater, og Irland er i dag et yndet feriemål for mange, og flere og flere drar dit.

Grunnen til at Venstre er med på forslaget om å be Regjeringen utarbeide en stortingsmelding om en samordnet og målrettet strategi for norsk reiselivsnæring, er at vi mener at skal man ta reiselivsnæringen på alvor, så bør en strategi for norsk reiseliv ha en politisk forankring i Stortinget. Men jeg registrerer at Regjeringen ikke vil la en slik sak komme til Stortinget, noe som jeg for øvrig synes er trist.

Statsråd Dag Terje Andersen [20:38:12]: Den rød-grønne regjeringen har i Soria Moria-erklæringen sagt at vi mener det er både viktig og riktig å satse spesielt på næringer der Norge alt har gode eller spesielle forutsetninger for å lykkes. Reiseliv er et sånt område. Vi la derfor fram en nasjonal strategi for reiselivsnæringen 18. desember i fjor. Vi har også mer enn doblet bevilgningene til markedsføringen av Norge som reisemål siden 2005. I år går 215 mill. kr til det, og beløpet er det største noensinne.

I tillegg ble det i fjor brukt 190 mill. kr til reiseliv fra Innovasjon Norges øvrige programmer. Bevilgningene til nasjonale turistveier er økt betraktelig, og i år fikk vi på plass et investeringsfond på 2,2 milliarder kr, som også skal komme reiselivet til gode. La det ikke være noen tvil om at denne regjeringen mener alvor når vi sier at vi satser på reiselivsnæringen.

Jeg merker meg at forslagstillerne mener at tiltakene på reiselivsområdet opp gjennom årene har vært preget av uklare og skiftende målsettinger. Det er jeg enig i, og det er nettopp derfor vi nå har utarbeidet en nasjonal reiselivsstrategi.

Strategien er et steg på veien mot en mer samordnet og koordinert innsats for å virkeliggjøre det potensialet som ligger i reiselivsnæringen. I strategien framkommer det en visjon, klart definerte mål for næringen og til sammen 72 tiltak innenfor sju innsatsområder.

I arbeidet med strategien har det vært en omfattende prosess og tett dialog med reiselivsnæringen. Strategien tar utgangspunkt i viktige utfordringer som reiselivsnæringen selv har pekt på. Strategien har blitt svært godt mottatt i reiselivet. Det tar jeg som et signal om at næringen er enig i hvilke utfordringer vi har, og i tiltakene som skisseres i strategien.

Jeg opplever at det næringen nå er opptatt av, er å få gjennomført tiltakene i strategien og det felles arbeidet som må gjøres for å nå målene den har vært med på å sette. Vi vil derfor tilråde at det fokuseres på gjennomføringen av strategien, og ikke på et nytt, omfattende arbeid med en stortingsmelding.

I arbeidet med reiselivsstrategien har jeg møtt stort engasjement i næringen. Det er gledelig å se at engasjementet for reiselivsnæringen er stort også blant stortingsrepresentantene.

Forslagsstillerne påpeker at strategien ikke har vært behandlet i Stortinget. Jeg vil understreke at Stortinget vil få anledning til å diskutere saker av relevans for reiselivsnæringen i flere ulike sammenhenger. Regjeringen tar sikte på å legge fram en ny transportplan ved årsskiftet. Vi arbeider også med en innovasjonsmelding og en ny stortingsmelding om distrikts- og regionalpolitikken, for å nevne noe. I dag har Stortinget også behandlet en stortingsproposisjon om norsk medlemskap i FNs turistorganisasjon.

Tiltak med budsjettkonsekvenser vil behandles av Stortinget i den ordinære budsjettprosessen. I budsjettproposisjonen vil jeg også holde Stortinget løpende orientert om oppfølgingen av reiselivsstrategien.

Stortinget får med andre ord flere anledninger til å diskutere satsing og prioritering knyttet til reiseliv.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Øyvind Korsberg (FrP) [20:41:29]: Jeg er litt opptatt av de signalene som har kommet fra denne regjeringen tidligere når det gjelder behandling av reiselivet, og det ønsket Fremskrittspartiet har hatt om å få en sak til Stortinget. Det er jo ikke bare vi i Fremskrittspartiet – eller opposisjonen, for den del – som har misforstått de signalene. Det har åpenbart også regjeringspartiene. Jeg siterte i mitt innlegg Sigvald Oppebøen Hansen, som også den gangen var saksordfører, som helt klart sa at det skulle fremmes en egen stortingsmelding eller en egen proposisjon. Det sa jo også daværende statsråd Odd Eriksen:

«Jeg er innstilt på å komme tilbake til Stortinget med Regjeringens sentrale strategier på dette området.»

Han viste også til det som forelå fra den forrige regjeringen – som ikke var klart til behandling, men skulle omarbeides til en melding. Når ombestemte Regjeringen seg med hensyn til å legge fram en sak for Stortinget?

Statsråd Dag Terje Andersen [20:42:35]: Jeg har sett de sitatene som representanten viser til når det gjelder min forgjenger, Odd Eriksen, og jeg har oversikt over hva jeg har sagt selv. Det har blitt understreket hele veien, fra både den foregående og den nåværende statsråd, at Stortinget vil få anledning til å diskutere reiselivsspørsmål på

en egnet måte. Det har Odd Eriksen understreket – hvis representanten nå hadde sitert Odd Eriksen helt ut.

Vårt utgangspunkt er at det står i Soria Moria-erklæringen at Regjeringen skal legge fram en strategi for reiselivsnæringen. Det er akkurat det Regjeringen har gjort.

Torbjørn Hansen (H) [20:43:15]: Saksordfører Sigvald Oppebøen Hansen la i likhet med statsråden vekt på tidsaspektet å utarbeide en reiselivsmelding og legge den fram for Stortinget. Men det er et faktum at Regjeringens arbeid med dette ikke har båret preg av særlig hastverk, i og med at det tok mer enn tre år å få lagt fram en reiselivsstrategi for næringen. Så det er et veldig underlig argument i så henseende.

Oppebøen Hansen og statsråden peker også på budsjettøkninger. Men det er ikke tvil om at det denne regjeringen har gjort, er å videreføre det forslaget som Bondevik II-regjeringen la fram i 2006-budsjettet, og deretter holde seg omtrent på samme nivå.

Og så ser vi av reaksjoner på denne reiselivsstrategien, bl.a. fra NHO, at strategien i liten grad inneholder tiltak som øker veksten eller magien i reiselivsnæringen på bred basis. Jeg synes det er liten tvil om at reiselivsnæringen, som er så viktig for Norge og for distriktene, og som omfatter så mange politikkområder, fortjener en bred debatt i Stortinget og en stortingsmelding. Og mitt spørsmål til statsråden er: Hvorfor har Regjeringen en så stor motvilje mot å legge fram en egen stortingsmelding på et så viktig område?

Statsråd Dag Terje Andersen [20:44:23]: Her må jeg få lov til å kommentere noen av premissene for spørsmålene først.

For det første er det aldeles feil at det ikke er et taktskifte i pengebruk på reiselivsnæringen fra Bondevik-regjeringen, som i sitt siste budsjett brukte 100 mill. kr, til nå når vi bruker 215 mill. kr på markedsføring av norsk reiseliv.

For det andre er det sånn at den tiden vi har brukt på reiselivsnæringen, faktisk har vært veldig hektisk, for vi har jobbet sammen med reiselivsnæringen selv, og vi synes det har vært viktig at næringen – små bedrifter, store bedrifter, opplevelsesselskaper, hoteller, transportselskaper osv., altså helheten i reiselivsnæringen – skulle være med og utforme den reiselivsstrategien som vi har lagt fram. I motsetning til det representanten Hansen sier, er det faktisk slik at i reiselivsnæringen – ute i virkeligheten – er denne strategien godt mottatt, ikke minst av NHO Reiseliv, som bekreftet det senest på en konferanse i forrige uke.

Jeg konstaterer at næringen er fornøyd med strategien, og det er det viktigste for meg.

Leif Helge Kongshaug (V) [20:45:41]: Det er slik at det er Nærings- og handelsdepartementet som har ansvaret for reiselivsnæringen og dens rammebetingelser.

Når en tilreisende kommer til Norge, ofte på bakgrunn av markedsføring av enkelte steder, med fine bilder og idylliske omgivelser, tenker vedkommende sjelden over

hvem det er som har ansvaret for det ene, og hvem det er som har ansvaret for det andre. Et slikt sted er nettopp det som jeg var inne på i innlegget mitt: Geiranger. I år var det slik at den såkalte Stabbrekkfonna skapte trykkgjennomgang når det gjaldt å åpne veien for å komme inn til Geiranger sørøstfra.

Nå har vi ikke fått innsikt i og fått debattert den strategien som er lagt fram, men ligger det noe i strategien om å koordinere reiseliv og samferdsel og å se mer helhetlig på dette, slik at vi får et bedre opplevelsingsprodukt totalt sett for dem som kommer til landet?

Statsråd Dag Terje Andersen [20:46:48]: Som representanten selvfølgelig er klar over, er det ikke sånn at jeg står her og prioriterer veiprosjekter framfor andre prioriteringer innenfor fylkene, f.eks. Men til representantens spørsmål om det finnes en slik samordning, er svaret ja.

For det første: Representanten og alle andre har fullt innsyn i vår reiselivsstrategi, som er trykt og utdelt. Og jeg bringer gjerne over et eksemplar til representanten, som nå spør om innholdet i den.

Når det gjelder samordning: Ja, vi har nå nedsatt et statssekretærutvalg som kommer til å koordinere arbeidet mellom departementene som påvirker reiselivsaktiviteten. Det er et av tiltakene vi har satt inn. Vi oppretter en egen avdeling i Nærings- og handelsdepartementet som nettopp har som formål å følge opp reiselivsnæringens interesser. Vi kommer til å lansere et strategisk råd – det skal ha det første møtet den 26. juni – der vi, sammen med næringen selv, nettopp skal følge opp den type saker.

I tillegg er det selvfølgelig sånn i forbindelse med Nasjonal transportplan og andre hoveddokumenter som Regjeringen skal legge fram, at jeg prøver å ivareta reiselivshensyn i den sammenheng.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til replikk. Flere har heller ikke bedt om ordet til sak nr. 14. (Votering, se side 3788)

Sak nr. 15 [20:48:10]

Innstilling fra næringskomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Torbjørn Hansen, Øyvind Halleraker, Finn Martin Vallersnes og Elisabeth Røbekk Nørve om virksomheten i Sjøfartsdirektoratet (Innst. S. nr. 285 (2007-2008), jf. Dokument nr. 8:90 (2007-2008))

Presidenten: Etter ønske fra næringskomiteen vil presidenten foreslå at taletiden blir begrenset til 5 minutter til hver gruppe og 5 minutter til statsråden.

Videre vil presidenten foreslå at det blir gitt anledning til replikkordskifte på inntil tre replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av Regjeringen innenfor den fordelte taletid.

Videre blir det foreslått at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Steinar Gullvåg (A) [20:49:07] (ordfører for saken): Regjeringen har foreslått å øke bevilgningen til Sjøfartsdirektoratet med ytterligere 28 mill. kr for å avhjelpe personell- og ressursituasjonen i direktoratet. Stortinget vil senere denne uken slutte seg til dette forslaget. Direktoratet er fornøyd med denne ekstrabevilgningen, hensynet til sjøsikkerheten er ivaretatt, og direktoratet får mulighet til å skaffe seg nødvendig kapasitet ved kjøp av tjenester utenfra.

Jeg har ikke registrert at Høyre har reagert på dette, og antar derfor at Høyre er fornøyd med Regjeringens forslag. Det er med andre ord ikke grunnlag for kritikk mot verken Sjøfartsdirektoratet eller Nærings- og handelsdepartementet for håndteringen av en relativt krevende bemanningssituasjon. I ettertid kan det imidlertid se ut som om Bondevik II-regjeringen var noe optimistisk i sin vurdering av bemanning og rekruttering den gang Sjøfartsdirektoratet ble lagt til Haugesund. Men det er en annen sak.

Ved utgangen av april hadde direktoratet 30 ubesatte stillinger, hovedsakelig innenfor områdene teknisk og maritim kompetanse. Direktoratet arbeider intenst med rekruttering av nye medarbeidere, men i et marked med stor konkurranse om maritim arbeidskraft og kanskje spesielt i direktoratets nedslagsfelt vil det ta noe tid før alle stillinger er besatt. Nye medarbeidere trenger dessuten tid til opplæring og til å samle erfaring. Jeg er derfor redd direktoratet må leve med visse kapasitetsproblemer i noen tid, hvilket i seg selv legger press på både ledelse og ansatte. Mest av alt bør Sjøfartsdirektoratet nå få ro til å bygge opp sin organisasjon og skaffe seg nødvendig kompetanse.

I dagens situasjon er det spesielt viktig å sikre at alle skip skal kunne få sine nødvendige sertifikater i rett tid. Stor nybyggingsaktivitet ved norske verft er en ekstra belastning for direktoratet, og jeg er derfor tilfreds med at de nå kan kjøpe tjenester fra klasseselskapene for å dekke dagens behov.

I sin begrunnelse for representantforslaget uttrykker forslagsstillerne bekymring for sjøsikkerheten og antyder at direktoratet som en følge av bemanningssituasjonen kan fristes til å gå på akkord med sikkerhetskravene. I tid faller dette sammen med at Høyres finanspolitiske talsmann, Jan Tore Sanner, åpenbart mener at det er akkurat hva direktoratet bør gjøre, når han kritiserer næringsministeren for at han ikke griper inn overfor direktoratet, som på sin side har satt seg på bakbeina i forhold til godkjenning av en hvalsafaribåt på Andøya. Her roper Sanner på en politisk løsning for å overprøve gjeldende regelverk. Sånn sett kunne det selvfølgelig være ønskelig om Høyre holdt orden i eget hus.

Ikke mindre bemerkelsesverdig er det at forslagsstillerne tar til orde for opprettelse av et eget sjøfartstilsyn som skal overta deler av Sjøfartsdirektoratets tilsynsvirksomhet. Siden Sjøfartsdirektoratet er et tilsynsdirktorat, vil en slik omorganisering ha karakter av å lage et tilsyn med tilsynsmyndigheten – eller sagt på en annen måte: Her må noen holde kontroll med kontrollørene. Under Bondevik II-regjeringen, med Victor Norman som hovedeksponent, ble tilsynsvirksomhet en utpreget vekstnæring. Tilsynene

har bidratt til byråkratisering av offentlig virksomhet, de bidrar effektivt til å gjøre offentlig virksomhet tungrodd og ineffektiv. Det er enda bra at både departementet, Sjøfartsdirektoratet og Rederiforbundet advarer mot at det nå gjøres organisatoriske endringer som vil føre til ytterligere oppsplitting av direktoratets virksomhet.

Øyvind Korsberg (FrP) [20:53:38]: Jeg skal bare knytte noen korte kommentarer til det forslaget vi har.

Denne saken har en forhistorie som går tilbake til 2003, da det var en storstilt flytting av statlige tilsyn, og hovedargumentasjonen var distriktspolitikk. Vi var den gangen imot flytting av Sjøfartsdirektoratet fra Oslo til Haugesund, rett og slett fordi vi var redde for at man skulle miste mye god og viktig kompetanse underveis. Det er på mange måter det som har skjedd. Man ser nå at det er store utfordringer med å finne tiltak for å sikre rekruttering og for å beholde kompetansen. Det er riktig, som også saksordføreren sier, at dette vil være et kapasitetsproblem over lang tid.

Derfor fremmer vi det forslaget som ligger i innstillingen i dag. Vi synes det er riktig at dette er en sak Regjeringen ser mer nøye på, og at de kommer tilbake til Stortinget med forslag til eventuelle løsninger og ikke minst gir Stortinget en statusrapport om hvordan situasjonen er. På den bakgrunnen tar jeg opp Fremskrittspartiets forslag i innstillingen.

Presidenten: Representanten Øyvind Korsberg har tatt opp det forslag han refererte til.

Torbjørn Hansen (H) [20:55:22]: Næringskomiteen har det overordnede ansvaret for å følge opp virksomheter i en rekke statlige etater under de fire departementer som komiteen følger opp i sitt arbeid. Vi er derfor avhengige av at Regjeringen rapporterer inn et noenlunde korrekt bilde av situasjonen på hvert enkelt område, i de årlige budsjettdokumentene vi får til behandling i komiteen.

Et sentralt myndighetsorgan på det maritime feltet er Sjøfartsdirektoratet, som skal bidra til høy sikkerhet for liv, helse, fartøy og miljø. Direktoratet er i tillegg et viktig forvaltningsorgan for å medvirke til en konkurransekyktig og effektiv maritim klynge, gjennom en smidig og ubyråkratisk håndtering av kontroll- og tilsynsoppgavene.

Det var ingenting i statsbudsjettet for 2008 som antydde at Sjøfartsdirektoratet hadde store utfordringer med å løse sine primære oppgaver. Det stod derimot der at flyttingen til Haugesund var gjennomført pr. 1. november 2006, ellers virket alt å være i sin skjønneste orden. Derfor var det meget overraskende for Høyre da vi fikk uformelle signaler om at det nærmest var krise i Sjøfartsdirektoratet tidlig i vinter. Videre ble vi av media gjort oppmerksom på brevene fra Sjøfartsdirektoratet sendt til departementet 9. januar og 14. februar, kun kort tid etter at budsjettet var vedtatt.

I brevet av 9. januar, altså ni dager inn i det nye budsjettåret, meldte Sjøfartsdirektoratet inn et behov for 50 mill. kr i ekstrabevilgning på et budsjett på 258 mill. kr. Det framgikk av søknaden at ledelsen dersom Sjøfartsdirektoratet

ikke får tilført økte rammer for 2008 og 2009, ser svært alvorlig på situasjonen.

Sjøfartsdirektoratet skrev i brevet av 9. januar at risikoen for at direktoratets saksbehandlere gjør feil, enten som følge av kompetansemangel eller som følge av hardt arbeidspress, er stor og vil bli større, og at det var utfordringer i jobben med å få skip til å seile. Høyre tok derfor saken opp i skriftlig spørsmål fra stortingsrepresentant Rolf Jarle Brøske til statsråden datert 12. mars, og fikk som svar at det ble iverksatt visse tiltak med kjøp av tjenester fra klasseselskaper for å bedre kapasiteten. I tillegg ble det oppgitt, i det relativt korte svaret, at Regjeringen mente at situasjonen ikke representerte noen sikkerhetsrisiko.

Vi opplevde likevel at det bildet som Sjøfartsdirektoratet selv tegnet i de to brevene, var såpass alvorlig at vi fant det riktig å fremme det forslag vi behandler i dag, nemlig å be Regjeringen foreta en gjennomgang av virksomheten i direktoratet og i tillegg legge fram forslag til endringer og tiltak som kan sikre at direktoratets virksomhet drives på en tilfredsstillende måte med hensyn til sikkerhet for liv, helse, fartøy og miljø.

Mens denne saken har vært til behandling i næringskomiteen, har Regjeringen kommet på banen med forslag om ekstrabevilgninger i revidert budsjett på 28 mill. kr, som saksordføreren var inne på – ikke de 50 mill. kr som direktoratet opprinnelig søkte om, men et godt stykke på veien til å imøtekomme behovet fra direktoratet. I tillegg gir Regjeringen i revidert budsjett en ganske bred gjennomgang av situasjonen og beskriver en del tiltak som kan avhjelpe denne for Sjøfartsdirektoratet.

Videre har næringskomiteen fått mye skriftlig informasjon og hatt en høring med Sjøfartsdirektoratet om situasjonen. Dette har vært nyttig og interessant. Det har gitt en grei avklaring når det gjelder sikkerhet og service til den maritime klynge, som gir grunnlag for å ta situasjonen til etterretning.

Høyre registrerer at mye av problemet blir henvist til flyttingen i forrige stortingsperiode, i tillegg til høy aktivitet ved norske verft og presset i arbeidsmarkedet. Jeg må imidlertid få slå fast at flyttingen ligger ganske lang tid tilbake, og at erfaringen fra flytting av andre tilsyn har vært bedre enn for Sjøfartsdirektoratet. Jeg synes derfor det er vanskelig å legge skylden for de utfordringer man har hatt, på flytteprosessen alene.

Høyre vil på bakgrunn av den gjennomgang som har vært gitt i revidert budsjett og i næringskomiteen, samt forslagene til ekstrabevilgninger i revidert budsjett, fremme et forslag om å vedlegge denne saken protokollen. Det er imidlertid viktig at Regjeringen følger situasjonen i Sjøfartsdirektoratet svært nøye i tiden framover.

Presidenten: Representanten Torbjørn Hansen har tatt opp det forslag han refererte til.

Statsråd Dag Terje Andersen [20:59:52]: Når forslagsstillerne ber om at forslaget deres vedlegges protokollen, tyder det på at Regjeringens håndtering av situasjonen for Sjøfartsdirektoratet er tilstrekkelig. Det kunne for

så vidt forslagsstillerne fått greie på ved å henvende seg til departementet eller direktoratet før forslaget ble framlagt.

I tillegg informerte jeg Stortinget om situasjonen i brev av 14. februar 2008. Gjennom forslag til økte bevilgninger over revidert nasjonalbudsjett styrkes Sjøfartsdirektoratets budsjett med ytterligere 28 mill. kr.

Flyttingen til Haugesund har gitt store utfordringer med å sikre rekruttering og kompetanse. Det sammenfaller også med at vi er inne i en periode med veldig høy skipsbyggingsaktivitet. Det er positivt, men det gir også en stor belastning på arbeidskapasiteten til Sjøfartsdirektoratet. Noen av ekstrabevilgningene skal derfor brukes til å kjøpe tjenester fra classeselskap slik at sertifisering av skip ikke skal forsinkes.

Jeg er derfor fornøyd med at både komiteens flertall og forslagsstillerne synes å være fornøyd med håndteringen av situasjonen, og jeg kan forsikre om at Nærings- og handelsdepartementet har en løpende dialog med, en tett oppfølging av og samarbeid med Sjøfartsdirektoratet.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Torbjørn Hansen (H) [21:01:21]: Det er riktig at bakgrunnen for at vi foreslår å vedlegge forslaget protokollen, er at vi opplever at Regjeringens håndtering nå i revidert og gjennomgangen i næringskomiteen er tilstrekkelig, og at direktoratet bør få arbeidsro til å løse opp i de utfordringer de har hatt.

Det som er mitt spørsmål, er imidlertid hvorfor denne situasjonen oppstår. Vi får altså et brev fra direktoratet 9. januar, ni dager inn i det nye budsjettåret. Hvis vi går en måned tilbake, vedtar vi et statsbudsjett hvor det framgår av beskrivelsen av Sjøfartsdirektoratet at det ikke er noen problemer, man har en vanlig utvikling, og flyttingen ble gjennomført i januar 2006.

Hva er bakgrunnen for at denne utfordringen, som umulig kan ha oppstått i løpet av tre måneder, ikke ble omtalt i statsbudsjettet for 2008?

Statsråd Dag Terje Andersen [21:02:10]: Bakgrunnen for det er selvfølgelig at den spesielle situasjonen som vi fikk brev om 9. januar, ikke var kjent før statsbudsjettet ble lagt fram i begynnelsen av oktober. Realiteten rundt det er at man har, som jeg sa i mitt korte innlegg, og som ikke minst saksordføreren utdypet grundigere i sitt innlegg, en utfordring med å rekruttere personell, samtidig som vi har en periode med veldig høy aktivitet.

Det som imidlertid er viktig å understreke, og som Sjøfartsdirektoratet understreket umiddelbart på bakgrunn av de avisoppslag som var om Sjøfartsdirektoratet, er at det var feil å framstille det som at noen båter seilte uten klarering, og at situasjonen i Sjøfartsdirektoratet ikke under noen omstendighet skulle gå ut over sikkerheten. Da gjensstår det å ha tilstrekkelig kapasitet til at det heller ikke går ut over framdriften i Sjøfartsdirektoratets arbeid.

Til slutt må jeg få lov til å si at jeg tror at et seriøst organ som Sjøfartsdirektoratet, med det engasjementet de har for sjøsikkerhet, hadde vært tjent med at det kanskje ble spurt noe mer – at man enten spurte departementet

eller Sjøfartsdirektoratet – før det ble konkludert med at sikkerheten var i fare, for det er et organ vi alle trenger å ha tillit til når det er grunnlag for det.

Presidenten: Flere har ikke om ordet til replikk.

Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 15.

(Votering, se side 3788)

Sak nr. 16 [21:03:34]

Innstilling fra næringskomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Torbjørn Hansen, Elisabeth Røbekk Nørve, Elisabeth Aspaker og Bent Høie om vekst i havbruksnæringen (Innst. S. nr. 281 (2007-2008), jf. Dokument nr. 8:103 (2007-2008))

Presidenten: Etter ønske fra næringskomiteen vil presidenten foreslå at taletiden blir begrenset til 5 minutter til hver gruppe og 5 minutter til statsråden.

Videre vil presidenten foreslå at det gis anledning til fem replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av Regjeringen innenfor den fordelte taletid.

Videre foreslås det at de som måtte tegne seg på takerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Arne L. Haugen (A) [21:04:27] (ordfører for saken): Næringskomiteen legger nå fram sin innstilling vedrørende representantforslaget fra Torbjørn Hansen, Elisabeth Røbekk Nørve og Bent Høie om vekst i havbruksnæringen.

Havbruksnæringen er en svært viktig næring for Norge, som bidrar til verdiskaping og arbeidsplasser over hele landet. De siste tallene jeg har sett, viser at vi har årlige eksportinntekter på 37 milliarder kr fra denne næringen, noe som gir et betydelig bidrag til samfunnsutviklingen.

Havbruksnæringen er først og fremst en viktig distriktsnæring som skaper grunnlag for bosetting og arbeidsplasser i små lokalsamfunn langs hele kysten.

Av innstillingen framgår det at alle partiene i næringskomiteen er opptatt av at næringen skal utvikle seg på en bærekraftig måte, der hensynet til miljøet er viet stor oppmerksomhet. Likeså er det viktig at de forskjellige lokaliteters potensial blir utnyttet, og at produksjonen i så stor grad som mulig tilpasses de muligheter som markedet gir.

Og der må en vel si at enigheten tar slutt. Som merknadene viser, er det forskjeller i syn mellom partiene på hvilken politikk som tjener næringen på både kort og lang sikt, og hvordan dette skal gjenspeiles i politikken. Jeg regner med at representanter for opposisjonen vil redegjøre for sitt syn i debatten.

Det er imidlertid viktig å minne hverandre om at vi drøfter en næring som virker i en meget krevende markedsmessig situasjon, noe som også stiller krav om klokskap og stabilitet i forvaltningen.

Drøfting av spørsmålet om å øke maksimalt tillatt biomasse, MTB, har stått sentralt. Spesielt har representanter for havbruksnæringen på Møre- og Trøndelagskysten gitt

klare meldinger om at de nå stanger i taket når det gjelder MTB, og at de har behov for å heve denne grensen. Jeg antar at det også er en av grunnene til at dette forslaget foreligger.

Regjeringsfraksjonen viser til strategien for en konkurransedyktig norsk havbruksnæring som ble presentert av fiskeriministeren i fjor sommer, der det legges vekt på en forsvarlig og bærekraftig vekst og utvikling i næringen. Produksjonsveksten skal i hovedsak tas ut i nye tillatelser. Det skal skje i 2009. Regjeringen er nå i gang med å forberede den nye konsesjonsrunden, hvilket er helt i tråd med strategien. En konsesjonsrunde gjør det mulig å få en geografisk fordeling av MTB som er tilpasset miljøforholdene.

Jeg har merket meg at det var på bakgrunn av innspill fra næringen at MTB ble satt til 780 tonn under Bondevik-regjeringen i 2005, og det ble da forutsatt at dette skulle ligge fast over tid. Det er altså dette Regjeringen nå følger opp.

Jeg anbefaler at flertallsinnstillingen blir vedtatt.

Eirin Faldet hadde her gjeninntatt presidentplassen.

Øyvind Korsberg (FrP) [21:08:05]: Dette er vel mer en stemmeforklaring enn et innlegg.

Jeg har bare lyst til å vise til de forslagene og merknadene vi hadde i budsjettinnstillingen for 2008, og også til de forslagene vi har fremmet i innstillingen til revidert nasjonalbudsjett, som skal behandles på fredag.

I og med at vi har veldig god kjennskap til næringen og god kontakt med næringen fremmer vi på fredag to helt konkrete forslag. Årsaken til at vi ikke støtter Høyres forslag i dag, er at vi mener at forslaget er for vagt. Vi mener at den type forslag kan være mye mer konkret. Det er også det næringen ønsker. Men jeg vil gi ros til forslagsstillerne for å ha fremmet denne saken, for det er en svært viktig sak for opposisjonspartiene.

Jeg synes det er trist at Regjeringen ikke på noen områder kommer næringen i møte med hensyn til de krav som næringen har når det gjelder muligheten for å vokse nasjonalt, og ikke minst for å vokse internasjonalt.

Torbjørn Hansen (H) [21:09:36]: Høyre ønsker en aktiv næringspolitikk som gir bedriftene mulighet til å skape nye arbeidsplasser og økonomiske verdier i hele landet.

Sjømatnæringen gir oss eksportinntekter på mer enn 35 milliarder kr hvert år. Over halvparten kommer fra havbruk. Vekstpotensialet for villfanget fisk er selvfølgelig begrenset ut fra ressursituasjonen, mens mulighetene for å øke på havbruk er ganske enorme. Vekst i havbruksnæringen kan skje både gjennom utvikling av nye arter og gjennom økt produksjon av laks og ørret. Høyre ønsker begge deler, men på kort sikt er mulighetene størst ved å øke eksisterende produksjoner.

Dette er en meget tidsakutt sak. Vi har en sykdomssituasjon i Chile og en etterspørsel på verdensmarkedet som gjør at avsetningsmulighetene i forbrukermarkedet er

gode. Norge har arealer og miljømessig kapasitet til å øke volumet betydelig. De handelspolitiske argumentene for å holde igjen en vekst er klart svekket etter dommen i WTO. Mer havbruk betyr også mer sunn og miljøvennlig mat i en verden hvor matmangel er en utfordring. FNs matvareprogram ber om en dobling av havbruksproduksjonen innen 2030. Denne utfordringen peker direkte mot Norge.

I en slik situasjon må Regjeringen og Stortinget utnytte mulighetene. Regjeringen Bondevik II innførte i 2005 det nye systemet med MTB, maksimalt tillatt biomasse, samtidig som førkvotereguleringen ble avvirket. Endringen gav samtlige aktører mulighet til en betydelig vekst – kanskje så mye som 30–40 pst. målt i volum. Dette var en stille revolusjon, som skapte enorme verdier, uten mye politisk debatt. Men nå stanger oppdretterne på nytt i produksjonstaket som MTB-ordningen fra 2005 definerte.

Dette er bakgrunnen for at Høyre mener at tiden er overmoden for å diskutere vekst i havbruksnæringen. Jeg synes det er trist at Regjeringen ikke kommer på banen før i 2009-budsjettet. Vi kunne allerede i dag fått til mer på havbruk med en smule større politisk engasjement. Regjeringen varsler i tillegg at man kun vil tildele nye oppdrettskonsesjoner i 2009. Økning av MTB blir avvist av fiskeriministeren. Dette virker veldig passivt.

En vekststrategi som kun går ut på å dele ut nye konsesjoner, har minst tre store svakheter:

For det første blir det urettferdig fordi det kun er enkeltaktører som får vekst. En konsesjon kan være gull verdt – kanskje så mye som 30 mill. kr. Det vil være som å vinne i lotto for de få som får ny konsesjon, mens alle andre står tilbake som svarteper. Høyre er positiv til utdeling av nye konsesjoner i regioner hvor det er lite oppdrett fra før. Men kun å basere seg på nye konsesjoner blir urettferdig. De fleste bedrifter i landet, også innenfor havbruk, trenger volumvekst hvert år for å opprettholde marginene.

For det andre er det regioner hvor det er relativt mange anlegg fra før og begrensede muligheter for å dele ut nye konsesjoner. Derimot kan det være et betydelig miljømessig, bærekraftig grunnlag for å øke produksjonen på eksisterende anlegg gjennom å øke maksimalt tillatt biomasse.

For det tredje er vekst gjennom nye konsesjoner en veldig treg prosess. Først skal det lages tildelingskriterier, så skal alle interesserte søke på konsesjonene, så skal de heldige vinnere plukkes ut, og deretter skal vinnerne etablere nye anlegg og sette smolt i sjøen. De økonomiske konsekvensene vil først dukke opp i 2010 og 2011.

Jeg kan ikke se én eneste grunn i dagens situasjon for ikke å gi havbruksbedrifter i områder hvor det ligger til rette for det, økt tillatt biomasse og dermed muligheten for en mer rettferdig, men også umiddelbar produksjonsøkning.

Regjeringens bastante nei til økt MTB må oppfattes som en politisk bremseoperasjon. Er virkelig ønsket om en politisk markering av nytildelinger langs kysten viktigere enn en rask, rettferdig og lønnsom vekststrategi?

Vi har forsøkt å utfordre statsråden litt når det gjelder denne aversjonen mot å øke produksjonen ved eksisterende anlegg. Det er ikke lett å bli klok på svarene. Fasiten

er, som statsråden selv skriver i svarbrev nr. 2 av 3. juni:

«En generell økning av MTB er praktisk mulig.»

Det handler med andre ord kun om politisk vilje. Det er derfor nærliggende å slå fast at denne regjeringen er blitt en bremsekloss for havbruksnæringen.

Høyre mener at vi på sikt må bort fra systemet med politisk fastsatte antall oppdrettskonesjoner for laks. Tildeling av nye konsesjoner eller økt maksimalt tillatt biomasse bør være basert på det som er mulig innenfor en miljømessig bærekraftig forvaltning. En fjerning av dette systemet må utredes og gjennomføres på en forsvarlig måte for dem som har konsesjoner i dag. Men signalene fra næringen er ganske entydige. De fleste vil ha vekk de politisk bestemte antallsbegrensningene på konsesjoner, og alle vil ha økt MTB. Sånn sett er dette nok en sak hvor Regjeringen ikke finner det relevant å lytte til næringslivet.

Jeg vil ta opp Høyres forslag i innstillingen.

Presidenten: Representanten Torbjørn Hansen har tatt opp det forslag han refererte til.

Leif Helge Kongshaug (V) [21:14:56]: Med en relativt kort historie har havbruksnæringen utviklet seg til å bli en av landets viktigste næringer. Vi eksporterte sjømat for 37 milliarder kr i 2007.

Skal Norge klare å beholde posisjonen som en av verdens største eksportører av laks og ørret, mener Venstre, i likhet med forslagsstillerne og andre, at oppdrettsnæringen skal sikres vekstmuligheter. Norge har naturgitte betingelser som gir mulighet for oppdrett av flere arter. Samtidig er den norske oppdrettsnæringen i dag preget av for lite fokus på markedstilpasset produksjon. Resultatet har vært at næringen i perioder har hatt problemer med lønnsomheten.

Venstre vil ta til orde for at Regjeringen i samarbeid med næringen ser på tiltak som kan bidra til at næringen får en mer markedstilpasset produksjon, økt mangfold i produksjonen og økt satsing på nye oppdrettsarter. En havbruksnæring med vesentlig større omfang enn i dag krever konsekvent bruk av miljøvennlig teknologi og miljøvennlige driftsformer.

Venstre er enig med forslagsstillerne i at veksten i næringen må være begrenset av det som er miljømessig bærekraftig, og vil ta til orde for at en økning av MTB, maksimalt tillatt biomasse, og tildeling av nye konsesjoner krever strengere konsesjonskrav med hensyn til miljø enn det vi har i dag.

Venstre mener at det å øke MTB og gi nye konsesjoner før vi har på plass et regelverk som stiller større krav til bruk av miljøvennlig teknologi og miljøvennlige driftsformer, samt bedre sikring av anlegg for rømming, blir å starte i feil ende. Derfor fremmer Venstre, sammen med Kristelig Folkeparti, et forslag hvor vi ber

«Regjeringen gå gjennom dagens konsesjonsregelverk for havbruksnæringen med fokus på økonomisk lønnsomhet og miljøhensyn ut fra føre-var-prinsippet og bærekraftig utvikling, jf. Ot.prp. nr. 20 (2007-2008) Havressurslova».

På denne bakgrunn tar jeg opp forslaget fra Venstre og Kristelig Folkeparti.

Presidenten: Representanten Leif Helge Kongshaug har tatt opp det forslag han refererte til.

Statsråd Helga Pedersen [21:17:28]: I august 2007 presenterte jeg Regjeringens strategi for en konkurranse-dyktig norsk havbruksnæring. Av denne strategien framgår det at produksjonsveksten i næringen vil bli tatt ut ved tildeling av nye konsesjoner, første gang i 2009. Regjeringen tar videre sikte på årlige tildelinger for å skape forutsigbarhet for næringsutøverne. Det vil ikke bare sikre at de etablerte aktørene får bedre produksjonsvilkår, men det vil også åpne for nye aktører.

En generell økning av MTB, slik som forslagsstillerne ønsker, er praktisk mulig. MTB-systemet, som trådte i kraft 1. januar 2005 under regjeringen Bondevik II –med Høyre-fiskeriminister Svein Ludvigsen– var imidlertid forutsatt å ligge fast over tid. Det har den nåværende regjeringen forholdt seg til.

MTB er en måleenhet som bl.a. brukes for all matfiskoppdrett i sjø, dvs. ikke bare for laks, ørret og regnbueørret. Ulike myndigheter, bl.a. Fiskeridirektoratet, Mattilsynet og Fylkesmannen, bruker også MTB når de avgrenser størrelsen på tillatelser på lokalitetsnivå. MTB sikrer slik sett at alle myndighetene har én størrelse å forholde seg til.

Representantene Hansen, Røbekk Nørve og Høie har foreslått utredet en gradvis avvikling av konsesjonssystemet. Slik jeg forstår forslaget, medfører dette at akvakulturloven § 7, som gjelder for laks og ørret, tas ut av loven. Siste gang spørsmålet om konsesjonsordning ble behandlet av Stortinget, var da regjeringen Bondevik II la fram sitt forslag til lov om akvakultur våren 2005. Den gangen sluttet samtlige partier, med unntak av Fremskrittspartiet, seg til forslaget om å videreføre konsesjonsordningen i form av antallsbegrensning, mulighet for regional fordeling mv.

Regjeringen mener, som regjeringspartiene mente i 2005, at dette er en god, framtidsrettet og forutsigbar politikk. Konsesjonsordningen, kombinert med MTB-systemet, gir næringen stabile forutsetninger for drift og bidrar til at utbudet av laks er relativt kontrollert, slik at effekten av markedssvingninger dempes. Det gir rom for en balansert næringsstruktur, nyskaping og diversitet, samtidig som næringens konkurranseevne styrkes.

Jeg vil videre minne om at norsk laksenæring fortsatt lever i en vanskelig handelspolitisk virkelighet og kontinuerlig møter trusselen om beskyttelsestiltak, bl.a. fra EU. Konsesjonssystemet som praktiseres i henhold til loven § 7 er et produksjonsregulerende redskap. Systemet bidrar til å redusere handelspolitiske utfordringer, og jeg vil minne om at Norge nylig har vært gjennom en krevende panelsak mot EU i WTO.

I innstillingen til næringskomiteen uttaler mindretallet, ved Høyre og Fremskrittspartiet, at veksten i havbruksnæringen ikke bør begrenses av kunstige politiske volumgrenser. Samtidig vil de samme medlemmene ikke oppheve hjemmelen for produksjonsregulering. Jeg er usikker på hvordan representantene mener dette henger sammen.

Spørsmålet handler egentlig mest om hvorvidt en ønsker å drive brannslukking eller forebyggende arbeid, og jeg registrerer at Høyre og Fremskrittspartiet mener det førstnevnte er best.

Jeg vil minne om at Regjeringen vil komme tilbake med sitt forslag til ny tildelingsrunde for laks og regnbueørret i oktober i forbindelse med statsbudsjettet for 2009. Jeg vil også minne om at akvakulturloven inneholder et eget kapittel om miljø, og at denne regjeringen er svært opptatt av at havbruksnæringen skal være bærekraftig. Til slutt kan jeg også opplyse – apropos representanten Kongs- haugs innlegg – at vi arbeider med å revidere de tekniske standardene for oppdrettsanlegg.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Torbjørn Hansen (H) [21:21:22]: Jeg synes det er fint at statsråden fortsatt baserer seg på den jobben Svein Ludvigsen gjorde i Fiskeridepartementet, men jeg må få lov til å presisere at jobben med hensyn til havbruksnæringen ikke ble gjort for all framtid, selv om mye bra skjedde i forrige stortingsperiode.

Min replikk går på noe som har skapt en del sjokkbølger i næringen, nemlig Regjeringens bestilling når det gjelder områder som er mindre egnet til økt oppdrett av laks, ørret og regnbueørret, fra Fiskeridirektoratet. Direktoratet har gått gjennom region for region, og pekt på hva som er mindre egnede områder.

Ett av de områdene som ifølge direktoratet er mindre egnet, er Nordland. I Nordland er det mange aktører, og direktoratet skriver at det er vanskelig for nye aktører å finne ledige arealer i Nordland. Derimot vil dagens aktører, som er etablert i regionen, ikke ha problemer med å øke sin produksjon. Det betyr jo at Regjeringens idé om kun å tildele nye konsesjoner vil avskjære Nordland fra enhver mulighet til å ta del i den veksten. Ser ikke statsråden at man er nødt til å øke MTB-størrelsen for Nordland, slik at også de får ta del i den veksten som kommer i 2009?

Statsråd Helga Pedersen [21:22:34]: Jeg synes det er veldig interessant å høre på representanten Hansen, og vi har hatt veldig mange diskusjoner i denne salen der representanten Hansen har understreket behovet for forutsigbarhet og stabilitet og brukt det som et argument hver gang nåværende regjering har endret på den forrige regjeringens politikk. Derfor er det interessant at representanten Hansen nå vil snu opp-ned på den politikken hans egen regjering presenterte for tre år siden.

Når det gjelder rapporten fra Fiskeridirektoratet, er det en bestilling ut fra at bærekraft er en forutsetning for at vi skal kunne forsvare vekst i havbruksnæringen, noe jeg og Regjeringen er for. Fiskeridirektoratet har gitt en tilråding i så måte, men jeg vil understreke at det er en tilråding, og at Regjeringen ikke har konkludert i det spørsmålet ennå. Vi har i dag oversendt tillegsspørsmål til Fiskeridirektoratet som bl.a. omhandler Nordland, og spør om hele Nordland skal behandles slik Fiskeridirektoratet har

anbefalt, eller om det likevel finnes rom for vekst i det fylket.

Elisabeth Røbekk Nørve (H) [21:23:50]: Høyre og næringen sjøl har i mange år ment at havbruksnæringen har hatt et godt potensial for videre vekst. Høyre har derfor fremmet forslag om en økning av nye konsesjoner årlig, uten at statsråden har tatt næringen på alvor.

Hvorfor har ikke statsråden kommet med forslag om en økning før nå i budsjettet for 2009, en økning som først vil få virkning i 2010–2011? Hvorfor har det drøyd så lang tid?

Statsråd Helga Pedersen [21:24:25]: I 2007, da jeg la fram Regjeringens havbruksstrategi, varslet jeg at det nasjonale produksjonstaket sannsynligvis ville nås i 2009. Derfor ville Regjeringen ta sikte på en ny konsesjonsrunde i 2009 og deretter ha årlige tildelinger av konsesjoner. Dette er varslet for en god stund tilbake allerede.

Så har Regjeringen også sagt at vi vil at økningen skal skje i form av nye konsesjoner, ikke økning av MTB. Det gir en mye mer rettferdig fordeling, fordi en økning av MTB vil favorisere de aktørene som allerede er innenfor i dag, og vil redusere vår mulighet til å ta miljømessige hensyn.

Torbjørn Hansen (H) [21:25:20]: Jeg tar replikk på nytt, for jeg følte ikke at jeg fikk noe godt svar på min forrige replikk.

Fiskeridirektoratet viser til at det i enkelte regioner er så mange oppdrettsselskaper fra før av at det ikke er særlig klokt å dele ut nye konsesjoner. Derimot viser Fiskeridirektoratets gjennomgang at det kan være fullt ut miljømessig bærekraftig å øke produksjonen på hvert enkelt anlegg. Viser ikke den anbefalingen som kommer fra Fiskeridirektoratet, at det nettopp er viktig å ha en balanse mellom tildeling av nye konsesjoner og økning av produksjonen på nåværende anlegg der hvor det er mange anlegg fra før av?

Statsråd Helga Pedersen [21:25:58]: Det er jo slik at bærekraft er avhengig av lokaliteten. Representanten har rett i at i noen deler av landet vil man kunne øke MTB-en uten at det går ut over bærekraften, mens det i andre områder ville være helt feil å gjøre det. I Hardangerfjorden har vi f.eks. satt foten ned for videre vekst nå, og det vil være et helt galt signal å øke MTB for aktørene i Hardangerfjorden i den nåværende situasjonen. Det å øke MTB generelt, slik Høyre foreslår, vil favorisere de aktørene som har lokaliteter hvor de kan utvide, mens de aktørene som ikke har lokaliteter for vekst, vil være utestengt fra den økningen som forslagsstillerne her tar til orde for. Med en ny tildeling av konsesjoner kan man sikre en vekst der man også tar hensyn til den type miljøparameter.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til replikk. Flere har ikke bedt om ordet i sak nr. 16. (Votering, se side 3789)

Thorbjørn Jagland gjeninntok her presidentplassen.

Etter at det var ringt til votering, uttalte **presidenten**: Stortinget skal nå votere i sakene nr. 1–16.

Votering i sak nr. 1

Komiteen hadde innstilt:

Stortinget samtykker til å sette i kraft en protokoll om endring av overenskomst av 23. september 1996 mellom de nordiske land til unngåelse av dobbeltbeskatning og forebyggelse av skatteunndragelse med hensyn til skatter av inntekt og formue undertegnet i Helsingfors den 4. april 2008.

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Votering i sak nr. 2

Komiteen hadde innstilt:

Forelegg for Stortinget av overenskomster inngått med fremmede makter i 2006 vedlegges protokollen.

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Votering i sak nr. 3

Komiteen hadde innstilt:

Stortinget samtykker i ratifikasjon av en frihandelsavtale mellom EFTA-statene og Canada og en bilateral landbruksavtale mellom Norge og Canada, begge av 26. januar 2008.

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Votering i sak nr. 4

Komiteen hadde innstilt:

St.meld. nr. 20 (2007–2008) – Noregs deltaking i den 62. ordinære generalforsamlinga i Dei sameinte nasjonane

(FN) og vidareførte sesjonar av den 61. generalforsamlinga i FN – vedlegges protokollen.

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Votering i sak nr. 5

Komiteen hadde innstilt:

St.meld. nr. 24 (2007–2008) – om samarbeidet i Organisasjonen for sikkerhet og samarbeid i Europa (OSSE) i 2007 – vedlegges protokollen.

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Votering i sak nr. 6

Komiteen hadde innstilt:

St.meld. nr. 25 (2007–2008) – om samarbeidet i NATO i 2007 – vedlegges protokollen.

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Votering i sak nr. 7

Komiteen hadde innstilt:

St.meld. nr. 26 (2007–2008) – om Norges deltakelse i Europarådet i 2007 – vedlegges protokollen.

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Votering i sak nr. 8

Komiteen hadde innstilt:

Stortinget samtykker til godkjenning av vedlegg VI av 14. juni 2005 om ansvar i krisesituasjonar der det er akutt fare for skade på miljøet, til Protokoll til Antarktistraktaten om miljøvern av 4. oktober 1991.

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Votering i sak nr. 9

Komiteen hadde innstilt:

Stortinget samtykker i at Norge

1. deltar i den 11. påfyllingen av Det afrikanske utviklingsfondet, AfDF, med 1 500 000 000 kroner for perioden 1. januar 2008 til 31. desember 2010
2. utsteder et ukvalifisert «Instrument of Commitment» til Det afrikanske utviklingsfond som bindende forpliktelse for Norges bidrag til det internasjonale gjeldssletteinitiativet (MDRI) i perioden 2016 til og med 2020.

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Votering i sak nr. 10

Presidenten: Under debatten er det satt fram 13 forslag. Det er

- forslagene nr. 1–3, fra Kari Lise Holmberg på vegne av Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre
- forslag nr. 4, fra Kari Lise Holmberg på vegne av Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti
- forslagene nr. 5–12, fra Kari Lise Holmberg på vegne av Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre
- forslag nr. 13, fra Per-Willy Amundsen på vegne av Fremskrittspartiet.

Tore Hagebakken (A) [19:01:33]: I etterkant av debatten om denne saken har vi drøftet med statsråden spørsmålet om lokalisering av nye servicesenter for arbeidsinnvandrere. Vi er gjort kjent med at i tillegg til det varslede servicesenteret i Kirkenes vil det også bli etablert et senter i Stavanger. Dette skal etter planen skje i løpet av året og tas i forbindelse med statsbudsjettet. På denne bakgrunn anmoder jeg om at forslagsstillerne gjør om sitt forslag nr. 1 til et oversendelsesforslag.

Kari Lise Holmberg (H) [19:02:22]: Servicesenteret i Stavanger har vært et stort tema både i komiteehandlingen og nå i debatten i dag. Når jeg nå får denne informasjonen fra Tore Hagebakken på vegne av statsråden, synes jeg det er veldig bra. Vi skal da ha den tilliten til Regjeringen at vi gjør forslaget om til et oversendelsesforslag, og forventer da at saken blir ordnet i statsbudsjettet for neste år.

Presidenten: Forslag nr. 1, fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre, lyder i endret form:

«Det henstilles til Regjeringen om å etablere et servicesenter for arbeidsinnvandrere i Stavanger, etter modell fra servicesenteret i Oslo.»

Presidenten foreslår at forslaget oversendes Regjeringen uten realitetsvotering. – Det anses vedtatt.

Vi går da over til votering over de øvrige forslagene. Forslag nr. 13, fra Fremskrittspartiet lyder:

«Stortinget ber Regjeringen utrede en arbeidsinnvandringsordning overfor tredjeland der arbeidsgiver overtar ethvert nåværende og fremtidig finansielt ansvar fra staten knyttet til arbeidsinnvandrers bruk av norske velferdsordninger.»

Votering:

Forslaget fra Fremskrittspartiet ble med 80 mot 24 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 21.41.00)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 5–12, fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre.

Forslag nr. 5 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen sørge for at iverksetting av forslagene som er lagt fram i meldingen skjer fra 1. januar 2009, og at det legges opp til enkeltvise forsøk på et enda tidligere tidspunkt.»

Forslag nr. 6 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen om å innføre en visumordning med lang varighet for arbeidstakere ansatt i bedrifter som er lokalisert både i Norge og i utlandet. Visumet må gi rett til ubegrenset inn- og utreise fra Norge. Dette må skje innenfor rammen av våre Schengen-forpliktelser.»

Forslag nr. 7 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen se nærmere på de skatte- og avgiftsmessige utfordringene som knytter seg til flytting av personell over landegrensene.»

Forslag nr. 8 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen endre reglene for arbeidstillatelse som faglært/spesialist, slik at kravene til kompetanse i større grad bestemmes av arbeidsgiverne.»

Forslag nr. 9 lyder:

«I forbindelse med forhåndsgodkjenning av bedrifter ber Stortinget Regjeringen sørge for at de krav som stilles til arbeidsgivere, må fylle vilkårene etter lov om offentlige anskaffelser, dvs. at de kan fremlegge attester for merverdi og skatt og overholde lovbestemte krav innen helse, miljø og sikkerhet.»

Forslag nr. 10 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen vurdere om det bør opprettes en Internett-portal etter mønster av www.workindenmark.dk»

Forslag nr. 11 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen innføre opplæringsprogram for innvandrere i forlengelsen av introduksjonsordningen, der disse etter norsk-, samfunns- og arbeidslivsoplæring kan fortsette direkte inn i opplæring som for eksempel helsefagarbeidere.»

Forslag nr. 12 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag til en nasjonal strategi for å rekruttere personer fra utlandet med svært høy kompetanse og studenter på doktorgradsnivå.»

Votering:

Forslagene fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre ble med 77 mot 26 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 21.41.17)

Presidenten: Det votes over forslag nr.4, fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen vurdere godkjenningsordninger og regelverk vedrørende arbeid som au pair i Norge, og fremme egen sak om dette.»

Votering:

Forslaget fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti ble med 61 mot 43 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 21.41.41)

Presidenten: Det votes over forslagene nr. 2 og 3, fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre. Forslag nr. 2 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen arbeide aktivt overfor østeuropeiske land med overskudd på helsearbeidere for å gjøre det enklere for arbeidsinnvandrere fra disse landene å ta arbeid innenfor helse- og omsorgsyrkene.»

Forslag nr. 3 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen om å styrke Arbeidstilsynet for å sikre en god oppfølging av handlingsplanen mot sosial dumping.»

Votering:

Forslagene fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre ble med 55 mot 49 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 21.42.05)

Komiteen hadde innstilt:

St.meld. nr. 18 (2007–2008) – om arbeidsinnvandring – vedlegges protokollen.

Votering i sak nr. 11

Presidenten: Under debatten er det satt fram tre forslag. Det er

– forslag nr. 1, fra Kåre Fostervold på vegne av Fremskrittspartiet og

– forslagene nr. 2 og 3, fra Ingebrigt S. Sørfonn på vegne av Kristelig Folkeparti.

Det vil først bli votert over forslagene fra Kristelig Folkeparti.

Forslag nr. 2 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme forslag som sikrer at ideelle virksomheter som yter helse- og omsorgstjenester, herunder barnevernstjenester, unntas fra kravet om anbud i lov om offentlige anskaffelser.»

Forslag nr. 3 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen snarest sikre at Helse Sør-Øst følger den avtalepraksis for helse- og omsorgstjenester som de andre helseregionene følger.»

Votering:

Forslagene fra Kristelig Folkeparti ble med 97 mot 7 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 21.42.44)

Presidenten: Forslag nr. 1, fra Fremskrittspartiet, lyder:

«Dokument nr. 8:76 (2007–2008) – representantforslag fra stortingsrepresentantene Ingebrigt S. Sørfonn, Laila Dāvøy, May-Helen Molvær Grimstad og Hans Olav Syversen om at ideelle virksomheter som yter helse- og omsorgstjenester, herunder barnevernstjenester, unntas fra kravet om anbud i lov om offentlige anskaffelser – vert ikkje å vedta.»

Det vil bli votert alternativt mellom dette forslaget og innstillingen fra komiteen.

Komiteen hadde innstilt:

Dokument nr. 8:76 (2007–2008) – representantforslag fra stortingsrepresentantene Ingebrigt S. Sørfonn, Laila Dāvøy, May-Helen Molvær Grimstad og Hans Olav Syversen om at ideelle virksomheter som yter helse- og omsorgstjenester, herunder barnevernstjenester, unntas fra kravet om anbud i lov om offentlige anskaffelser – vert å leggje ved protokollen.

Votering:

Ved alternativ votering mellom komiteens innstilling og forslaget fra Fremskrittspartiet ble innstillingen bifalt med 80 mot 24 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 21.43.25)

Votering i sak nr. 12

Presidenten: Under debatten har Øyvind Korsberg satt fram et forslag på vegne av Fremskrittspartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme en reiselivsmelding der et eventuelt medlemskap i UNWTO blir en del av meldingen.»

Det vil bli votert alternativt mellom dette forslaget og innstillingen fra komiteen.

Komiteen hadde innstilt:

Utenriksdepartementet gis fullmakt til å melde Norge inn i FNs turistorganisasjon, United Nations World Tourism Organization (UNWTO).

Votering:

Ved alternativ votering mellom komiteens innstilling og forslaget fra Fremskrittspartiet ble innstillingen bifalt med 80 mot 24 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 21.44.01)

Votering i sak nr. 13

Komiteen hadde innstilt:

I

Nærings- og handelsdepartementet gis fullmakt til å tiltre porteføljegarantiavtale av 13. mars 2008 som nærmere omtalt i St.prp. nr. 62 (2007–2008). Statens andel av garantirammen på 5 000 mill. kroner overfor Eksportfinans ASA skal være begrenset oppad til 750 mill. kroner, tilsvarende statens eierandel på 15 pst. i selskapet.

II

I statsbudsjettet for 2008 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post	Formål	Kroner
Inntekter			
3961	71	Selskaper under NHDs forvaltning (NY) Garantiprovisjon, Eksportfinans ASA, <i>bevilges med</i>	6 375 000

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Votering i sak nr. 14

Presidenten: Under debatten har Øyvind Korsberg satt fram et forslag på vegne av Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen utarbeide en stortingsmelding om en samordnet og målrettet strategi for norsk reiselivsnæring.»

Det vil bli votert alternativt mellom dette forslaget og innstillingen fra komiteen.

Komiteen hadde innstilt:

Dokument nr. 8:112 (2007–2008) – representantforslag fra stortingsrepresentantane Øyvind Korsberg, Per Sandberg, Hans Frode Kielland Asmyhr og Kåre Fostervold om å be Regjeringa utarbeide ei reiselivsmelding – vedtas ikkje.

Votering:

Ved alternativ votering mellom komiteens innstilling og forslaget fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre ble innstillingen bifalt med 57 mot 46 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 21.44.55)

Votering i sak nr. 15

Presidenten: Under debatten er det satt fra to forslag. Det er

- forslag nr. 1, fra Øyvind Korsberg på vegne av Fremskrittspartiet
 - forslag nr. 2, fra Torbjørn Hansen på vegne av Høyre
- Det vil først bli votert over forslaget fra Fremskrittspartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen innen 1. oktober 2008 foreta en gjennomgang av Sjøfartsdirektoratets virksomhet og legge dette frem for Stortinget med forslag til endringer og tiltak som kan sikre at direktoratets virksomhet drives på en tilfredsstillende måte med hensyn til sikkerhet for liv, helse, fartøy og miljø.»

Voteringstavlene viste at det var avgitt 79 stemmer mot forslaget og 23 stemmer for.

(Voteringsutskrift kl. 21.45.27)

Steinar Gullvåg (A) (fra salen): President! Jeg stemte feil.

Presidenten: Da endres stemmetallene. Forslaget er dermed med 80 mot 22 stemmer ikke bifalt.

Forslaget fra Høyre lyder:

«Dokument nr. 8:90 (2007–2008) – om representantforslag fra stortingsrepresentantene Torbjørn Hansen, Øyvind Halleraker, Finn Martin Vallersnes og Elisabeth Røbekk Nørve om virksomheten i Sjøfartsdirektoratet vedlegges protokollen.»

Det vil bli votert alternativt mellom dette forslaget og innstillingen fra komiteen.

Komiteen hadde innstilt:

Dokument nr. 8:90 (2007–2008) – om representantforslag fra stortingsrepresentantene Torbjørn Hansen, Øyvind Halleraker, Finn Martin Vallersnes og Elisabeth Røbekk Nørve om virksomheten i Sjøfartsdirektoratet – vedtas ikke.

Votering:

Ved alternativ votering mellom komiteens innstilling og forslaget fra Høyre ble innstillingen bifalt med 68 mot 35 stemmer.
(Voteringsutskrift kl. 21.46.26)

Votering i sak nr. 16

Presidenten: Under debatten er det satt fram to forslag. Det er

- forslag nr. 1, fra Torbjørn Hansen på vegne av Høyre
- forslag nr. 2, fra Leif Helge Kongshaug på vegne av Kristelig Folkeparti og Venstre

Det vil først bli votert over forslaget fra Kristelig Folkeparti og Venstre. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen gå gjennom dagens konsesjonsregelverk for havbruksnæringen, med fokus på økonomisk lønnsomhet og miljøsinn ut fra førevar-prinsippet og bærekraftig utvikling, jf. Ot.prp. nr. 20 (2007–2008) Havressurslova.»

Votering:

Forslaget fra Kristelig Folkeparti og Venstre ble med 89 mot 15 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 21.46.59)

Presidenten: Det vil så bli votert over forslaget fra Høyre. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen iverksette tiltak for en bærekraftig vekst i havbruksnæringen, gjennom at

fremtidig vekst fordeles mellom en økning i maksimalt tillatt biomasse (MTB) og tildeling av nye konsesjoner. Samtidig bør en gradvis avvikling av konsesjonssystemet utredes.»

Votering:

Forslaget fra Høyre ble med 91 mot 13 stemmer ikke bifalt.
(Voteringsutskrift kl. 21.47.15)

Komiteen hadde innstilt:

Dokument nr. 8:103 (2007–2008) – representantforslag fra stortingsrepresentantene Torbjørn Hansen, Elisabeth Røbekk Nørve og Bent Høie om vekst i havbruksnæringen – vedlegges protokollen.

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Sak nr. 17 [21:47:41]

Referat

1. (282) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Ketil Solvik-Olsen, Torbjørn Andersen, Tord Lien og Kåre Fostervold om stortingsmelding om kjernekraft (Dokument nr. 8:131 (2007-2008))
2. (283) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Elisabeth Aspaker, Elisabeth Røbekk Nørve, Øyvind Halleraker og Ivar Kristiansen om å be Regjeringen utrede et nasjonalt marked for grønne sertifikater (Dokument nr. 8:132 (2007-2008))
3. (284) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Elisabeth Aspaker, Elisabeth Røbekk Nørve, Øyvind Halleraker og Ivar Kristiansen om å be Regjeringen legge frem en stortingsmelding om nettpolitikk (Dokument nr. 8:133 (2007-2008))

Enst.: Nr. 1–3 sendes energi- og miljøkomiteen.

Presidenten: Dermed er dagens kart ferdigbehandlet. Ønsker noen ordet før møtet heves? – Møtet er hevet.

Møtet hevet kl. 21.49.